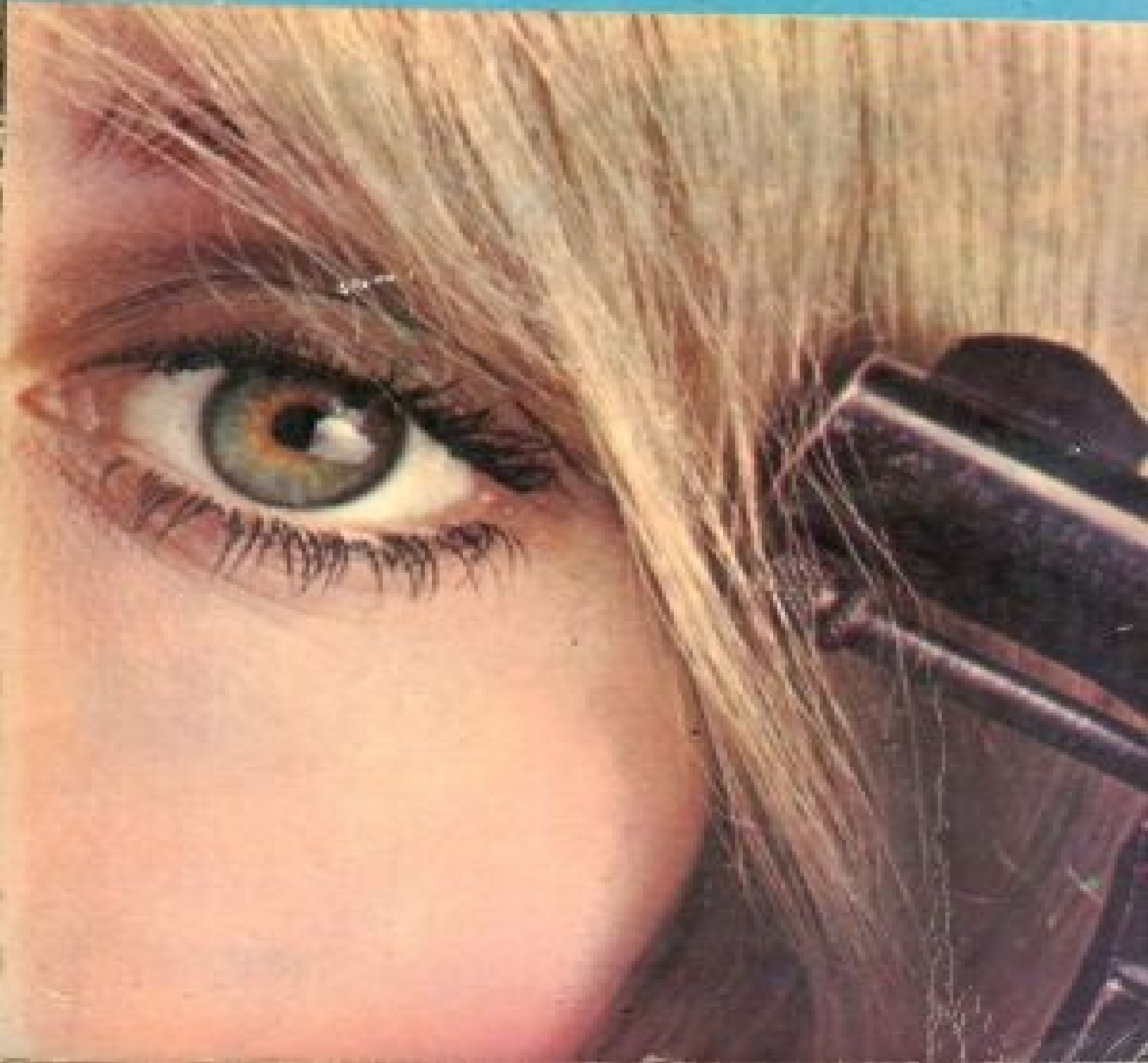

Milliyet
YAYINLARI
KARADIZI

YANILIS TANIK

Helen NIELSEN

YANLIŞ TANIK

Helen NIELSEN

MİLLİYET YAYIN LTD. ŞTİ. YAYINLARI

KARA DİZİ

•

Yayın hakkı (Copyright): Milliyet Yayın Ltd. Şti.

•

Birinci baskı: Ekim 1972

•

Yöneten: Tarık Dursun K.

Bu kitap ÖZAYDIN Matbaasında dizilip basılmıştır.

HELEN NIELSEN

YANLIŞ TANIK

Türkçesi:
Kezban AKÇALI

BİRİNCİ BÖLÜM

ADIM Markham Orant. 39 yaşındayım. Hiç de pasaportumdaki resmim kadar çirkin sayılmam. Bir kere 1.76 boyunda, 80 kilo ağırlığındayım. Sonra gözlerim yeşil-kahverengi karışımı; son zamanlarda şakaklarıma düşen aklarla daha bir yakışıklı oldum.

Evliyim ve üç çocuğum var. Karım Nancy çok hoş bir kadındır. İyi bir ev kadını, iyi bir annedir. Ne onun ne de benim aşırı sayılabilecek herhangi bir alışkanlığımız, kötü huyumuz yoktur. Her ikimiz de kendi işlerimizle uğraşırız.

O eviyle, kadın kuruluşlarıyla, bezik partileriyle oyalanırken, ben de her gün eski arabamıza atlar çalıştığım yere giderim.

Yıllardır bir yayınevinde çalışıyorum: Harrison House Yayınevi. Savaştan önce de oradaydım. Dönüşte kendi başıma bir iş kurmak istiyordum, ama ilk çocuğumuz Mark çıkageldi. Patronum da beni terfi ettireceğini ve maaşıma zam yapacağım söyleyince, kapağı yine Harrison House'a attım. Hâlâ gri flanelden bir takım elbisem yok, ama olsun, ben kahverengiyi daha çok severim.

Sakin bir hayatım vardır. Elbette üç çocuklu bir evde ne kadar sakın bir hayat sürebilirseniz! Ara sıra Nancy eve arkadaşları toplar, yemek verir. Bazen de ben dışarda müşterilerle yemeğe çıkarım. İnanın, gerçekten iş yemekleridir bunlar. Olmasa bile ben yaşlanmaya yüz tuttum artık. Dört kadeh martiniden sonra uyuklamaya başlıyorum. Geçen kıştan beri de vitamin hapları alıyorum.

TEMMUZUN son haftasıydı; sıcak, yapış yapış bir temmuz günü. Birden kapı açıldı, elinde vapur tarifeleriyle patronum Ferguson odaya daldı.

Onu görünce sevindiğimi söyleyemem. Üç gecedir evime gidemiyordum. Sonbahara yetiştirmek zorunda olduğumuz bir yazı dizisi vardı, onu hazırlıyordum. Aslında son zamanlarda evden uzak kalmak için yaratmadığım iş kalmıyordu. Hayat can sıkıcı olmaya başlamıştı. Nancy'yle de artık ortak konularımız pek azaldı; çocuklar da bir gece eve dönmeyecek olsam beni özlemeyecek kadar büyümüşlerdi.

Birtakım problemlerim vardı. Aslında incir çekirdeğini doldurmayacak şeylerdi, ama beni huzursuz, kuşkulu yapıyordu; bahar yorgunluğu gibi. Ancak artık bahar bitmiş, kavurucu sıcaklar bastırmıştı. Bense bu rahatsızlığımı atamıyordum.

Bu yüzden şehirde kalabilmek için olmadık işler yaratıyordum. Şehirde kalıp da çılgınca işler yapacak değildim ama, evden uzaklaşmak istiyordum. Hayal kuruyordum.

Ferguson ise hiç hayal kurmazdı. Kırçıl saçları, çatık kaşlarıyla babam olacak yaştaydı. Ancak istediği zaman tek eliyle beni halıya çivileyebilirdi. Öyle aklına estiği zaman da benim odama gelmezdi. Önemli bir nedeni olurdu bu gelişin ve döndürüp dolaştırmadan ne söyleyecekse söyler, çıkar giderdi.

Bugünkü geliş nedeni ise bir yıldır aldığım vitamin hapları, içtiğim martiniler ve bar köşelerinde kurduğum hayallerin karışımından çok daha etkili bir şeydi:

Tor Holberg hatıralarını yazıyordu.

Bunun dedikodularını duymuştum, ancak şimdi Ferguson söyleyene kadar buna inanmamıştım. Bu heybetli, koca isyancı, anavatani olan Norveç'in dağlık bölgelerinde gizlenmiş yaşıyordu uzun zamandır. Kabuğundan çıkıp üstelik de hatıralarım yazmaya karar vermesi bomba etkisi yapabiliirdi. Yazacağı kitap da pekâlâ dimanit etkisi yapabiliirdi.

Ferguson:

«Ya da akvavit! ([\[1\]](#))» dedi.

«Arada pek bir fark göremiyorum.»

Ya da Holbergi Bana göre Tor Holberg'le dinamit arasında pek bir fark yoktu. Ferguson konuştuğu kadar ben Holberg'i gözümün önüne getirmeye çalışıyordum:

İri, geniş göğüslü, kalın ve tok sesli bir adamdı. Bir diplomattan çok Romalı gladyatöre benzerdi. Asker, devlet adamı ve bir mukavemetçiydi. İkinci Dünya Savaşı sırasında ülkesinin bağımsızlık uğruna yaptığı direnişlerin şefiydi, direniş hareketinin belkemiğiydi. Sonradan da ülkesini uluslararası konularda başarıyla temsil etmiş, on yıl önce her alandan çekilene kadar da bu işi başarıyla yürütmüştü. Onun bütün hikâyesini biliyordum; kişiliğini de yakından tanıyordum. Birleşmiş Milletlerin ilk kuruluş yıllarında onu sık sık görmüştüm.

Demek bizim koca dev yeniden doğrulmaya karar vermişti. Ferguson'un coşkusuna katılmakta gecikmedim.

Ferguson: «Sosyalist, komünist, demokrat... Hepsini köküne kadar biliyor!» dedi, «Çekmecelerin içlerinde gizli bütün iskeletleri de tanıyor. Büyük adam, canım. Bir de bunları kâğıda geçirdiğini düşün. Ki başka bir şey düşünmek enayilik olur. Bu, yüzyılımızın en büyük edebi çıkışı olacaktır. Mark, her şeyi hazırladım. Şimdi beni iyi dinlet Nate Talmadge denen herifi tanır mısın?»

Nate Talmadge mi!

Birdenbire kendimi on yaş gençleşmiş hissettim. O günkü vitamin haplarımı bile almamıştım oysa.

«Hayatta rastlanabilecek en büyük serseri! En korkunç savaş muhabiri! 'Çok önemli Kişiler' den birinin viskisini aşırıktan çekinmeyecek tek adam!»

Ferguson sırtıttı. «Birbirinizi tanıyacağınızı tahmin etmiştim zaten,» dedi. «Talmadge da şimdi Norveç'te yaşıyor. Oslo'ya yerleşmiş. Üstelik de Holbergle sıkı fıkı dostmuşlar. Koca dağ kaçağının nerede gizlendiğini biliyor, sık sık da onu görmeye gidiyormuş. Daha da ilginç, koca devi, hatıraları konusunda ona en iyi biçimde yardım edecek, onları en iyi değerlendirecek yayınevinin Harrison House olduğuna inandırmış. Şimdi son bir önemli iş var: Birisi oraya kadar gidip kontratları koca deve imzalatacak, işi bitirecek!»

Ferguson sustu. İçimde kopan fırtınaları gözlüyordu zevkle.

«Seni bu sıcaklarda New York'un serin, rahat hayatından uzaklaştırmaktan nefret ediyorum, ama son zamanlarda sınırların çok gerginleşti gibi geliyor bana. Deniz yolculuğu iyi gelir sanırım. Öyle lüks müks olamayan cinsinden... Durup dururken rekabete yol açmanın gereği yok. Şöyle, küçük bir yaz gezisi... Bana, Norveç'te balıkçılığın çok zevkli olduğunu söylemişlerdi.»

Vergilerden sonra elimde bir şey kalacak olursa, Ferguson'u vasiyetnamede yüzde yüz hatırlayacağım. Daha o hareket günümü, saatimi bildiren kâğıdı cebinden çıkarmadan ben şapkamı kaptığım gibi odadan fırladım...

OSLOFIORD, Bergen Limanına girerken inceden bir yağmur yağıyordu. Dokuz gün bir yeryüzü, bir gökyüzü gittikten sonra şöyle esaslı bir toprak parçası görmek herkesi sevindirmiş olacak ki, gemidekiler yağmura aldırmandan güverteye dolmuşlardı. Çoğu da iniyordu Bergen'de. Gemi buradan Stavanger, Kopenhag ve son durak olan Oslo'ya gidecekti. Ben de bu yolu izleyecektim.

Dürüst olmam gerekirse, hiç de eğlenceli bir vakit geçirmiyordum. Oysa kendimi eğlendirmek için çırpıyordum. Her yapılan şakaya avaz avaz gülüyor, Iowa'lı kızıl saçlı güzel öğretmene açıktan açığa kur yapıyordum. Yine de hiç bir şeyden tat alamıyordum. Bu da tabii bütün sinir sistemimi etkiliyordu. Uç gecedir korkunç baş ağrılarıyla kıvranıp duruyordum. Birdenbire geliyordu bu ağrılar; keskin, kör edici, delici ağrılardı.

Güvertede durmuş, gemideki günlerimi hatırlamaya çalışıyordum. Çünkü her şey silik bir haldeydi. Bana bir şeyler oluyordu ama, hatırlayamıyordum.

«Günaydın, Bay Grant! Bu sabah nasılsınız?»

Yağmurluğumun yakasını iyicene kaldırıp döndüm. Kiminle karşılaşacağımı biliyordum: Sundequist.

Otto Sundequist Stokholmlü bir işadamıydı. Ancak, artık emekli olmuştu. Uzun boylu, yanık tenli, şen görünümlü, beresinin altından beyazlaşmış saçlar fişkırان, altmış yedi yaşında bir adamdı. Yaşını itiraf ettiği zaman hayranlık duymaktan kendimi alamamıştım. Yemek salonunda o, ben, çok hoş bir kız olan Iowa'lı öğretmen Ruth Atkins ve artık soyu tükenmiş türden soylu, yaşlı bir hanımefendi olan Bayan Perriman aynı masada otururduk. Sundequist'le daha yola çıkar çıkmaz tanışmıştık. Son derece canlı, yorulmak bilmeyen bir enerjiye sahip, yakışıklı bir ihtiyardı. Güverte çevresinde yaptığımız hızlı bir tur sonucunda ben kendimi en yakın şezlonga atarken, o yeni ısınmaya başlıyordu. Bir tur daha atmak onun için işten bile değildi. Sanırım onu biraz kıskanıyordum. Şimdi sorduğu soruya içerlemem belki bu yüzdendi, belki de biraz utanmıştım: Üç gecedir üst üste baş ağrım tutmuştu: Biri yemekte, biri sinema salonunda film seyrederken, biri de dün gece güvertede otururken.

Sundequist'in hemen yanibaşında Ruth Atkins duruyordu. Bu pırıl pırıl kızcağız her halde ömründe baş ağrısı nedir tatmamıştır sanırım.

«Günaydın!» dedim. «Bu sabah çok iyiyim. Çok iyi!»

«İyi uyuyabildiniz mi?»

Bir duraladım. İyi uyumuş muydum? Bir şey vardı... bir şey vardı, ama hatırlayamıyordum. Rüya gibi bir şeydi.

Ruth Atkins her halde ömründe kötü uyku da uyumamıştır.

«Ah! Deliksiz bir uyku çektim!» diye karşılık verdim. Mışıl mışıl uyumuşum. Dün gece içtiğimiz içkide bir şey vardı besbelli; beni çok iyi uyuttu.

Sundequist gülümsedi. Hayattaki yerini, ne istediğini bilen, bunların tadını çıkarabilen adamlara

özgü, rahat, emin bir gülümsemeydi bu.

«Yok canım, Grant,» dedi. «Çok yorgundunuz ondan. Dinlenmek yormuştur sizi. Böyle şeyleri çok şördüm ben. Siz Amerikalı işadamları hep böylesinizdir zaten: Bütün yıl boyunca durup dinlenmeksizin çalışır sonra birkaç hafta içine sıkıştırdığımız tatilinizde de dinlenmeye çalışırsınız. Eh, sinir sistemleri de bu kadar ani değişiklikleri kaldıramıyor elbette. Çok normal bir tepki bu. Korkacak bir şey yok!»

Sundequist konuşmaya bayılıyordu. Tok, insanın içine işleyen, rahatlatan bir sesi vardı. İngilizcesi de çok güzeldi.

Ona gerçeği söylememiştim. Evet, baş ağrım geçmiş, ben de uyumuştum, ama istediğim, umduğum gibi hissedemiyordum kendimi. Gerçekten hiç ie iyi değildim. Daha başka türlü söylenebilirse, bir şeyden korkuyordum.

Gözlerimi yeniden limana çevirdim. Bu güzelim şehir değildi beni korkutan. Peki ama, neden korkuyordum. Başımı salladım. Sanki o korku düşüncesini kafamdan silkip atmak istiyordum.

Ruth Atkins'in her zaman pek tatlı olan yüzü benim konuştuğum kadar kuşkulu bir anlam almıştı. Şimdi rahatlıyordu. Yabancı bir ülkenin eşiğine gelmiş normal bir Amerikalı turistin gösterebileceği bütün belirtiler görülmeye başlamıştı güzel yüzünde.

Birden bana doğru döndü, gülüverdi. Sevimli bir insandı. Yanaklarıyla burnunun üzeri çillerle kaplıydı; parlak yağmurluğunun kukuletasının altından parlak kırmızı saçları görünüyordu. Yedi gün süreyle yaşını ayarlamaya çalışmış, en sonunda yirmi ikiyle yirmi beş arasında bir yere koymuştum. Yedi gece boyunca da gerçekten görüldüğü kadar özgür düşünceli, rahat davranışlı mı, yoksa şaşılacak kadar dürüst, sağlıklı bir kız mı diye düşündüm durdum. Buna da kesin bir karar veremedim gitti.

«Mark, sen de benimle birlikte karaya çıkacaksın, değil mi?» diye sordu. «Benim kamarotun söylediğine göre şehrin tam ortasında şahane bir çiçek ve balık pazarı varmış.» Sustu, yüzünü buruşturdu. «Umarım çiçekler balıklardan daha çoktur... Bir de hava yağmurlu diye hiç çiçek getirmedilerse!... »

Sesindeki üzüntü Sundequist'in çok hoşuna gitmiş olacak ki, adam candan bir kahkaha atarak: «Sevgili Bayan Atkins,» dedi, «Bergen'de yağmursuz geçen bir tek gün bile olmaz. İnanın bana, pazar şimdi çiçeklerle donanmıştır. Ama gerçekten çok güzel bir görüntü istiyorsanız dağ treniyle Floyen'in tepesine çıkmalısınız. Denizden bin metre yükseklikte olacaksınız. Oradan şehre bakmak bambaşka bir zevk verir insana. Hatta tepedeki kahvede bir kahve içecek zaman bile bulabilirsiniz, ama gemideki yemeği sakın kaçırmayın. Garson bugün için özel yemek hazırlandığını çıtlattı bana!»

Ruth Atkins, Sundequist'in her sözünü can kulağıyla dinliyordu. İkimiz de dağ treninden söz edildiğini duymuştuk; Ruth'un yüzü, aradığı güneş gibi pırıl pırıl olmuştu.

«Acaba vaktinde dönebilir miyim?» diye sordu. Yemeği de kaçırmak istemiyordu anlaşılan.

«Elbette zamanında dönebilirsiniz,» dedi Sundequist. «Aşağı yukarı yarım saat içinde çıkıp inebilirsiniz. İsterseniz tepeye yürüyerek de çıkabilirsiniz, ama çok zaman alır bu. Fakat...»

Sundequist konuşmasına başladığından beri Ruth'a hitap ediyordu. Şimdi ise durakladı ve bana döndü. Ciddi, ölçen gözlerle bakıyordu: «Belki de bu teklifim pek parlak görünmeyebilir. Dün

geceden sonra Bay Grant böyle bir geziye çıkmak istemeyebilir...» dedi.

Yalan da olsa, ona iyi olduğumu söylemiştim. Belki de gerektiği kadar coşkulu görünemiyordum. Hemen omuzlarımı dikleştirdim, bu anlayışlı gözlere dik dik bakarak:

«Tepeye bir yarışa var mısınız?» diye sordum. Sundequist gülerek:

«Bugün olmaz, Bay Grant! dedi. Geçmiş yıllarda o söylediğiniz şeyi çok yaptım, ama bugün hayır. Sevgili dostlarım, siz eğlenmenize bakın, ben de sıcacık salona inip yemek zilini bekleyeyim. Bu şehri, bu kadar kısa bir ziyaretle geçiştiremeyecek kadar çok severim. Fakat dönüşte maceralarınızı zevkle dinleyebilirim.»

Ruth kolumdan çekiştirip duruyordu. İnceleme gezisine çıkmış bir izci kadar coşkulu, sevinçliydi. Biraz hayal kırıklığına uğradım onun bu çocuksu sevinci karşısında.

Sanırım ben iyi bir turist olamayacağım. Bu ancak ya çok gençlere ya da yaşlılara özgü bir yetenek gelin görün, Iowalı genç arkadaşım şaheser bir turistti. Şehirle ilgili bütün broşürleri, kitapları incelemiş, epey bilgi edinmişti. Yol boyunca önüne çıkan her şeyin resmini çektiği için, az sonra, makinesine yeni bir film takmak için durakladık.

Bir yıkıntının önünde durmuştuk. Eski bir toplantı salonu falan olmalıydı burası. Kitaptan okuduklarına bakılırsa oldukça karışık, çözümlenmesi güç, insan hayalini gıcıklayan, bir hikâyesi vardı. Ortaçağ tarihiyle, kahramanlık destanlarıyla süslenmişti. Daha candan dinlemem iyi olurmuş, ama dinlememiştim. Yıkıntının görünüşü sanki eski bir hatıramı canlandırmış gibi oldu.

«Buralarda bir yerde bir merdiven var mı acaba?» diye. yüksek sesle konuştum. «Döne döne çıkan bir merdiven.»

Ruth lafının gerisini tamamlayamadı, sustu, bana baktı:

«Niye sordun bunu?»

Sorusuna verilecek karşılığım yoktu ki. Ben bile bu soruyu niye sorduğumu bilemiyorum. Atlas maya çalıştım:

«Bil bakalım!» dedim. «Belki de başka bir yeri düşünmüş olabilirim.»

«İyi ama, bana Bergen'e ilk defa geldiğini söylemiştin.»

«Evet, ilk defa geliyorum. Canım, belki de o broşürlerden birinde resmini görmüş olabilirim. Hem artık sallanmasak da dağ treni midir nedir, ona yetişsek. Öğle yemeğine döneceğiz, biliyorsun.»

Büyük adımlarla yürümeye başladım Ruth bana yetişmek için koşuşturuyordu. Bir an önce bu yıkıntıdan uzaklaşmak istiyordum; beni eziyordu sanki. Birkaç sokak ileride balık pazarı karşımıza çıktı, insanlar, şemsiyeler, balıklar rengârenk bir görünüm yaratıyorlardı. Bir yana çekilip, sabırla Ruth'un fotoğraf çekme işini bitirmesini bekledim. Bunca yıldır iyi bir koca olmasaydım, zor tutardı beni orada.

Birden gözüm şişman bir balıkçı kadına ilişti. Göz göze geldik, gülümsedi. O çirkin kadın birden güzelleşmişti sanki.

«Mark, tamam mısın? Gidelim mi?»

Rurth gelip de kolumdan çekene kadar söylediklerini duymamıştım bile. O anda onu kolundan

yakalayıp, çabucak balıkçı kadına, o gülümsemeye bakmasını söylemek istedim. Söyleyemedim. Niçin o kadının gülmesi benim için bu kadar önem taşıyordu anlamamıştım ki, Ruth'a söyleyecektim. Kıyı boyundaki yıkıntıda niçin taş basamaklı merdiven aradığımı da bilememiştim.

«Neyin var senin? Bir şey mi oldu?»

Ruth yüzümdeki aptalca düşünceleri, anlamı sezmiş olacaktı ki, şaşkınlıkla sormuştu bu soruyu. Silkindim:

«Yürü, hadi!» dedim. «Tepeye çıkacaksak çabuk olmalıyız.»

Kolundan yakaladığım gibi yürümeye başladım. Caddenin karşısına geçerken Ruth durdu ve:

«Gidiyoruz ama, yolu bilmiyoruz ki!» dedi. «Dur bak, şurada bir polis var... »

Ben ise onu yarı sürükleyerek, karşıya geçmişim bile. «Zamanımız kalmadı. işte bu yoldan gideceğiz!»

«Fakat sen bu yolları bilmiyorsun ki!»

«Bu yoldan gidiliyor olmalı!»

Neredeyse koşmaya başlamıştık. Ruth da karşı koymaktan vazgeçmişti. Ne düşündüğünü çıkaramıyordum. Ben ne düşünüyordum, onu hiç anlayamıyordum. Gittiğimiz yolu doğru bilmem bir rastlantı olabilirdi; gemiden çıkan turistlerin hangi yollara dağıldıklarına dikkat etmiş olabilirdim. Hiç bir şey bilemiyordum artık. Derken yolun sonunda tren istasyonunu gördük. Tam düşündüğüm yerdeydi.

Biletleri alıp kendimizi içeri attığımızda oturacak tek kişilik bir yer vardı; hemen Ruth'u oturttum.

Küçük bir trendi. iki sıra oturacak yeri vardı. Ruth sağ yanda, pencerenin önündeki son yerde oturmuştu. Ben de karşısına geçtim. Az sonra ayakta duracak yer bile kalmamıştı. Çoğu bizim gibi turistti; gemiden tanıyordum. Fakat yerlilerden de beş, on kişi vardı. Hele bir tanesi çok ilgimi çekmişti. Hemen Ruth'un yanında oturuyordu. Kucağında küçük bir fiçiyi vardı. Ringa balığı ile dolu bir fiçiyi! Kompartımanın kapıları kapanınca fiçiden gelen kokular dayanılmaz bir hal almıştı.

Ruth cesaret verircesine:

«Çok sürmeyecek!» dedi. «Yer değiştirmek ister misin? Gel benim yerime otur.»

Kızın yüzü dikkatimi çekti. Üzüntüyle, merakla bakıyordu bana. Sabahleyin Sundequist nasıl olduğumu sorduğu zaman da aynı anlam vardı yüzünde. Canım sıkıldı, öfkelenim. Böyle meraklı kadınlar hiç hoşuma gitmez de.

«Niye oturacak mışım?» diye sertçe sordum.

«Şey... biraz tuhaf bir halin var da!»

«Benim suratım tuhaftır!»

Bu saçma karşılığım üzerine sesini çıkırmadı. Ben de ona bakmaktan vazgeçip dışarıyı seyretmeye başladım. Tren istasyondan ayrılır ayrılmaz gerçekten görülmeye değer bir manzara başlıyordu.

Trenin içinde bir şamatadır gidiyordu. Herkes bir ağızdan neşeyle gevezelik ediyor,, pencerelerden sarkmış bir sürü adam fotoğraf çekiyordu. Sol tarafta Sundequist'in gençliğinde

tırmandığı patika görülüyordu. Şimdi bile rahatlıkla o yolu tırmanabilir! Acı acı düşündüm. Evet tırmanabilirdi o. Artık, sabahtan beri karşı koymaya, savaşımaya çalıştığım gerçeği kabul ediyordum: Çok kötü hissediyordum kendimi. Bu ringa balığı dolu fiçidan çıkan kokular da yeni bir baş ağrısı getirmese bunu mucize kabul edecektim. Saatıma baktım. On dakika olmuştu hareket edeli; demek ki yolu yarılamiştık. Zaten o sırada tren de yavaşladı, tepeye yaklaşıyorduk.

Dağ treninin mekanizması oldukça basitti. Bir hat ve tek ray üzerinde inen ve çıkan iki araba, dengeli bir biçimde karşılaşıyorlar, ortalarında bir yerde Çift hatta girip, sonra yeniden tek raya geçerek yollarına devam ediyorlardı. Bu karşılaşma turistleri coşkun bir sevince boğuyordu. Ruth bile oturduğu yerden makinesini hazırlamıştı.

Eğilmiş, soluğunu bile tutmuş, öbür arabanın gelişini bekliyordu. Az sonra karşıdan gelen tren görüldü. Herkes o yana bakıyordu. Birisi, birden arkamdan itince, pencereye tutunmak zorunda kaldım. Ringaların kokusu artık dayanılmaz olmuştu. işte her şey ondan sonra başladı!

Heyecanlı sesler, sevinç çığlıkları, konuşmalar, her şey, her şey sanki çevremden silindi gitti. Hiç bir şey duyamaz oldum. Bütün hareketler durmuştu; zaman, yer anlayışımı kaybetmişim. Kendi kendimden uzaklaşmış, tıpkı Ruth'un makinesi gibi, benim de zihnim bir yerde yoğunlaşmaya başlamıştı. Bir şeyin olmasını bekliyordum. Sanki olmasını beklediğim şey4 daha önceden aynen böyle olup bitmiş gibi duygu altındaydım. Pencereden dışarı baktım: Daha yeni göreceğim şeyi sanki önceden dikkatle görmüş gibi biliyordum.

İki tren de çift hat üzerindeydi şimdi. Yan yana birkaç metre arayla birbirimizi geçiyorduk. Durduğum yerden öbür treni rahatlıkla görebiliyordum.

Çok tuhaf bir şey; öbür tren bomboştu. Yalnız son kompartımanda bir şeyler oluyordu; bir mücadele vardı orda.

Sırtı pencereye dönük, uzun boylu bir adam gördüm. Sırada oturan ya da yatan birinin üzerine eğilmişti. Omuzlarını kaldırmış, kolları yana açık, eğiliyordu. Ne başını, ne yüzünü göremiyordum. Birden kurşuni yağmurluğunun kollarından ellerinin uzandığım gördüm; bir şey yakalamaya hazır duran ellerdi bunlar. Birden bu ellerin neyi yakalamaya çalıştığını gördüm: Bir kadının boynunu sıkmaya çalışıyordu. Kadının yüzünü görünce dondum kaldım. İnanılmayacak kadar güzel, tatlı bir yüzdü bu. Sapsarı, uzun saçları; solgun yüzünü, yalvaran, iri gözlerini çevreliyordu. Bir saniye için kadın bana baktı: Bütün korkusunu, ıstırabını görebildim. Öylesine güzel bir yüzdü ki bu, o korkunç dakikada bile yüzdeki korkuyu değil, insanı sarıveren, büyüleyen güzelliğini görebiliyordum. Birden adamın elleri kasıldı, parmakları birbirine iyicene yaklaştı; o güzel baş arkaya devrildi, gövdesi koltuktan kaydı...

Her şey bitmişti. Yukarıdan gelen tren geçip gitti.

İKİNCİ BÖLÜM

İKİ tür zaman vardır. Birisi dünyanın ölçtüğü, diğeri ise zihnin ölçtüğü. Ben de saniyenin onda biri kadar bir süre içinde o tüyler ürpertici sahneye baktım; zihnim en küçük detayına varana kadar zaptetti olup bitenleri. Adamın pek farkında değildim: Yalnız omuzlarını, başını, bir de o iğrenç yağmurluktan çıkan öldürücü ellerini hatırlıyordum. Oysa kadının yüzü öyle miydi! Sonsuzluğa dek aklımdan çıkmayacak, sonsuzluğun bile silemeyeceği bir güzellikteydi.

Ruth: «İyi çıkar umarım bu resim.» diye mırıldandı, «iyi çekecek pek vakit olmadı da.»

Sesler geri geldi; yüzler geri geldi. Ruth'a baktım. Sakin sakin makinesini kapatıyordu. Sakin sakin! Konuşmak istedim. Sesim boğazımda düğümlendi. Ruth o sırada işini bitirmişti; başını kaldırdı, bana baktı:

«Mark! Hasta mısınız?»

Hiç bir şey görmemişti. Bunu sormadan biliyordum. Yine de dayanamadım:

«Onları görmedin mi? Yanımızdan geçen trende neler olup bittiğini görmedin mi?»

Boş boş yüzüme baktı. Sadece kör değil, şimdi bir de sağır olmuştu sanki.

«O adamı görmedin mi?» diye üsteledim. «Trendeki o adamın kadına ne yaptığını görmedin mi?»

Kalabalığın artan gürültüsü içinde Rurt'un sesini zorlukla duyabildim:

«Adam mı? Ne adamı, Mark?»

«Canım, yanımızdan geçen trendeki adam! Bir kadını boğdu. Bir cinayet işledi!»

Sesimi duyurabilmek için üzerine doğru eğilmiştim. Sözlerim onu dehşete uğratmıştı. Bir eliyle ağızım kapadı.

«Hayır, Mark!»

Yamızdakilerin benim söylediklerimi dinlemelerinden korktuğunu anlayamamıştım. Nasıl anlayabilirdim ki. Kimse olan biteni görmemiş miydi? Ruth gibi ben de çevreme bakındım. Tren geçtikten sonra o coşku da zayıflamış, herkes manzarayı seyre koyulmuştu. Kimsede bir panik, aşırı bir heyecan, korku yoktu. Ruth'un yanında oturup ringa balığı fiçisini taşıyan adama baktım; dikkatle konuştuklarımızı izliyordu, ama bir kelimesini bile anlamasına imkân yoktu. Kendisine baktığımı görünce dostça başını sallayıp güldü.

Demek bizim trendeki herkes kör olmuştu. Ya da Ruth gibi resim çektikleri için makineleri gözlerinin önündeydi, o korkunç sahneyi kaçırmışlardı, imdat kolunu arattırdım gözlerimle.

«Bu treni durdurmam gerekiyor, Ruth, imdat kolu nerede, yardım et bana da bulalım. Bu treni durdurmanın bir yolu olsa gerek.»

«Fakat bunu yapamazsın!» diye kısıp bir çığlık attı.

«Yapmam gerek. Anlamıyor musun? Bunu durdurabilirsem, öbür tren de duracak. O zaman da katili yakalayabiliriz. Rayın üzerinden koşup gideriz, o adamı yakalarız.»

Sözlerim ona deli saçması gibi geliyordu. Asla unutamayacağım sahneyi öylesine canlı bir biçimde görmemiş olsaydım, kendi sözlerim bana bile deli saçması gelebilirdi. Ne yaptığımı, ne yapmaya çalıştığımı çok iyi biliyordum. Ruth kolunu tutmaya çalışınca, öfkeyle geri çekildim.

«Bu treni durdurmalıyım!» Artık kendimi kaybetmiş, bağırmağa başlamıştım. «Kondüktör nerede? İmdat kolu nerede?»

Kimse aldırmadı bana. Herkes kendi, arasında bağırişiyor, gülüşüyordu, şarkılar söylüyordu. Pencereden sarkıp baktım: Öbür tren gözden kaybolmuştu bile. Biz de istasyona yaklaşmıştık. Ancak durduktan sonra kondüktörü bulabilirdim. Fakat işin kötüsü öbür tren de aşağı istasyona varmış olacaktı.

«Mark, n'olursun!» Ruth yalvaran bakışlarla, kolumu çekiştiriyordu. «Lütfen bir olay çıkarma. Bak, neredeyse tepeye geldik. Şimdi duracağız.»

Hayır, Ruth'u suçlamaya hiç hakkım yoktu. Çok kaba davranmıştım ama, biz de katil de yolun sonuna varmıştık. Şimdi rahatça kaçabilecekti o adam, Ama, o kadın! Yalvaran, umutsuzlukla çırpman o güzel gözleri unutamıyordum. Belki bir umut kapısı bulunabilirdi. Tren durur durmaz, koluma sıkı sıkı yapışmış Ruth'la birlikte kendimi dışarı attım, kondüktöre koştum.

«Bizim yeniden aşağı inmemiz gerekiyor. Bu ölüm kalım meselesi. Aşağı inmek zorundayız.»

Bir solukta konuşmuştum adamla. Adamsa anlamayan gözlerle bir bana bir Ruth'a bakıyordu.

«Bir cinayet işlendi!... »

«Mark, susar mısın!»

Bu son cümle tam bir öğretmen seslenişiydi. 1.60 boyunda, elli beş kilo ağırlığında, öfkeli bir öğretmen! Onu dinlemek zorundaydım.

«Kendini budala yerine koyduruyorsun. Görmüyor musun, adam, söylediklerinin bir kelimesini bile anlamıyor! Anlasa bile bizi aşağı nasıl indirebilir? Trenler aynı hat üzerinde çalışıyorlar. Öbür tren yukarı gelmeden bu aşağı inemez ki. öbür tren de ancak zamanı gelince yukarı çıkacak.»

Ben aklımı toparlayıp da söyleyeceklerimi kekelerken öğretmen hanım son derece mantıklı bir konuşma yapmıştı. İşin en kötü yanı haklıydı da üstelik.

Yardım bulunamayacak bir yerde yardım arayan bir adamın umutsuzluğu içerisinde çevreme bakındım. Bir polis arıyordum. Yalnız neşeyle kapılardan çıkan turistleri gördüm. Birdenbire aklıma tepeye çıkan yol geldi.

Ruth'u kolundan tuttuğum gibi:

«Gel benimle!» diye haykırdım.

«Mark Grant! Sen çıldırdın mı? Nereye gidiyoruz ?»

Kızın karşı koymalarına hiç aldırmadan çekiştirdim. Beni durdurmaya çalışsaydı belki de bir yumrukta yere sererdim onu. Hiç bir şey beni ilgilendirmiyordu artık. Yalnız aklıma hayatı sona ererken bana yalvaran gözlerle bakan o kadın vardı. Ne yapacağımı da kesinlikle bilemiyordum. Körü körüne bir atılış içerisindeydim. Bu kör atılışlar da çoğu zaman insanları kör yollara sürükler. Birkaç yüz metre gitmiştik ki arkamdan Ruth'un bağırdığım işittim. Koşarken ayağı tökezlemiş, düşmüştü. Yanma gidene kadar kalkmıştı bile. Hayatımda bu kadar öfkelenmiş bir kadın görmedim.

Ateş püskürüyordu:

«Sana ne benden,» diye bağırdı. «Ne yaptığımızı anlatmak gereğini bile duymak zorunda hissetme kendini. Ancak çıldırmaşçasına bir koşu tuttur ve ikimizi de yok etmeye çalış. Üzülme benim için!»

Yok mok olmadı elbette. Ancak biraz sarsılmış, biraz da ıslanmıştı. Çünkü düştüğü yer bir su birikintisiydi. Sinirli sinirli üstünü başını düzeltti, hemen o değerli makinesini kontrol etti. Bir şey olmamıştı ama, bizim de körleme uçuşumuz durmuştu. Açıkça, niye böylesine hızla aşağı indiğimizi ona anlatmadan bir adım bile gitmeyeceğini bana göstermişti. Dondum kaldım: Nasıl, niçin anlayamıyordu bu kız acaba?

«Sana daha trendeyken söyledim. Ne olup bittiğini anlattım!»

«Hâlâ mı o çılgın hikâye?»

«Çılgın hikâye falan değil bu! Gördüm diyorum sana, gördüm. Sen görmedin, çünkü resim çekmekle uğraşıyordun, gözünün başka şey göreceği hali yoktu. Ama ben kendi gözlerimle gördüm: Bir adam zavallı bir kadını boğdu! Şimdi de kalabalığa karışmış, kaçıyor.»

«Mark, bu anlattıklarından emin misin?»

Sabırlı olmalıydım. Hem Ruth benim gördüklerimi görmemiş, benim hissettiklerimi duymamıştı. Güzel kadının boğazını sıkan ellerden nasıl korktuğunu, nasıl yalvarırcasına bana baktığını görmemiş, o sessiz çığlığını duymamıştı. Karşınızda sizden yardım dileyen bir kadını boğarlarken, eliniz kolunuz bağlı durup seyretmenin ne demek olduğunu bilemiyordu.

Ona anlatmaya çalıştım. Tek tek, açık seçik kelimelerle anlattım. Ruth, yol kenarında bir yere çöktü, ben de yanına oturdum. Beni dikkatle dinledi.

Sözlerimi bitirdikten sonra uzun uzun yüzüme baktı en sonunda:

«İki trenin birbirinin yanından geçmesi çok kısa bir süre içinde oldu, Mark!» dedi.

«Olanlara yetti de arttı bile. Ne yani inanmıyor musun söylediklerime, ben kendim mi uydurdum sanıyorsun?»

Bu denli bir hayal gücüm yoktu benim. Ruth da bunu anlayabilecek kadar uzun bir süre benimle beraber olmuştu gemide.

Kaşlarını çattı:

«Uyduruyorsun demiyorum. Yalnız, yanılıyor olabilirsin. Çünkü bu olayı senden başka fark eden olmadı.»

«Ben ne yapayım. Fakat ben gördüğümü biliyorum. Ne olur anlamaya çalış beni. Aşağıya inmek, olup bitenleri resmi birine anlatmak zorundayım. Katili gördüm! Kurşuni yağmurluk giymiş bir adamdı.»

Bana göre her şey açıktı. İyi bir vatandaş olarak, bir cinayet görmüştüm, bunu haber vermek zorundaydım. Ruth'un anlamasını bekleyecek zamanım yoktu. Yerimden doğruldum, tam adımımı atıyordum ki, karşımda gördüğüm bir şey beni olduğum yere çiviledi. Aynı anda Ruth'un da kolumu sıkıştırdım duydum.

Sık çalılıkların ardından çıkan, kurşuni yağmurluklu adam, bize doğru gelirken, taşlaşmış iki budala gibi olduğumuz yerde kalakalmıştık

Uzun boylu bir adamdı. Yağmurluğunun altında buruş buruş tüvit bir ceket, kalın bir balıkçı kazağı vardı. Pabuçları çamur içerisindeydi; şapkası yoktu, ama yağmura da aldıracağı yoktu; iyiden iyiye ıslanmıştı. Kıvrırcık kırmızı saçlarında, kızıl posbıyıklarında yağmur damlacıkları parlıyordu. Hiç de yaşlı bir adam değildi. Hatta benden bile genç duruyordu. Parlak mavi gözlerinde alaycı pırıltılar vardı.

«Turistlerin başına da hep en umulmadık, en kötü şeyler gelir. Yazık! Hiç böyle heyecanlı şeyler bana rastlamaz.»

Konuşmasını bitirince durdu, tatlı tatlı gülümsedi.

«Bağışlayın beni!» diye konuşmasını sürdürdü. «Elimde olmadan konuştuklarınızı dinledim. Kötü bir huy, ama vazgeçemiyorum. Nefis hikâyenizin tek kelimesini bile kaçırmadım. Nedir bu, Allah aşkınıza, yeni bir demiryolu için reklam kampanyası falan mı?»

Kendini ilk toparlayan Ruth oldu. Boğazını temizleyip :

«Siz Amerikalısınız!» dedi.

«Sanırım öyleyim. Ama, bunu ilân etmek için bir şey yapmıyorum. Hoş, buralarda kimsenin umurunda değil, nereli olduğum!»

«Ne işiniz var buralarda?»

Dayanamayıp sormuştum. Sanırım sesimde kuşkulu bir hava vardı. Kuşkulu olmasaydım da ne olsaydım: Bir dakika önce katili tarif etmişim, bir dakika sonra çalılıkların ardından, tıpkı o katile benzeyen ya da katil olan bir adam belirivermişti.

Gözünü kırpmadan bana baktı:

«Tepeye tırmanıyordum!» dedi.

«Bu yağmurun altında şapkasız dolaşma denemeleri mi yapıyorsunuz?»

«Mark!»

Ruth yine başlamıştı, ama onu dinleyecek halde değildim. Kırmızı saçlı adam yeniden gülümsedi.

«Sık sık bu yoldan tepeye tırmanırım Bir şapkam yok ve burada her gün yağmur yağar. Acaba sorunuza yeterli bir karşılık verebildim mi?» Birden hakkında ne düşündüğümü kavramış gibi başını geriye atıp bir kahkaha savurdu: «Şimdi anladım!» dedi. «Kurşuni yağmurluklu adam!»

Kollarına baktı. Buruş buruş bir yağmurluktu, ama rengi tutuyordu. Böylece Bergen'de yaşayanların yarısının aynı renk yağmurluk giydiği kafama dank etti. Yabancı adam ise ellerini öne uzatmış, dikkatle inceliyordu. Birden çok ciddileşti, ağır bir sesle:

«Öyleyse, siz gerçekten bir cinayet gördünüz!» dedi.

«Rüya görmediysem!»

«Tepede mi?»

«Hayır, aşağı inen trende!»

Gözlerindeki alaycı pırıltılar ve gülümsemesi kaybolmuştu:

«İnanılamayacak bir şey!»

Ruth hemen atıldı:

«Ben de öyle düşünüyorum. Tren öyle hızlı geçti gitti ki yanımızdan!»

«Fakat ben gördüm. O kısa sürede olup bitti her şey.»

Kırmızı saçlı adam kendi kendine konuşur gibi:

«Bu durumda,» dedi. «Aşağıda kıyamet kopuyor olmalı. Daha bir dikkatle baktı ikimize de. «Oslofiord'dan indiniz değil mi?»

Öyle olduğunu söyledim, önce Ruth'u sonra da kendimi tanıttım. Adamdan hâlâ kuşkuluydum, fakat yapacak bir şey kalmamıştı.

«Benim adım da Bryan.» dedi. «Cary Bryan. Bostonluyum. Ancak, çok çok uzun bir süredir Bergen'de yaşıyorum. Böyle bir olayı da ilk kez duyuyorum.»

«Bergen'de hiç cinayet işlenmez mi yani?»

«Böylesi hayır! Bakın, dinleyin...»

Bryan konuşurken trenin sesini duydum. Yolda, düşündüğümünden de çok zaman kaybetmiştik.

«Bizim tren!» Ruth inler gibi konuşmuştu. «Keşke tepede kalsaydık, daha iyi olacaktı.»

Bryan da ona hak verdi:

«Çok daha iyi olurdu. Bu yol çok vakit alır. Ne var ki şimdi beni de meraklandırdınız. Hadi tepeye dönelim.»

«Nereye gidiyorsunuz?» Ruth çığlık çığlığa sormuştu. Zavallı aşağı inmek istiyordu artık.

Ancak Cary Bryan bir kere karar verdi mi, onu yerine getirmeden rahat etmeyen adamlardandı. Etekleri uçuşa uçuşa tepeye tırmanmaya başladı. Bir ara arkasına dönüp bize seslendi:

«Bu durumda aşağıya inmek tepeye çıkmak olur. Anlamıyor musunuz? Trenler yer değiştiriyorlar. Siz çıkarken aşağı inen trende biri öldürüldüyse, tepeye çıkar çıkmaz bunu öğrenebiliriz. Aşağı insek, sizin treninizi bulacağız!»

Yukarı çıkış, inmekten çok daha fazla zaman aldı. Trenle aynı zamanda istasyona vardık. Beş on kişi ancak indi. Cary Bryan hemen kondüktöre doğru seğirtti. İyi bir şans eseri Norveççe biliyordu. Bir de ne konuştuklarını anlayabilseydim daha mutlu olacaktım ya, neyse.

El kol hareketlerinden, baş sallamalardan, omuz silkmelerden oluşan birkaç dakikalık bir gösteriden sonra Bryan yanımıza geldi. Şaşkın bir hali vardı.

«Kondüktörün bir şeyden haberi yok. Treninde cinayet minayet olmamış; ceset de bulmamış.»

Kulaklarıma inanamadım; bakakaldım.

«Olması gerek; o olayı gördüm ben.»

«Ben de aynen sizin dediklerinizi söyledim; güldü bana. Bir çeşit şaka olduğunu söyledi.»

«Şaka mı!»

Ruth'a döndüm: Şaka yapmadığımı o da biliyordu.

Baktım olacak gibi değil, Bryan'a olayın geçtiği yeri göstermeye karar verdim. Benim en son kompartıman dediğim yer şimdi en öndeydi; kondüktör de bizi durdurmaya kalkmadı. Ne yazık ki bütün çabalarım boşa gitti, içeride o korkunç mücadelenin geçtiğine dair en küçük bir iz bile yoktu. Ne kırılmış bir şey vardı, ne de kan. Sıralardan birine çöktüm, başımı ellerimin arasına aldım. Bir açıklaması olmalıydı bu esrarengiz olayın.

Birden aklıma bir şey geldi:

«Belki de kadını pencereden atıp kaçmıştır!» diye bağırdım. «Yolu araştırırsak kadının vücudunu bulabiliriz... »

Kadını pencereden attı, kendisi de patikadan kaçtı, çalılıklara gizlendi! Cary Bryan'a baktım; sonra da aklımdan geçenleri anlamamış olmasını diledim.

Cary: «İmkânsız!» dedi. «Bütün bu olan biten nedir bilemiyorum ama, trende cinayet işlemek imkânsızdır. Kafanı kullansana be adam! Tren tıklım tıklım doluydu. Bu kadar adam oturdukları yerden, bir kadının boğazlanmasını seyredecek kadar budala, taş yürekli değiller ya... Bir de kadın pencereden atılacak, katil de elini kolunu sallayarak kaçacak... Yok canım!»

«Fakat tren bomboşt!»

«Aman, Mark! Nasıl böyle söyleyebiliyorsun! İğne atsan yere düşmezdi.»

Söylenenleri duyuyordum, hiç kuşku yoktu. Ruth Atkins'in benim sözlerim üzerine düştüğü şaşkınlığı, dehşeti de görebiliyordum; Cary Bryan ise büsbütün şaşkın bir haldeydi. Şiddetle itiraz ettim:

«Fakat ben kimseyi görmedim!»

«Kimseyi görmedin!» dedi, Ruth. «Deminden beri sana söylemek istediğim buydu. Sen kimseyi görmedin!»

Taş kesilmiştim. Cevap verecek halim kalmamıştı; daha doğrusu bir çıkış noktası bulamıyordum. Ruth:

«Hepsi bir yanlışlıktan ibaretti,» diye ekledi. «Öyle olmalı. Bir şey görmüş olabilirsin: Diyelim, adam karısının eşarbını bağlıyordu belki, ya da kolyesini takıyordu.»

Ya o korkulu yüze, yalvaran gözlere ne demeliydi! Düşüncelerimi açıklayamıyordum artık.

Üçümüzün de sınırları kopacak kadar gerilmişti. Onlar da yanıma çöktüler. Birbirimize bakıp içimizden birinin delirdiğini düşünüyorduk; ama kim delirmişti, bilemiyorduk. Birdenbire bir yorgunluk duydum: Her şeyden yorulmuşum. Gemiden inmemeliydik. Daha güvertedeiken içime doğmuştu kötü bir şeyin olacağı...

Bryan'ın sesiyle kendime geldim. Neşeli bir tavırla:

«Yemek vakti geldi, ne dersiniz ? Birlikte bir şeyler atıştıralım mı? Şöyle sıcak bir yemek hepimize iyi gelir sanırım. Elbette başka bir yere gözünüz yoksa.»

Ruth hatırladı:

«Bay Sundequist'e söz vermiştik. Bizi bekleyecekti!» dedi.

«Bay Sundequist kim?»

«Gemide tanıştığımız bir bay. Kıyıya çıkmadı,, ama birlikte yemek yiyecektik.»

«Gemide mi?. Şimdi?»

Öyle bir söyleyişi vardı ki dikkatimi çekti, hemen saatıma baktım. Başımdan geçenlerden sonra, saat düşünecek halim kalmamıştı ki. Kaç olduğunu kavrayamadan geminin düdüğünü duyduk.

Saatıma baktım:

«Tanrım!» dedim.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

HER ŞEY olup bitmişti. Soluklarımız kesilmiş, bembeyaz gemimizin suların üzerinden kayıp gittiğini gördük. Bizi almadan yola çıkmıştı. Birden garip bir duygu sardı benliğimi; tren geçerken benliğimi saran o garip duygu: Var olmayan bir cinayeti önceden düşünmek, hareket olarak değilse bile, zihnimde o olayın olduğunu bilme duygusu. Belki de sakın bir yüzle geminin uzaklaşmasını seyretmemin nedeni de buydu. Bu korkunç olayın olacağını biliyor gibiydim. Ruth'un attığı çığlıkla kendime geldim:

«Eşyalarım!» diye bağıyordu. «Her şeyim gemide kaldı; diş fırçam bile!»

«Benim de!» diye sakın bir sesle söze karıştım. «Evrak çantam bile gemide kaldı.»

Bryan: «Evrak çantası mı?» diye benim sözlerimi yankıladı. «Umarım içinde gizli dokümanlarınız yoktur!»

Neden, bilmiyorum ama, bu adam beni fena halde kızdırmaya başlamıştı. Başımıza gelenlerden onu suçlu tutuyordum. Yolda ona rastlamamış olsaydık, işler yolunda gidebilir, biz de aşağıya inen son treni yakalayıp, gemimize yetişebilirdik. Bunun doğru olmadığını biliyordum ama, yine de şuuraltı birini suçlamam gerekiyordu. Aslında adamcağızın hiç suçu olmadığı gibi, yardımcı olmaya da çalışmıştı.

Tuttuğu taksi limana geç girdiyse onun suçu değildi ya; trende benim hayal görmem de onun suçu değildi. Ancak, rıhtımda direnip de, sanki onu eğlendirmek için sahneye koyduğumuz bir oyunmuş gibi, bu olayı sırtarak karşılaması suçtu!

«Gizli evrak mevrak yoktu çantamda!» diye terslendim, «Oslo'ya götürmem gereken çok önemli kontratlar vardı.»

«Oslo mu?» diye sorarken, Bryan'ın kalın kırmızı kaşları yukarı kalkmıştı. «Durum çok kötü değil demektir öyleyse. Stavanger'e bir telgraf çekebilirsiniz... »

«Stavanger! Elbette! Nasıl da unuttum; orası geminin uğrayacağı ikinci liman değil mi? Nasıl ulaşabiliriz oraya? Tren var mıdır? Yoksa uçakla mı gitsek!»

«Yok canım, niye Stavanger'e gidecekmışsınız ? Bergen oradan kat kat güzeldir. Nasıl olsa eşyalarınızı size geri postalarlar; siz de trene atladığınız gibi doğru Oslo'ya gidirsiniz. Çok iyidir buranın trenleri; ilginç olaylar gelir adamın başına!»

Cary Bryan durumdan çok eğlenmişe benziyordu. Dağ treninde başıma gelenler de onun için kocaman şakadan başka bir şey değildi. Oysa benini için durum böyle miydi! Öfkeyle laf söylemek için adama döndüğümde, gözüm Ruth'a ilişti. Yüzü pırıl pırıldı kızın.

«Ne kadar heyecan verici bir şey değil mi ? Hem sonra, ben de Avrupa'ya ilginç olaylarla karşılaşmak için geldim.»

Kadınlar! Şaşkınlık ve hayret içinde kaldım. «Gemi kalkıyor,» diye bağırdığını duyduğumda deliye dönen o değildi sanki.

«Yalnız şundan hiç kuşkun olmasın, ben Avrupa'ya heyecan aramaya gelmedim. Çok önemli bir randevum var... »

«Aman, Mark! Bırak kendini biraz. Galiba Bay Sundequist'in dediği doğru: Çok gerginsin.

Düşünsene; trende olmadık bir olay için nasıl kendini yedin. Hem artık ne yapabiliriz ki, geminin arkasından yüzecek değiliz ya. işe komik yanından bak biraz.»

«İşte nefis bir görüş!» dedi Bryan. «Tipik bir Amerikalı!»

«Benim üstelik randevum falan da yok. Belli bir zaman içinde de yolculuk etmiyorum, ama karnım çok acıktı!»

Yapacak bir şey yoktu. Benim başlatmadığım, benim durduramadığım birtakım olaylar ortaya çıkmıştı; artık direnecek gücüm yoktu. Ruth'la Bryan'ın peşinden gittim. Önce eşyalarımız için telgraf çektik, sonra da bir taksiye atlayıp şehre döndük. Artık ceset aramadığım, yetişecek gemi de kalmadığı için bütün dikkatimi Bryan'a verebilirdim.

Gergin zamanlarda harikalar yaratabilecek bir hali vardı; her şeye kolayca bir çözüm yolu bulabiliyordu, iyi bir arkadaş olabiliirdi; ancak biraz fazla arkadaşça davranıyordu.

İlk durağımız çok sevimli bir otel oldu. Yeşillikler içindeki girişin iki yanında heykeller diziliydi. Keman çalan, barışsever oldukları her hallerinden belli şehir adamlarının heykelleriydi bunlar. Norveçliler at üstünde adam heykellerine pek yüz vermiyorlardı anlaşılın ya da barışı sevdiklerinden, düşünemiyorlardı.

Bu iyi gidiş birden yavaşladı, çünkü otelde hiç boş yer yoktu. Derken Cary Bryan'dan kuşkulanmaya başladım. Neden, bilmiyorum ama, öyle bir duygu geldi içime.

Otelin lokantasına geçtik. Bryan:

«Burada yemekler nefistir,» dedi. «Amerika'dan gelen son vapurdan beri ben de gelmemiştim; her gemiden dil bilmeyen, yardım isteyen birileri çıkar.»

«Sen de hesapları mı toplarsın!» diye bir laf attım.

Sorumun altında neler yattığını araştırmaya bile gerek görmedi. Ağzı kulaklarına varana dek sırıttı.

«Geçimimi buluyorum. Siz şimdi söyleyin bakalım, ne yapmak istersiniz? Müzeleri falan dolaşalım mı?»

«Benim bütün istediğim bu geceyi geçirebilecek bir otel!» diyerek sözünü kestim.

«Canım onu problem etme kendine. Birinci sınıf oteller gemi geldiği için doludur, ama bir pansiyon bulabiliriz. Olmazsa sizi benim eve götürürüm. Akşam yemek yiyebileceğimiz çok iyi bir yer var, oradan da bir gece kulübüne gidebiliriz.»

Cary Bryan'ı burnuma kandil etmeye hiç niyetim yoktu. Hemen hesaba başladım; kalacağımız yer bütçeme uygun olmalıydı. Derken aklıma takıldı:

«Bryan, sen ne iş yaptığını bize hâlâ söylemedin!» dedim.

Bu soru onu ancak bir saniye kadar duraklattı. Hemen:

«Sen de ne iş yaptığını bana söylemedin!» diye yapıştırdı.

Ruth'a baktım. Yüzünü peçetesinin ardına gizlemiş, kıkırdıyordu. Olanlardan büyük bir zevk duymaya başlamıştı; çok eğleniyordu.

Çatalını masaya bırakın Bryan:

«Peki,» dedi. «Önce ben anlatayım. Hayat hikâyemi öğrenmek isterdin sanırım. işte: Sizin kaçırdığınız gemi ile üç yıl önce Bergen'e geldim. Bir küçük bavulum, üç beş bin liram ve Amerika'dan kaçmak için çok önemli bir nedenim vardı. Artık vatanımdayken, kendimi evimde gibi hissetmiyordum. Öyle ki, büyük ve yabancı bir güç tarafından istilâ edilmiş, ezilmiş gibi buluyordum kendimi. Teksas gibi bir güç! Grant, hiç sen kendini böyle bir duygu altında ezilmiş hissetmedin mi?»

«Hayır, sanmıyorum!» diye yalan söyledim.

«Öyleyse evli değilsin. Yok Bayan Atkins, sizing cinsinize karşı falan değilim; üstelik karşı cinsin hepsine bayılırım. Ama evlilik!..»

Sustu, içkisinden büyük bir yudum aldıktan sonra yeniden konuşmaya başladı:

«Elaine, o her işin altından kalkabilecek güçte kadınlardandı; her dakika oradan oraya koşuşturup, büyük işler başaran cinsinden. Bunların neler olduğunu bilemiyorum, ama bir saniyesi bile boş geçmezdi. Benim de ortalıkta onun gibi. koşuşturmamı istemeseydi, umurumda bile olmazdı; ne isterse yapsın. Fakat canım arada bir balığa çıkmak isterdi.»

Ruth: «Norveç'e balık tutmaya geldiniz, besbelli!» dedi.

«Öyle sandığımız gibi kolay olmadı bu iş. Elaine aklımı kaçırdığımı sanarak beni doktorlara taşımaya başladı. Ruh doktorlarına, benim gizli bir korkum olduğunu, gerçeklerden, sosyal hayattan, toplumdaki kaçtığına yaşama zevkimin kalmadığını söyleyip duruyordu. Hatta ipnotizmayı bile denedik...»

Bryan birdenbire sustu, yüzüme baktı:

«Bak! Bu da bir fikir,» dedi.

Bir şey anlamamıştım. Suskunluğum da apaçık İDelli etmişti bunu.

«İpnotizma!» dedi. «İpnotizma! Biliyor musun ki, biz sürekli olarak kendimizi ipnotizma altında tutarız.»

Ruth: «Eee!» dedi.

«Esi mesi yok bu işin. Dağ trenindeki olayı düşünüyorum. Belki Grant, bilinçsiz olarak gördüğünü sandığı şeyi görmek üzere kendini ipnotize etmişti.»

«Ama niçin?» diye atıldım.

«İşte işin ilginç yönü de bu ya! Belki de içinde bastırmaya çalıştığın bir duygu vardır. Sarışınları boğazlamak isteği. Bayan Atkins, bu adama dikkat, etmenizi salık veririm!»

Ruth başını sallayarak gülmeye başladı. Onun saçları da en az Bryan'ınki kadar kırmızıydı.

«O zaman korkmama bir neden kalmıyor,» dedi.. «Size dönelim; araştırmalar sonucu ne elde ettiler? Gerçekten gizli bir korkunuz var mıymış?»

«Elbette. Siz beni ne sandınız! Gizli kaldığı sürece bir önemi yoktu. Ancak, gizli duygunun varlığı, ortaya çıkınca yapılacak tek şey kalıyordu: Ben de onu yaptım. Bavulumu aldığım gibi önüme çıkan ilk gemiye atladım.»

«Ya gizli korku?»

«Gizli korkunun adını koydum: Elaine! Ne olabilirdi ki başka?. Evet, sıra sizin Bay 'Grant.

Bakalım siz neler anlatacaksınız?»

İnanılamayacak gibiydi. Bir hafta önce New York'taki çalışma yerimdeydim. Bu sabah Oslofiord'un limana girişini seyrediyordum güverteden. Birkaç saat önce ise tam anlamıyla Cary Bryan'la toslaştım; hem de ne ilginç olayların ardından. Şimdi ise, Bryan o masum alayına karşılık beklerken, çok daha ilginç bir şey olagelmekteydi.

Olmaması gereken yerde oluyordu; gelmemesi gereken yerde birden bitiveriyordu. Benim bu ani duraklamam karşısında Ruth'la Bryan da baktığım yana baktılar. Yemek salonunu geniş adımlarla geçen, halinden hoşnut adamla yüz yüze geldik hepimiz.

«En sonunda sizleri bulabildim!» diye bağırdı. «Er geç zavallı sevgili dostlarımı bulacağım, demiştim kendi kendime. Çünkü zavallıların karnı acıkacak. Orada ya da burada bir yerde yemek yiyeceklerdir.»

İnanılacak gibi değildi ama, gerçektir. Gelen Otto Sundequist'ti!

■

SONRADAN hepimiz bu olaya pek güldük. Sökünü etmeye bile yanaşmadığını bir olay yüzünden üçümüz de gemiyi kaçırmıştık. Gerçek nedenini söylemeden tepede nasıl takıldığımızı, Bryan'la karşılaşmamızı elimden geldiğince anlatmaya çalıştım. Pek kolay olmadı, ama Ruth sessiz işaretimi anlamış, o da başımızdan geçenlere hiç değinmemişti. Bryan'a gelince: Yemeğin parasını ben ödediğim sürece olanlar umurunda bile değildi.

Sundequist'in başından geçenler bizimkinden de aptalca, daha saçmaydı. Yemeğe gelmediğimizi görünce, birinci ihtar düdüğüne rağmen gemiden çıkmış, bir arabaya atladığı gibi kıyı boyunca bizi aramaya koyulmuştu. Bu aramanın epey sürdüğü, Sundequist'in şimdi bizim yanımızda olmasından belliydi.

«Suç benimdi,» dedi. «Çünkü tepeye çıkma fikrini size ben vermiştim, olanlar da benim suçumdur!»

«Onlar da iyi fikir aldılar!» diye Bryan ters bir sesle konuştu.

Ben kötü kötü bakınca hemen başını yemeğine eğdi. Sundequist ise neşeli bir sesle konuşuyordu:

«Şimdi karaya oturduğumuza göre, bir şeyler düşünelim,» dedi. «Ama, ne hoş değil mi? 'Üç Silahşörler' gibiyiz.»

Bryan'ı hiç hesaba katmadığına fena halde sevindim :

«Kalacak bir yer bulursak, daha da hoş bir durumumuz olabilir,» dedim. «Burada boş yer yokmuş.»

«Ya!» Sundequist'in yüzü bir saniye için bulutlanır gibi oldu, hemen ardından yine parıldadı:

«Dostlarım ,bu daha da hoş oldu. Karada kaldığınızı anlayınca çok üzüldüm, sizi arama şaşkınlığı içerisinde de düşünemedim bile. Benim burada pek değerli, pek eski bir dostum ve akrabam vardır. Şehir dışında kalırlar. Eh, bundan iyisi de can sağlığı. Yolculuklarda hep böyle olur ya, Oradan oraya koşuşturmadan, eski dostları aramak aklımıza bile gelmez. Ancak başımız sıkışınca onlara koşarız.. Sonra da, eski dostları göremedikten sonra, bu koşuşturma niye yarar diye düşünürüz.»

Sundequist şaşkınlık devresini geride bırakmış,, eski benliğine kavuşmuştu. Söylemek istediği şeyi söyleyene kadar en az yarım saat felsefe yapabilme yeteneğine sahip bir adamdı. Neyse ki bu sefer o kadar uzun sürmedi.

«Siz Oslo'ya gidecektiniz, değil mi Bay Grant?»

Başımı salladım. Sundequist bunu gemiye bindiğimiz ilk günden beri biliyordu.

«Benim gideceğim yer de BergenOslo demiryolu üzerinde. Aklıma bir şey geldi...» Durdu, saatına baktı, düşündü. «Evet, evet. Çok zaman var. Bir taksi kiralayalım.»

Bryan umutla atıldı:

«Benim bir arkadaşımın otomobili var. Sanırım bir süre için bize verebilir.»

Otto Sundequist bu sözler üzerine gözlerini yardımsever arkadaşımıza dikti. Bir çift buz gibi mavi göz Bryan'ın buruş buruş yağmurluğunu, kalın kazağını, makas görmemiş bıyıklarını inceledi. Sonuçtan hiç de hoşnut kalmışa benzemiyordu.

«Teşekkür ederiz. Ben bu şehri yakından tanırım; nereden araba kiralanacağını da bilirim. Gece olmadan dostlarımın yanında olabiliriz!»

«Olabilir miyiz!» Ruth, 'biz' kelimesinden biraz duralamıştı. «Acaba bizi de misafir ederler mi?»

Sundequist gülümsedi:

«Bayan Atkins, siz daha bu ülkeyi tanımıyorsunuz. Üç beş kişi daha olsa, daha da eğlenceli bir topluluk yapabiliriz. Yine de, sizi memnun edecekse, yola çıkmadan onlara bir telefon edebilirim.»

Bu sefer duraklayan ben oldum. Gemiye kaçırduğumuzdan beri yapılan plan değişiklikleri Ruth Atkins üzerinde bardak bardak martini etkisi yapıyordu sanırsınız. Koyu kahveden daha sert içki içmemiş olan bu öğretmen kızcağzın gözleri parlamış, yanakları kızarmıştı. Otto'ya karşı koymaya çalıştım. Çünkü bavullarımız Oslo'ya yollanacaktı. Oysa biz Voss'a gidiyorduk.

Sundequist hemen atıldı:

«Ne olur yani?» dedi. Bavulları Voss'a yollarlar. Misafir olacağınız insanlar sizleri ailelenmiş gibi karşılayacaklardır. Hiç kuşuk yok bundan. Sizin de olmasın. Benim yeğenim de orada kalıyor. Sigrid Reimers'tir adı. Savaştan beri dostlarımla oturur, ben de birkaç yıldır görmüyorum. Kız kardeşimin kızıdır... »

Sundequist'in gözlerine hatıralar doluşuvermişti. Birden bütün yaşını ortaya koyuverdi; hemen toparlandı, yüzü yine parlamaya başlamıştı.

«Sigrid çok genç evlendi. Stockholm'de çalışmaya gelen gencecik bir Norveçli doktorla... »

«Yeğeninizin soyadı Reimers değil mi, demin öyle söylemiştiniz... »

Bryan hep böyle zamansız sorular sormakta, lafi yarıda kesmekte ustaydı.

Ancak Sundequist bu sefer kızmadı, yalnızca acı acı gülümsedi.

«Öyle demiştim. Çünkü öyle... Doktor Bjornsen o sözünü ettiğim Norveçli doktorun çok yakın dostuydu. Neyse, aile tarihimizi anlatacak çok uzun zaman var önümüzde. Şimdi ne dersiniz. Bay Grant, telefon edeyim mi?»

Ne diyebilirdim ki! Daha saatlar öncesinden, olayların akışım ayarlamak benim elimden çıkmıştı. Sundequist'in teklifine 'hayır' diyecek olursam, Cary

Bryan'ın evine gitmem gerekiyordu. İşte onu göze alamadım!

■

YOL BOYUNCA Ruth'la Sundequist tatlı tatlı gevezelik ettiler. Ben de sanki dışarıyı seyredemiş gibi yapıp düşüncelerime daldım. Cary Bryan'la karşılaşmamız, yemek, Otto'nun gelişi, başımdan geçenleri unutmamı sağlamıştı. Şimdi olanları yeni baştan düşünebilirdim. Hele Bryan'ın yemekte söylediği bir söz aklıma takılmış, beynimi kemirip duruyordu: Şuuraltımla, bilinçsiz olarak düşünmemle ilgiliydi bu. New York'taki günlerimi, eve gitmediğim geceleri, içimde uyanan duyguları düşündüm; dağ trenindeki olayı düşündüm. Hayır, hayır. Arada hiç bağlantı kuramıyordum. Bir anlam çıkmıyordu.

Sundequist bana sesleniyordu:

«Bay Grant, çok ciddi görünüyorsunuz. Yoksa başımız mı ağrımaya başladı?»

Zorlukla gülümsedim:

«Hayır, ama oldukça yorucu bir gün geçirdik. Sersemledim sanırım.»

«Sizi götürdüğüm yerde bütün yorgunluğunuz geçecektir. Voss harika bir yerdir. Doktor Bjornsen çevredeki ortaçağ binaları hakkında bilgi verebilir. Ortaçağ onu eskiden beri çekerdi; şimdi emekli olduktan sonra bütün vaktini alıyor.»

«Doktor Bjornsen ne doktorudur? Ne üzerinde ihtisas yapmıştır?»

Ruth'un bu sorusu üzerine Sundequist durakladı. Sonunda:

«Birçok konularda ihtisas sahibidir,» dedi. «Bir savaş yepyeni ihtisas kolları ortaya çıkarır, Bayan Atkins! Hepimiz kendimizi yepyeni, depdeğişik konular içerisinde bulduk.»

«Niye biz diyorsunuz, Bay Sundequist?» diye sordum. «Sizin ülkeniz savaşa girmedi ki!»

Sundequist'in yüzü kararmıştı:

«Evet, dediğiniz bir bakıma doğru. Ancak, Bay Grant; savaş yapmanın birçok yolları vardır; hem de pek çok. Hem artık bu tatsız konuyu kapasak, ne dersiniz? Hele dostlarımdan evinde, lütfen bu konuyu açmayın. Yeğenim savaş yüzünden dul kaldı... Bir sürü kadın gibi. Ne var ki hayat sürüp gidiyor, yeni bir hayat kurmak gerekiyor eskisinin üzerine. Biz de yaşamayı düşünelim. Bu bizim tatilimiz... Tatil havası içinde olmalıyız, değil mi?»

Hava pek tatil havası değildi ya, neyse. Derken ilerdeki çam ağaçlarının arasından ışık göründü. Misafir olacağımız yere gelmiştik.

Büyük, güzel, bir eski zaman eviydi. Ellerimizde paketlerimizle arabadan iner inmez bizi yaşlı, iyi bir köpek karşıladı. Neşeyle havlıyordu. Paketlerimiz de, eşyalarımıza kavuşana kadar gerekli olabilecek birtakım şeylerdi; yola çıkmadan, şehirden almıştık.

Evin kapısına varmadan, kapı açıldı uzun boylu, yapılı, yaşlıca bir adam göründü. Otto'yu görünce, sevinçle ileri çıktı.

«Otto, bunca zaman sonra görüşebildik, neyse. Hoşgeldin, hoşgeldin!»

Bizi sanki sürüklercesine içeri aldılar, eski dostları olsaydık ancak bu kadar içten karşılayabilirlerdi. Girdiğimiz odada canlı, sıcak bir ateş yanıyordu. Bizi kitaplığa almışlardı anlaşılın, çünkü duvarlar çepeçevre kütüphaneyle kaplanmıştı. Ateşe doğru yürüdüm. Sundequist:

«Greta!» diye bağırdı, «Son gördüğümünden beri hiç değişmemişsin.»

Doktor Bjornsen'in karısını görmek için döndüm. Ufak tefek, beyaz saçlı, güzel yüzlü bir kadındı. Yıllar onun da yüzünde izler bırakmıştı ama, hiç de çirkinleştirmemişti. Kendimi sıcacık bir yuvada hissettim. Bu, ateşin yüzünden değildi. Kişilerden geliyordu. Hâlâ gülümseyerek, kapıya döndüm. Evin üçüncü kişisiyle karşılaşmak için. Kütüphaneye yeni girmişti.

«Sigrid! Sevgili küçük Sigrid'im benim!»

Sundequist yeni geleni kolları arasına aldı, sonra ona doya doya bakmak için biraz geri çekildi.

«Çok güzel, değil mi, Bay Grant? Böyle tatlı bir varlığı görmek varken, insan vapuru kaçırdım diye üzülür mü? Haklıymışım, değil mi?»

Karşılık vermek için en küçük bir çaba bile harcamadım. Harcayamadım.

Sigrid Reimers uzun boyuyla, incecik, sarı saçları omuzlarına dökülmüş, iri mavi gözlerinde gülümsemeyle önümde duruyordu. Artık bir şey duymaz, anlayamaz olmuşum. Zaman yine durmuştu. Bu kadın, ömrüm boyunca unutamayacağım kadındı. Bu kadın, dağ treninde öldürüldüğünü gördüğüm kadındı!

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KIPIRDAMADAN, soluk bile almadan kalakalmıştım. Ne kadar zaman öyle durduğunu bilemiyorum. Sigrid Reimers dayısının söylediği kadar vardı, daha da fazlasına sahipti. Bir adamın, hiç bir zaman var olmayacağını bildiği halde, yine de gönlünde yaşattığı o rüya gibi kadının ta kendisiydi. Ama, işte en umulmadık anda bu düş gerçek oluvermişti. Ancak beni olduğum yere çivileyen yalnız onun güzelliği değildi. Bu ne demek oluyordu? Bunun anlamı neydi?

«Geldiğiniz için çok sevindik, Bay Grant.»

Rüyam konuşmuştu. ipek gibi yumuşacık bir sesi vardı. İngilizcesi de çok güzeldi. Birkaç kelime etmek için kendimle savaşıyordum.

«Bağışlayın beni!» dedim. «Böylesine candan bir topluluk içinde genellikle susamam, konuşurum, ama bu gece biraz yorgunum sanırım. Oldukça hareketli bir gün geçirdik de.»

Doktor Bjornsen atıldı:

«Ya, öyleymiş,» dedi. «Hoş bir şey! Demek, sevgili eski bir dostun ziyaretime gelmesi için, vapuru kaçırmayı gerekiyormuş... Nasıl oldu bu iş anlatsanıza!»

Kimse bir şey söylemedi. Ruth'a baktım; yardım dilercesine. Kaşları çatılmıştı. Anlaşılın ters bir şey vardı; yüzümden ters bir şeyler olduğunu anlamıştı. Sundequist'e baktım. Aynı şeyi görmüştü. Sözü o aldı:

«Sonra,» dedi. «Sonra anlatırım, bol bol güleriz. Şimdi misafir olarak bize yatacak yer göstermenizi istiyorum. Bay Grant'ın da belirttiği gibi, oldukça hareketli bir gün geçirdik... Hem

sonra...» Durdu, Bayan Greta'ya baktı, en içten gülümsemesiyle: «Yemeğin hazırlanması da pek uzun sürmez, umarım!» dedi.

Greta Bjornsen gülerek:

«Umudunu kırma, bekle,» dedi. «Ben de umarım ki, yolculuk hepimizin iştahını açmıştır. Lars, misafirlerimize odalarını gösterir misin? Yemek yerken bol bol konuşacak zamanımız olur.»

Ev sahibimiz öne düşerek bizi yukarı çıkardı. Evde kaç oda olduğunu düşünmek bile zordu. Epey büyük bir evdi. Benim odam evin ön yüzündeydi. İki büyük penceresinden çam ağaçlarının arasından fiyord görünüyordu.

Pencerenin önünde durmuş, fiyorda bakarak aşağıdan gelen sesleri dinliyordum ki, birinin adımlarını seslendiğini duydum.

Ruth gelmişti. Işığı yakmamıştım. Yavaş yavaş yanıma yaklaştı:

«Ne oldu? Kendini nasıl hissediyorsun? Aşağıdayken sana bir şey oldu ama, anlayamadım.»

«Demek belli oldu!» diye mırıldandım.

«Belli oldu ne kelime! Bay Sundequist'in yeğeni odaya girer girmez, yüzün hayalet görmüş gibi bembeyaz kesildi. Neyin var, Mark? Hayır, kafanı çevirme! Ne olduğunu bilmem gerekiyor!»

Aslında ondan kaçmaya çalışmıyordum; yalnızca karar vermeye çabalıyordum. Söylese miydim acaba?»

«Söylersem, beni deli sanacaksın!»

«Söylemezsen hasta olduğunu düşüneceğim.»

«Belki de hastayım. Bilmiyorum. İnan bana Ruth; şu anda, aşağıda gördüğümünden başka hiç bir şey bilmiyorum, hiç bir şeyden emin değilim. Bu sabah dağ eteğinde öldürüldüğünü gördüğüm kadın Sigrid Reimers'ti!»

«Ne!»

Ruth durumu kavramaya çalışıyordu. Bunu yüzünden anlayabiliyordum.

«Boğazı sıkılan, boğulan kadındı. Bana yanıldığımı falan söylemeye de kalkışma. O yüzü nerede görsem tanırdım. Unutamayacağım bir yüzdü... Unutamazdım... »

Karşı koyacak, aklandığımı söyleyecek diye bekledim. Hayır, sesi çıkmıyordu. Belki de korkmuştu. Onu bilemem ama, ben korkmuşum.

«Anlayamıyorum!» diye fısıldadı.

«Ben anladım mı sanıyorsun?»

«Ama her şeyin bir yanlışlık olduğuna karar vermiştik... »

«Sigrid Reimers bir yanlışlık mı yani? Tanrım! Onu gördüğüm vakit yüzümün ne hal aldığını sen söyledin. Onu görür görmez bütün o korkunç olayı nasıl bir solukta anlatmadım, şaşılacak bir şey.»

«Bu korkunç hikâye de neymiş?»

Birden kapıya döndüm. Otto Sundequist gelmişti. Bize doğru yürüdü:

«Nedir o hikâye, Bay Grant?»

Her şeyi yeni baştan anlatmak istemiyordum. Hele Sundequist'e hiç. Ama, fena kısıtılmışım.

«Sanırım anlatsan iyi olacak, Mark. Ben artık sana yardım edemiyorum.»

Ruth da böyle söyleyince, yapacak bir şey kalmamıştı. Sundequist bekliyordu. Gözleri bu karanlıkta bile pırıl pırıl yanıyordu.

Kütüphaneden bu kadar çabuk ayrılması bir rastlantı olamazdı. Arabada da sorduğu gibi, arkamdan, yeni bir baş ağrısına tutulup tutulmadığımı anlamaya gelmişti. Ruth'un benimle olmasına sevindim. Tek başımızayken anlatıldığında inanılmayacak kadar hayal işi bir olaydı çünkü. Hiç olmazsa Ruth, trendeyken neler geçirdiğimi, ne hallere girdiğimi doğrulayabilirdi.

Kendi sesime kendim bile inanmadan olayı yeniden anlattım. Sözlerimi bitirince Ruth gitti, kapıyı kapayıp, ışıkları yaktı. Sundequist'e baktım. Ciddi, şaşırmış gibiydi, ama ne korkmuş, ne heyecanlanmıştı.

«Oldukça ilginç bir tecrübe, Bay Grant.»

Bütün söyleyeceği bu kadar mı olacaktı? Ne söylemesini istediğimi bilemeden bekledim.

«Gerçekten oldukça ilginç bir durum.»

Gitti, yatağıma oturdu. Her zaman parlak olan yüzü kuşkuyla bulutlanmıştı bana bakarken.

«Bugün sizinle beraber olan o adama, Bay Bryan'a da anlattınız mı bunu?»

«Anlatmama gerek kalmadı ki. Ben heyecan içerisinde Ruth'a anlatmaya çalışırken o da yanımdaymış.»

«Ne yaptı? Ne dedi?»

Omuzlarımı silktim.

«Hiç, bir yanlışlık dedik geçtik hepimiz. Başka ne diyebilirdik? Ama, şimdi... »

«Bunun bir açıklaması olsa gerek!» diye Ruth üsteledi. «Şöyle ki...» Durdu, bir kelime arıyordu. «Bir tahmin olarak şöyle diyebiliriz: Bugün çok yoruldu, Mark. Hepimiz yorulduk, ama senin bir de bütün gün boyunca beynini kemiren kötü bir olay, bir görüntü vardı. Sigrid Reimers odaya girer girmez bütün bunlar yeniden aklına geldi. Böyle olamaz mı? Bu sabah gördüm sandığın kadın Sigrid olmalı diye düşünmüşsündür.»

Yardımcı olmaya çalışıyordu, ama işin aslını kavrayamamıştı ki. Hoş, dağ treninde benim yaşadığım o korkunç dakikaları yaşamamış olan hiç kimse beni anlayamazdı.

«Ev sahibimiz doktor, Mark! Niye onunla...» «Hayır!»

ÖYLESİNE ani, öylesine şiddetli bir 'hayır' demiştim ki, ben bile irkildim.

«Söylediklerimin bir kelimesi bile bu odadan dışarı çıkmayacak. Zaten yeteri kadar yük oluyoruz, bir de kendi problemlerimle uğraştırmak istemem onları.»

Sundequist oturduğu yerden doğruiurken:

«Ben de size hak veriyorum, Bay Grant!» dedi. Aslında ikinize de hak veriyorum. Bayan Atkins

haklı. Doğru bir iz üzerinde olacağı kanısındayım. Siz de haklısınız. Çünkü size gereken profesyonel bir öğüt değil, amatörce bir dinlenmedir. Çok yorgunsunuz; yüzünüzden, gözlerinizden belli oluyor. Akıllıca düşünemeyecek kadar yorgunsunuz. Bence yatıp biraz uyuşanız iyi olur. Bayan Bjornsen yemeğinizi buraya yollamaktan yüksünmez.»

«Hiç aç değilim.»

«Öyleyse uyuyun. Yemekten daha iyi gelecek size. Bayan Atkins'le birlikte uygun bir bahane bulabiliriz, sizin için. Ayrıca, sakın üzülme, sözlerinizden bir kelime bile dışarı çıkmayacak. Dinlendikten sonra size de pek saçma gelebilecek birtakım şeylerle kimseyi rahatsız etmeye niyetim yok. Rica ederim, sevgili dostum, bu akşam daha fazla düşünmeyin ve uyumaya çalışın.»

Karşı koyacak halim yoktu. Kendimi hiç bu kadar yorgun hissetmemiştim. Onlar odadan çıkar çıkmaz kendimi yatağa attım. Uyku, tüylü yatak örtüsü beni hemen kucaklarına ahverdiler.

■

MERDİVENDEN çıkıyordum. Dar, döne döne yükselen, taş basamaklı merdivenden. Taşlar beyazdı. Alaca karanlıktı, ama taşların beyazlığı iyice belli oluyordu. Eski, kaba, pis basamaklardı ama, beyaz taştandı. Bazen öyle daralıyordu ki, zor geçiyordum. Sonra birden genişliyor, balkon gibi bir açıklığa çıkıyordum. Aşağı baktığımda, tırmanmaya başladığım yerde, uzayan gölgelerin gizlenmeye çalıştıklarını görebiliyordum. Soğuktu, ıslaktı. Başımı kaldırıp baktım. Bembeyaz basamaklar uzayıp gidiyordu. Sonra yıkık bir duvar vardı. Basamaklar, duvar, kararan gökyüzü; dam yoktu. Yıkık duvarları örten tavan yoktu. Terk edilmiş yıkıntı, yılların yıkıntısı olan bir yerdi burası. Yine de tırmanıyordum. Tepede ne olduğunu bilmediğim gizli bir güç, bir mıknatıs gibi beni yanma çekiyordu. Ne kadar yorgun olursam olayım, oraya çıkacaktım..

Birden uyandım. Soluk soluğa kalmıştım; her yanımdan terden sırılsıklamdı. Korkmuştum. Ne var ki, bir şey daha olmuştu. Bir şey ya da birisi beni uyandırmıştı. Dirseğime dayanarak doğruldum, odaya bir göz gezdirdim. Odada kimse yoktu. Dışarıdan da en küçük bir ses duyulmuyordu.

Başım yastığa düştü; hâlâ uykuluydum. Korkulu bir düşünüşüm, hepsi buydu. Merdiveni tırmanmaktan da yorgun düşmüştüm. Battaniyeyi omuzlarıma çektim. Birden uykum açılır gibi oldu. Battaniye nereden gelmişti? Belki Ruth yemekten sonra benim odaya uğramış, üzerime battaniyeyi örtmüştü.

Daha fazla düşünmeden uyumaya çalıştım.

BEŞİNCİ BÖLÜM

BAMBAŞKA bir dünyaya gözlerimi açtım. Öylesine iyi uyumuştum ki, gece gördüğüm kâbuslar bile beni tedirgin edemezdi. Hemen fırlayıp kalktım; fiyord gümüş gibi parlıyordu. Çok erken olmalıydı ki, ortalıkta kimseler görünmüyordu. Derken çingirak sesleri geldi kulağıma. Az ötede bir sürü duruyordu; biraz ötelinde de mantosunun önü açık, incecik, sarı saçları sabahın serin rüzgârında uçuşan bir kadın! Sigrid Reimers! Uzun zaman baktım. Onu görmek bende yeni bir şok etkisi yaratmamıştı. Daha yakından görmek istedim; paltomu dolaptan çıkardım —paltomun dolaba nasıl geldiğini de bilmiyordum— aşağı indim, dışarı çıktım.

Hava oldukça soğuktu. Şapkam olmadığı için paltomun yakasını kaldırdım, eteklerim uçuşa uçuşa

Sigrid'e doğru ilerledim. Yerler çok ısıldı. Genç kadının niye dizlerine kadar çıkan botlar giydiğini o zaman anladım. Yamna vardığımda pabuçlarım sıırılsıklam olmuştu.

Sigrid geldiğimi görmüş, el sallıyordu.

«Günaydın, Bay Grant! İyi uyudunuz mu?»

«Bir ölü gibi. Yorgunluktan bitmişim sanırım.»

«Otto da sizin çok yorgun olduğunuzu söyledi. Ama bu sabah iyice dinlenmiş gibi görünüyorsunuz.»

«Dinlenmiş, çakı gibi ve aç!» dedim.

Küçük bir kahkaha attı. Hiç bu kadar tatlı, berrak bir kahkaha duymamıştım.

«Korkmayın, Bay Grant. Sizi doyuracağız, hem de en kısa zamanda. Çiftliğimizi nasıl buldunuz? Amerika'dakilere benziyor mu?»

«Doğrusunu isterseniz Amerika'daki çiftlik hayatını yalnız sinemada gördüğüm için iyi bir karşılaştırma yapamayacağım. Bizim evimiz küçük bir şehirdeydi. Fazla dolaşacak, gezip görecektir paramız da yoktu. Babam papazdı.»

«Papaz mı! Ne güzel!»

Bunu öylesine beğenerek söylemişti ki, sanırsınız, babamın demiryolları ya da beş on tane petrol kuyusu var, demiştim.

«Ufak bir kilisenin papazıydı, ama,» diye çabucak ekledim. «Ben doğmadan daha büyük bir şehirde, daha büyük bir kilisede görevliymiş. Ne var ki, kurallar hakkında ileri gelen din adamlarıyla çatışmış, onlar da babamı küçük bir şehre sürüvermişler.»

Birden utanarak sustum. Yeni tanıdığım bir kadına anlatılacak şeyler değildi bunlar. Özür dilercesine:

«Hayat hikâyemi anlatmak üzere söze başlamamıştım,» dedim. «Ne de babamınkini ,ama...»

Sigrid sözümü kesti:

«Ben çok beğendim anlattıklarınızı. Bir insanın nasıl öldüğünü bilmek çok önemli. Ben ölümün nasıl geldiğini gördüm!» Sustu. Az sonra gülümseyerek:

«Haydi gelin, Bay Grant, karnımızı doyuralım bakalım!» dedi.

Muhteşem bir kahvaltıydı. Sofrada kimse dün akşamki yokluğum konusunda bir şey sormadı. İki arkadaşım durumu güzel idare etmişlerdi besbelli. Fakat Ruth'un gözleri merakla bana dikilmişti. Gülümseyerek onu yatıştırdım. Yalnız biraz da şaşırılmıştım. Böylesine durgun bir Ruth'u yadırgıyordum. Doktor ateşli ateşli bir şeyler anlatıyordu. Sundequist de ona katılmıştı.

Birden iki adam sofranın ne kadar sessizleştiğini, yalnız kendilerinin konuştuğunu fark edip gülmeye başladılar.

«Size önceden haber vermişim,» diye hatırlattı Sundequist. «Bay Grant, sakın Doktora sizi kütüphanesine sokma fırsatını vermeyin diye. Misafirleri evine çağırmasının tek nedeni budur zaten. Onları küflü geçmiş hakkında derin konuşmalara sürüklemek için bu kütüphaneye davet eder.»

Doktor:

«Hiç de küflü değil!» diye itiraz etti. «Günümüzde yaşayan hiç bir şey.küflü değildir. Elbette, Bay Grant bir yayımcı olduğuna göre, bunu çok iyi bilir.»

Birisi benim sırlarımı açıklıyordu.

«Ben yayımcı değilim. Bir yayınevinde çalışıyorum.»

«Aslında aynı şey sayılır. Benim birkaç tane çok değerli kitabım var; belki görmek istersiniz... »

Sigrid atıldı, Doktor'un sözünü kesti:

«Rica ederim, bugün kitaplardan konuşmaym. Böyle güzel bir günde köhne kitaplardan söz etmek! Misafirlerimizle birlikte olabileceğimiz sayılı günümüz var; onlara biraz çevreyi göstermek istiyorum. Belki aşağı, Gudvangen'e iner, fiyordda vapurla dolaşırız.»

«Oslo'ya ne zaman tren var?»

Ruth'un bu sorusuna çok şaşmıştım. Dün ben çekimser, kötümser davranırken, bugün Ruth bütün heyecanını kaybetmiş, normal programımızı uygulamak istiyordu. Daha yakından baktım ona. Gözlerinde yorgunluktan daha fazla bir şey vardı; derin bir kuşkunun, ürküntünün izleri görünüyordu.

Doktor Bjornsen hemen itiraz etti:

«Sizleri bu kadar çabuk bırakmayız. Otto, sen konuş arkadaşlarınla. Oslo'ya bugün gidemezler. Giderlerse bu benim evime hakaret sayılır.»

«Fakat Mark'la Oslo'da işi var!»

«İş mi! Tatilde iş olmaz, efendim! Otto, arkadaşlarını sen kandır.»

Otto Sundequist bizimle tartışmaya girişmeye hiç niyetli görünmüyordu.

«Belki de beklememesi gereken, çabuk çözümülemesi gereken bir iştir,» dedi.

Herkes bana bakıyordu. Herkesin gözünde birtakım sorular vardı. Önemli bir iş mi? Oslo'ya gitmek bu kadar önemli miydi?

Aslında dağlarda gizlenmiş olan Tor Holberg'le iki gün sonra görüşsem bir şey olmazdı. Üstelik de eşyalarım, Holberg'e imzalatılacak kâğıtlarım bile yoktu yanımda.

«Yok canım,» dedim. «Oslo'ya gitmem hiç de sanıldığı kadar önemli değil.» «Fakat dün demiştin ki... » Hemen atılarak Ruth'un lafını yarıda kestim: «Dün gemiyi kaçırdık diye çok telâşlanmış ve şaşırılmıştım,» dedim. «Hem düşünsene, eşyalarımız bize ulaşana kadar beklemek zorundayız, yoksa bütün Avrupa'da dış fırçam elinde taşıyacaksın.»

«Gerçekten doğru söylediniz,» diye Sundequist lafa karıştı. «Hem, Bay Grant, sizi Oslo'da bekleyen varsa, bir telefon ve bir telgrafla işinizi yoluna koyabilirsiniz sanırım. iyi bir dinlenme dünyaya bambaşka gözlerle bakmanızı sağlayacaktır »

Otto Sundequist'in son cümlesi benden çok Ruth için söylenmişti. Zavallı kız dün akşam anlattıklarımla, düşündüğümünden çok fazla etkilenmiş, korkmuştu anlaşılan. Oysa şimdi Sigrid Reimers'e bakınca, hiç de dün geceki gibi düşünmüyordum, Güzelliğine belki daha çok hayrandım, ama beni korkutmuyordu artık,

Kahvaltıdan sonra Nate Talmadge'a telefon ettim. Kâğıtları imzalatmak olmasa belki de Oslo'ya hiç gitmezdim, Bir gecede nasıl böyle değiştiğimi düşününce, tıpkı Ruth Atkins gibi benim, de Avrupa'ya heyecan aramak için geldiğimi anladım.

Nefis bir gün geçirdik o gün. Kopmak üzere olan sinirlerimin yavaş yavaş gevşediğini duyuyordum. Sanırım Sundequist de bunu sezdi:

«Size buraların ne huzur verici yerler olduğunu söylemişim, değil mi, Bay Grant!» dedi. «Bu sakın dağlarda topu topu on, on iki yıl önce ne korkunç savaşlar verildiğini aklınız almıyor, değil mi?»

Ruth: «Beni asıl şaşırtan nedir biliyor musunuz?» dedi. «Böyle bir ülke nasıl oluyor da ilk ağızda istilâ ediliyor?»

Doktor Bjornsen ciddi bir sesle: «Bu ülke istilâ edilmedi, ihanete uğradı!» dedi. Yaşlı adamın sesindeki sertlik, öfke, dikkatimi çekti. Bembeyaz saçları rüzgârdan uçuşurken yüzü, dağların dorukları gibi sertleşmişti. Kibar, nazik, tatlı ev sahibimiz birden intikam ateşiyle yanan bir Norveçli vatansever oluvermişti.

Sundequist alayla başını salladı: «İnsanoğlunun zayıf yanı!» dedi. «Uranların en güçlü silahı olmuştur. Günümüzün bilimi bile bunu değiştirebilecek güçte değil.»

Doktor Bjornsen yine yumuşamıştı: «Günümüzün bilimi bunu değiştirmek bir yana, mükemmelleştirdi,» dedi. «İnsanoğlunun aklını yakından öğrendikçe, tanıdıkça, kişileri tutsak etmenin de değişik yollarını öğreniyoruz.»

«Böylece bize gereken de bir rönesans değil, karanlık bir çağdır demek!»

Sigrid Reimers bu konuşmalara katılmamıştı. Usulca yanımızdan uzaklaştı, küpeşteye doğru ilerledi. Ben de peşinden gittim. Yanma yaklaşırken döndü, baktı. Sanki onu izleyeceğimi biliyordu. Bir saniye kadar bakışlarında ciddi bir anlam belirdi; gözleri Doktorla Otto'ya ilişince yeniden gülümsemeye başladı:

«Bilge adamlar!» dedi. «Biliyor musunuz, dünyayı yeniden düzene koyuyorlar.»

«Neden bilmiyorum ama, ben dünyayı böyle seviyorum. Değiştirmesinler daha iyi.»

«Öyle mi, Bay Grant?»

Gözlerinde uykulu bir hal vardı şimdi.

«Nedense bende, dünyayı hiç sevmiyormuşumuz izlenimini uyandırmıştınız.»

«Acaba niye sizde böyle bir izlenim yarattım?»

«Emin değilim. Belki dün geceki karşılaşmamızdan dolayı. Dün akşam sinirleriniz çok gergindi.»

«Çok yorgundum; üstelik de bir şok geçirmiştin.»

«Şok mu?»

«Bay Sundequist'in bana önceden haber vermesi gerekirdi. Sizin gibi biriyle karşılaşmaya hiç hazırlıklı değildim.»

Ona daha fazla bir şey söyleyemezdim. Dağ treninde olanları kendim bile hatırlamak istemiyordum. Şimdi bambaşka bir dünyada hissediyordum kendimi ve burada kalmak istiyordum.

«İnanın, doğru söylüyorum,» diye sözlerimi tamamladım.

Sigrid gülümsedi:

«Öyleyse çok teşekkür ederim, Bay Grant,» dedi. Yüzünü pırıl pırıl sulara çevirdi. Öylesine tatlı, öylesine gencecik bir görünüşü vardı ki. Bay Sundequist bize savaşta dul kalan yeğeninden söz ettiğinde ben çok daha yaşlı biriyle karşılaşacağımı sanmıştım. Bunları düşününce, Sigrid'in niye o konuşmalar sırasında yanımızdan ayrıldığını anlayıverdim. Acısı hâlâ küllenmemiş miydi? Yeniden evlenmediğine göre, unutamamıştı demek. Sigrid gibi bir kadın, kendini ne kadar inzivaya çekerse çeksin, yalnız kalamazdı, peşini bırakmazlardı.

Biraz daha yanma yaklaştım. Başını çevirip, gözlerimin içine baktı. Bakışları alaycıydı.

«Karşılaştığım ilk Amerikalı turist siz değilsiniz, Bay Grant.»

Bu sözler üzerine gülmek zorunda kaldım:

«Demek kur yaptığım bu kadar açıkça belli oluyor. Ancak söylemek istediğim şeydu...» Durdum, söyleyeceğim sözleri dikkatli seçmek zorundaydım çünkü; ne diyeceğimi bekliyordu. «Bir yerde okumuştum: Biz arkadaşlık yapamamışız da onları tanırmışız!»

«Demek şimdi beni tanıdınız?»

Bu soruya karşılık vermek çok zordu. Birden aklıma dağ trenindeki o korkunç dakika hücum etti; ama, çabucak zihnimden uzaklaştırdım.

«Sanırım öyle oldu. Bu sabahı düşünsenize: Yüreğimde yük olan bir sürü şeyi, sanki benim çok eski bir arkadaşımıymışsınız gibi tuttum size anlattım. Aslında hiç böyle değilimdir; utangaç bile sayılırım. Yok, yok gülmeyin... »

'Güldü. Alay ederek değil, candan, inanarak güldü.

«Elbette öyle olmalısınız. Siz bir papazın oğlusunuz.»

Gözlerindeki tatlı alaycılık devam ediyordu ama, sesinde bir azarlama vardı:

«Siz aslında dünyayı değiştirmek istiyorsunuz. Bir şeye kırılmış, gücenmiş bir haliniz var.»

«Bunun bir nedeni vardır belki de.»

«Nedir o, Bay Grant?»

«Bilmiyorum. Belki de neden budur. Çevremde olup bitenler karanlıkta kalırlarsa bundan hoşlanmıyorum.»

«Hiç kimse hoşlanmaz bundan. Bu yüzden inanç diye bir kavram var yeryüzünde.»

«İnanç kavramının ne olduğunu bildiğimden emin değilim.»

İkimiz de sustuk. Birkaç dakika önce gülerken şimdi derin bir sessizliğe gömülmüştük. Heyecanla söyleyeceklerini bekliyordum. Gözlerindeki alaycılık yerini tatlı bir bakışa bıraktı.

«Öğreneceksiniz!» dedi. «Zamanı gelince öğrenirsiniz. Otto Dayı, buradayız!»

Benden böyle uzaklaşmasına çok sinirienmişim. Sundequist de neşeli bir yüzle yanımıza gelince daha çok öfkelenim.

«Yemek için sizlerin de oylarınızı almaya geldim!»

«Ben 'evet' diyorum!» dedi Sigrid.

«Neye?»

«Yemeğe!»

Sundequist yeğenin bu sözlerine pek güldü. Ancak gözlerinde en küçük bir gülümseme bile yoktu; dikkatle ikimizi süzüyordu. Bir suçluluk duygusu benliğimi yaladı geçti. Sundequist'in bakışlarından dolayı mı, yoksa aklımdan geçenlerden dolayı mı, anlayamadım.

«Ne tatlı bir insan yeğenim, değil mi, Bay Grant?»

Bu uzun boylu, bronz tenli, yaşını hiç belli etmeyen adam gözlerini fiyorda dikti. Bakışlarında, gülümsemesinde bir yaratıcının doygunluğu vardı.

BAŞTAN beri bir şeyin olageldiğini biliyordum. Şimdi bunu adlandırabilmişim: Sigrid Reimers'e âşık oluyordum. Ya da daha kesin bir söyleyişle içimde var olan aşk, Sigrid'in kişiliğinde can bulmuştu.

Bu arada dalgınlıkla ayağım kaydı ve küçük bir su birikintisine girdim. Pabuçlarım ıslanmıştı. Derken talihim imdadıma yetişti ve hapşırdım. Sigrid: «Bay Grant, siz üşüttünüz sanırım,» diye bağırdı. «Ama suç bizim. Sizi incecik bir yağmurlukla bütün gün dışarılarda gezdirdik durduk.»

«Yok üşütmedim!» dedim, titreyerek. «Ayakların ıslandı sadece.»

«Fakat sizin çizmeleriniz de yok!»

Ruth atıldı:

«İkimizin de çizmesi yok. Ancak su birikintilerinde yürümeyecek kadar aklım başımda benim; nereye gittiğime bakıyorum.»

Sigrid bu sözlere aldırmandan arabayı kullanan Doktorun omzuna dokundu:

«Dönüşte beni kulübenin önünde bırakın da birkaç parça şey alayım. Carl'ın eşyaları sanırım Bay Grant'a uyarlar.» Döndü, ayaklarına baktı. «Evet «çizmeler de uyar sanırım. Kazakları da iyi gelir.»

Ruth. aksi bir tavırla:

«O kadar uzun süre burada kalmayacağız nasıl olsa,» dedi. «Bay Grant'ın Oslo'ya gitmesi gerekiyor. Benim de gideceğim yere gitmem gerek!»

«Fakat beş dakika için kulübeye uğramak hiç Mmseye zarar vermez ki. Yolumuzun üstünde.»

Sundequist arkaya dönerek:

«Sigrid!» dedi. «Orada kalıyor musun sen?»

Sigrid arkasına yaslandıktan sonra:

«Bazen oraya çalışmaya gidiyorum,» dedi. «Bu yaz oldukça sık gittim; şimdi temelli olarak oraya dönmeyi düşünüyorum.»

Doktor gözlerini yoldan ayırmadan:

«Bunu başarmamı dilemiyorum, çünkü bizimle birlikte oturmanı istiyoruz!» dedi.

«Hepsi bir. Ancak Sigrid'in böyle bir şey isteyebilmesi bile çok iyi, Bir insan ömrünün sonuna kadar hayaletlerle yaşayamaz ki. Sigrid, evinin kapılarını, pencerelerini aç, bırak temiz hava, güneş girsin içeri; hayaletleri dışarı kovala. Daha çok gençsin, önünde uzun yıllar var.»

Sundequist konuşmasını bitirdiği sırada kulübeye varmıştık. Sigrid indi, peşinden de ben atladım. Çizmeler ayağıma uyacak mı diye bakacaktım. Daha iyi bir neden bulamazdım. Sigrid:

«Bizi bekleyin siz, dedi. Yürüyerek dönebiliriz. Yemeğe yetişiriz rahat rahat.»

Arabanın arkasından sevinçle baktım. Bir şeyler olacakmış gibi bir duygu vardı içimde. Sigrid yolu iyi bildiği için hızlı adımlarla ilerliyordu. Sevgili kocasıyla kim bilir kaç kereler geçmişti buradan. Ben de adımlarımı sıklaştırmak için kendimi zorladım.

Dağ kulübesinin insanı sarıveren bir havası vardı. Sigrid anlatıyordu:

«Kocamla birlikte bütün tatillerimizi burada geçirirdik. Aslında Bergen'de oturuyorduk; Carl orada çalışıyordu. Doktor Bjornsen ve karısını da orada tanıdık. Sık sık bizi çiftliklerine çağırırlardı hafta sonları için. Derken karıkoca biz de buralara vurulduk ve gördüğünüz kulübeyi yaptık. Yalnız çok harap durumda şimdi. Şeyden sonra...»

Duraladı; paslı anahtarla kapıyı açmaya çalışıyordu. Birden büyük bir gıcırtyla kapı açıldı.

«Savaştan sonra pek uğrayamadıra. Öylesine yalnız, hüznün verici bir yer olmuştu ki burası...»

«Çok üzgünüm!»

Bundan daha saçma bir laf edemezdim, ama ölümlere saygılı olmak gerekir.

Sigrid gülümsedi:

«İçeri girin, Bay Grant. Ben de lambayı yakayım. Artık o ıslak pabuçlarınızı da çıkarın; size terlik getireyim.»

Rahatlamıştım. Azarlanmış, sıhhatimle ilgilenilmişti. Sigrid yanımdan ayrıldıktan sonra çevreme bir göz gezdirdim.

Az sonra elinde lambayla Sigrid göründü. Lambanın titrek ışığı yüzüne vurmuştu. Ne kadar güzeldi, Tanrım!

«Hâlâ mı ayakkabılarınızı çıkarmadınız ? Hemen, hemen çıkarın onları. Doktor Bjornsen hasta misafirleri hiç sevmez! Terlikleri getireyim.»

Lambanın ışığında odayı daha iyi görebildim. Ocak yanmaya hazırdı; odunları dizilmiş, yanına da tutuşturmak için gerekli olan her şey konmuştu.

Sigrid döndüğünde pabuçlarım ocağın yanında ısınmaya başlamıştı bile.

«Ne iyisiniz!» dedi. «Ocağı yakmışsınız. işte, terlikler.»

Ayağıma biraz büyük gelmişti ama, artık sesimi çıkarmadım.

«Tam benim ayağıma göreymiş bunlar da!» dedim.

«Çok memnun oldum. Haydi gelin, öbürlerine de bakalım.»

Lambayı alıp tam peşinden gidiyordum ki, birden gözüm köşede duran resim sehпасına ilişti.

Karanlıkta fark edememiştim demek.

Tamamlanmamış bir resim vardı üstünde. Genç bir adamın resmiydi bu.

Siyah saçlı, derine gömülmüş gözlerinde acı bir bakış olan, elmacık kemikleri çıkık bir genç adamdı. Ancak yüzünün geri kalan yanı çizilip çizilip bozulmuş, üstü karmakarışık hale gelmişti. Hatlar seçilemiyordu.

«Siz mi yaptınız bunu?»

«Yapmam gereken bir şeydi. Yıllar önce, hastanede yken başlamıştım.»

«Hastanede mi!»

Lambayı kaldırıp, yüzüne baktım. Onun bir zamanlar hastanede yatmış olduğuna inanmak çok güçtü.

«Bazı şeylerin unutulması daha iyi olur... Carl öldükten sonra ydı... Carl mukavemetçiydi; düşman kuvvetleri çevreyi ele geçirdikten sonra, onu da burada yakaladılar. Bu odada!» Sesi düşmüş, bir fisıltı haline gelmişti. Yüzü sertleşmişti. Derken kendini toparladı, eski sesine kavuştu; ancak şimdi acı bir tonda konuşuyordu:

«Onu öldürmeden yaptıkları işkenceyi gördüm. Her şeyi, her şeyi gördüm. Çok sonra... Sonra yaşamaya karar verince Doktor Bjornsen bana resim yapmamı öğütledi. Bakm! şunları hep ben yaptım,, ama buna gelince... »

Gözleri yumuşayıverdi resme bakınca; üzüntülü değildi. ,

«Görüyorsunuz, Bay Grant, akıl nasıl çalışıyor! Kalp ne kadar sadık kalırsa kalsın, hafıza unutuyor.»

«Carl'ın portresi, değil mi?»

«Öyle olması gerekiyor, ancak yüzünü tam olarak çıkaramıyorum... Çok saçma gelecek size belki, fakat hatırlayamıyorum!»

«Belki hatırlamamanız gerekiyor artık da ondan!»

«Evet, olabilir!» Uzandı, resmi yerinden aldı, ters çevirip duvara dayadı. «Ne var ki bazı şeyler unutulamıyor, Bay'Grant... Evli misiniz?»

Bu soruya karşılılık vermek istemiyordum. «Bir bakıma, evet!» dedim.

«Bir bakıma mı! »

Gülümsemesi dudaklarında donup kalmış gibiydi:

«Çok evlilikler böyle,» dedi. «İnsanlar karşılarındakinden, çevrelerinden çok şeyler bekliyorlar. Gerçek sevgiyi, aşkı bulan o kadar az ki. Sanırım ne demek istediğinizi anlıyorum. Bay Grant, Bergen'deki dağ trenini bilir misiniz?»

Her kelimesini içer gibi dinliyordum; yalnız kulaklarımla değil, gözlerimle de dinliyordum. Dağ treni sözünü işitince birden irkildim; aklıma bazı şeyler geldi. Karşılılık veremedim, ama onun da beklediği yoktu, konuşmasına devam etti:

«Evlilik tıpkı o dağ trenine benzer. O derece mükemmel işlerse bir evlilik yürür, yoksa... Benim

evliliğim de ona benzerdi. Elbette ilk yıllarında değil; fakat rayına bir kere oturunca mükemmel bir birleşme olmuştu. işte bunu hiç bir zaman unutamam!»

Bir deneme yapmak zorundaydım:

«Yine o güzellikte bir birleşme yapabilirsiniz!» dedim.

«Belki... Bir gün...»

«Bu ani de olabilir. Bir gün dediğimiz, geri bırakılmış şimdiden başka bir şey değildir.»

Sigrid'in dinlediği gibi kendimi dinleseydim ya da aklımı başıma toplayabilseydim, topu topu yirmi dört saattir tanıdığım, bir kadına o sözleri söylemezdim. Ancak aklımın içindeki sansürcü çekip gitmiş, ocak başında, yeryüzünde bir tek ben ve Sigrid kalmıştık.

«Sigrid, seni seviyorum!»

«Bay Grant!»

«Hayır, hayır. Beni susturmaya kalkma. Söylemem gerekiyor... Her şey dün gece başladı. Karşılaşır karşılaşmaz anladım bunu. Sen de anlamışsındır... Anlaman gerekirdi.»

Bana böylesine açık seçik görünen şeyi o tam anlamıyla kavrayamamış gibi duruyordu. Yanımdan geçmek istedi, lambayı ona doğru kaldırıp yolunu kestim.

«Dayın haklı, Sigrid. Bırak ışık girsin evine. Yüzünü bile hatırlayamadığın birisi için böylesine derin bir yasa gömülemeyecek kadar tatlısın.»

«Rica ederim, böyle konuşmayın!»

Bundan sonra ne olduğunu tam olarak bilemiyorum. Ona dokunmamıştım bile... Bu kadarını biliyordum. Belki lambayı itmek istemişti; belki lamba çok yakınında olduğu için geri çekilmişti, bilemiyorum. Fakat ayağı bir şeye takıldı ve arka arka gidip duvara çarptı, düştü. Bir yeri incinmemişti; ancak bir saniye kadar bir süre içinde yüzünde gördüğüm anlam beni çılgına çevirmişti. Dağ treninde gördüğüm korkulu yüzün aynısıydı, Sigrid'in o andaki yüzü.

... **Dağ treni. Sigrid, kendisi sözünü etmişti. Niçin? Bana ne oluyordu?** Korkunç bir şaşkınlık içerisine düşmüştüm. Birden bir gürültüdür koptu. Duvara dayalı olan resimler devrilmişti.

«Aman, Tanrım!» diye bağırdı Sigrid. «Bakın neler yaptım. Lütfen şu lambayı biraz indirir misiniz? Şunları toparlayayım.»

Sesi çok gergin çıkıyordu. Konuyu değiştirmek için önüne çıkan herhangi bir şeye tutunmak için can atıyor gibiydi. Hemen yere diz çöktü, dağılan resimleri toplamaya başladı. Ben de yanma çöktüm, özür dilemek için bir şeyler mırıldanıyordum ki, lambanın ışığında resimlerden birine gözüm ilişti. Söyleyeceğim her şey aklımdan silindi gitti, ancak:

«Durun!..» diyebildim.

Lambayı resme yaklaştırdım. Büyük bir resimdi bu: Çok eski bir yıkıntının, belki eski bir kilisenin resmi!

Tavanı göçmüş, yıkık duvarlarının arasından bembeyaz taşlardan yapılmış, döne döne yukarı çıkan merdivenli bir yıkıntının resmi!

ALTINCI BÖLÜM

SIGRİD her halde çıldırdığımı sanmıştı. Bir dakika önce ona aşkı anlatmaya çalışırken, bir dakika sonra bir resme büyülenmiş gibi bakakalmıştım. O resmi ne kadar yakından tanıdığımı bilemezdi. O yıkık duvarları, gökyüzünü; beyaz taşlı merdiveni;; o garip rüyamı; bunların bendeki etkisini bilemezdi.

Boğuk bir sesle: «Bu ne?» diyebilirdim. «Neresi burası?»

Gözlerinden, sesinden, onun çok şaşırttığımı anladım.

«Eski bir yıkıntı,» dedi. «Visby'deki bir yıkıntı!»

«Visby neresi?»

«Gotland adasında, çevresi antik duvarlarla çevrili bir şehirdir. Stockholm'de yaşarken, tatillerde oraya giderdim. Geçen yıl da dayımla birlikte gittik, bu resmi de o zaman yapmıştım. Orada bir sürü yıkıntı vardır.»

«Fakat bu, bu çok değişik bir yer olmalı.»

«Evet, haklısınız. Visby'de on yedi tane kilise vardır, ancak birisi, yani bu, yıkıntı halindedir. Kutsal Ruh Kilisesi! Çocukluğumdan beri çok severim orayı.. iki katlı bir yerdir, resimden de anlayabilirsiniz ya. Çocukluğumda orada oynamaya bayılırdım. Bir sürü geçitler, merdivenler küçük bir kız için çok ilginç şeylerdi. Doktor Bjornsen bu kilisenin hastane kilisesi olduğunu söylemişti: Yanında bir hastane varmış, kilise de bir köprü ile oraya bağlıymış. Törenler sırasında hastalar o köprüden geçirilip, kilisenin ikinci katına getirilmiş. Şimdi bir şey kalmamış elbette. Hastane de köprü de, her şey yıkıntı halinde. Ben de konuşup duruyorum, oysa Doktor Bjornsen size daha iyi bilgi verebilir.»

Güldü ve sustu. Fakat gerginlik kaybolmamıştı. Konuştuğu kadar da bir makine gibi hızlı anlatmıştı, sanki aramızdaki sessizliği, boşluğu ancak böyle doldurabilecekti.

«Yıkıntılarla ilgili misiniz, Bay Grant? Kuzey Avrupa yıkıntılarını adı gibi bilir bizim Doktor; onunla konuşun.»

Yıkıntılarla falan ilgilendiğim yoktu, ama bunu ona nasıl söyleyebilirdim. Beni ilgilendiren tek şey rüyalar Ve gördüğüm hayallerdi. Sonradan garip bir şekilde gerçekleşen, tuhaf, ürküntü verici, karmaşık hayaller.

Kimse bizi rahatsız etmeseydi, belki bu soruların bir karşılığını bulabilirdim ya da aramaya çalışırdım. Fakat kapının vurulduğunu duyduk. Yere saçılmış tabloların arasında hâlâ yere çökmüş dururken, kapı açıldı.

Ruth gelmişti. Kapıyı arkasından kapadı. Gözleri ateşe ilişti, oradan bizi gördü. Kaşlarını çatarak bize doğru ilerledi:

«Hâlâ buradasınız. Bayan Bjornsen sizi yemeğe bekliyordu; ne oldu da bu kadar geciktiniz diye merak ettim, bakmaya geldim. Kapıyı vurdum, ama duymadınız.»

Oldukça garip bir durumdaydık. İkimiz de aynı anda yerimizden doğrulduk.

«Özür dilerim,» dedi Sigrid. Resimler yere düşerken öyle büyük bir gürültü çıkardılar ki, kapıyı duyamadık.»

Ruth yere saçılmış resimleri görebilirdi de, bunların düşmesine bir neden arayacaktı. Kendi kendine bir karar vermiş olmalıydı ki, gözlerimin içine baktı. Aptal aptal:

«Bayan Reimers çok iyi bir sanatçı!» dedim.

«Sen de hiç fena sayılmazsın!»

Sigrid bu garip duruma hâkim oldu, oldukça sakin bir sesle:

«Bay Grant, lambayı bana verin de size Carl'ın ceketlerinden birini getireyim. Hemen geliyorum,» dedi.

«Çizmeleri de unutmayın,» diye Ruth arkasından seslendi.

«Çizmeler mi?»

«Evet, çizmeler. Sanırım, onları almak için kulübeye gelmişsiniz^ değil mi?»

«A, elbette! Onları da getiririm.»

Sigrid lambayla çıktı. Ben de elimdeki resmi yalandan görmek için ateşe yaklaştım. Ruth peşimden seğirtti.

«Bu ne?»

«Merdivenli bir yıkıntı!»

«Ne ilginç!»

Elbette ona bir şey anlatmamıştı bu resim. Rüyalarımında birlikte tırmanmamıştık o merdiveni. Gözlerinde azarlayıcı bakış, dudaklarında öfkeli bir kıvrımla tam bana öğüt vermeye başlıyordu ki, kolu kucağı dolu bir halde Sigrid içeri girdi.

«İşte ceket ve çizmeler. Bir deneyin bakalım.»

Ruth'un yanında hiç bir şey denemek istemiyordum, ama onun da bizi yalnız bırakmaya niyeti yoktu. Suratımı asarak istenileni yaptım. Ceket de çizmeler de biraz büyük geldi ama, hiç uymazsa ısınmıştım.

Eve dönerken her konudan konuşan, anlaşmış üç arkadaş gibiydik. Oysa herkes bambaşka yerlerde, bambaşka düşüncelerdeydi.

Ben hayatımda bu kadar sıkıntı duyduğum bir akşam yemeği daha hatırlamıyorum. Çok ilginç, bilgili bir konuşma sürüp gidiyordu. Bense ağzımı açıp bir kelimeye bile sahip olamadım; kafamın içi öylesine tuhaf şeylerle doluydu ki. Birden adımla duyunca irküdim. Doktor Bjornsen sesleniyordu:

«Bay Grant! Sigrid, sizin eski eserlerle ilgilendiğinizi söyledi.»

Fena halde irkildim. Acaba Sigrid, benim başka meraklarımdan da söz etmiş miydi Doktora? Sigrid'e baktım. Kulübedeyken yüzünde gördüğüm şaşkınlık ve gönülsüzlükten eser yoktu. Hem artık biz çocuk değildik ki! Bu yüzden söylediğim sözlerin yeniden karşıma çıkması beni çok şaşırtmıştı. Doktor:

«Yarın Voss'a gideriz,» dedi. «Orada da eski yapılar vardır. İlginç olanları var aralarında...»

«Eşyalarımız da gelmiştir belki!» Ruth, heyecanla Doktor'un sözünü kesmişti. Arkasından da artık yatmamız gerektiğini hatırlattı.

Bir akşam önce Sundequist'e ne kadar şükran duyduysam, bu akşam da Ruth'a duyduğum aynı şükranı. Bir an önce yatağıma kavuşmak istiyordum.

Hemen yattım, ama uyuyamadım. Aradan bir süre geçti, hâlâ dalamamıştım ki kapı vuruldu. Yerimden kalkmaya üşendiğimden, yattığım yerden:

«"Girin!» diye bağırdım. Kimin geldiğini biliyordum. Ruth'tu, gerçekten. Yatağımın yanına kadar geldi. Gözleri yine endişe doluydu.

«Mark, senin durumunu çok merak etmeye başladım artık!» «Ben de!»

Bu karşılığım üzerine bir süre düşündü, sonra: «Bu akşam bir ara Bay Sundequist, Sigrid'in resimleri hakkında konuştu. Farkında mısın, bilmiyorum. Senin, büyülenmiş gibi baktığın o resim var ya... » Bir şeyler söylememi beklermişçesine sustu; ben yine tavana bakıyordum. Devam etti:

«Dün Bergen'de pazarın oraya giderken, bir yıkıntının önünden geçmiştik ve sen bir şey demiştin, hatırlıyor musun? Merdivenler hakkında bir şey... İçeride merdiven olup olmadığını merak etmiştin!»

Artık tavana falan bakmıyordum. Gözlerimi Ruth'a diktim:

«Öyle mi dedim?... Dün!»

«Hatırlamıyor musun?»

«Emin değilim... Dur, dur... Evet, hatırladım.» Kalktım, yatağın kenarına oturdum. Çizmelerimi bile çıkarmamıştım. Gözlerim ayaklarıma ilişince, başka bir adammışım gibi geldi bana. «Dün!» diye alay ettim, «O zaman o rüyayı daha önce görmüştüm Ruth.»

Ruth'un öfkeden patlayacak hale geldiğini görüyordum. Bütün gün kurmuş kurmuş, kulübede patlamak istemişti, ama. fırsat çıkmamıştı. Şimdi iyice gergindi. Ancak benim de biriyle dertleşmem gerekiyordu.

«Sana söylemem gereken bir şey var!» dedim. «Ama çok gizli. Bana çok garip bir şeyler oluyor.»

« Farkındayım!»

«Hayır, anlamıyorsun ne demek istediğimi. Dinle, o resim hakkında konuşmak istiyorum. Ruth, ben o kiliseyi önceden gördüm, o merdiveni tırmandım. Dün gece tırmandım hem de.»

Sözlerim belki çılgıncaydı ama, doğru dürüst kelime seçecek halim yoktu, üstelik de Ruth ne söylediğimi anlamaya başlamıştı.

«Rüyada mı?» diye sordu.

«Evet, rüyada. Çok canlı bir rüya. Rüyanın canlısı olur mu deme; gerçek gibiydi. Ruth. sanki iyi saatte olsunlara karışmış olduğuma inanmaya başlıyorum. Bir sokaktan yürüyordum: Ömrümde hiç görmediğim halde, avcumün içi gibi her kıvrımım, her çukurunu biliyorum. Bergen'de istasyonu nasıl bulduğumu hatırlasana. Nerede olduğunu adım gibi biliyordum. Çıkışta olanları düşün... Şimdi de bu resim çıktı karşıma. Ne demek oluyor bütün bunlar? Ne anlamı var acaba?»

Yardım ister gibi Ruth'a baktım. Yüzü gergin, gözleri kuşkuluydu. Konuşmaya başlanınca sözleri yüzünün anlamını yalanladı:

«Bunların bir anlamı yok. Sen bu geziye çıkmadan, anlaşılan çok romantik yazılar okumuş

olmalısın. Yeni, değişik bir ülkedesin; üstelik bizim gibi insanlar, buralılar gibi sessizliğe, bu kadar eski tarih içinde yaşamaya alışık değildir. Bize gerekli olan parlak ışıklar, neşeli müzik, canlı bir şehir, Mark! Cary Bryan'la birlikte Bergen'de kalmalıydık ya da Oslo'ya geçmeliydik. Benim sana verebileceğim en iyi öğüt bu olur: Hemen Oslo'ya git. Yarın, eşyalar gelse de gelmese de Oslo'ya gidelim.»

Anlaşılan Ruth'un geldiği yerde çok mantıklı insanlar vardı; Ruth da iyi bir mantık içinde büyümüştü. Söyledikleri de çok doğrudu Ancak ben buradan ayrılamazdım.

«Daha buradan ayrılamam,» dedim. «Bu işin aslını anlamadan ayrılamam!»

«Hiç anlayamayacaksın! Çünkü arılayacak bir şey yok ortada. Beni dinle, Mark! Gerçekten ciddi bir yardım istiyorsan, Doktor Bjornsen'le doktor olarak konuş bu konuyu. Bu işlerde oldukça bilgi sahibi bir kişi. Sen Sigrid'le bizden ayrıldıktan sonra, biraz konuştuk, oradan öğrendim. Savaş sonrası şok geçirmiş kişilerle çok uğraştım... »

«Sen beni bir şok kurbanı olarak mı görüyorsun yani?»

«Hayır!» dedi. Dudakları gülümser gibi gerilmişti. Seni şok kurbanı değil, çok daha basit bir şeyin kurbanı olarak görüyorum. Yalnız unutma ki ben alt tarafı bir öğretmenim, psikolog değilim. Kendisini Don Juan ve Ibsen karışımı bir adam olarak görmek isteyen senin gibi orta yaşlı, iyi bir aile babasının koruyucu meleği rolünü oynamaktan da bıktım!»

«Aile babası mı!» «Ben sana böyle bir şey söylediğimi hiç hatırlamıyorum!»

«Bana söylemenin bir gereği yok; yüzünden akıyor. Bu yüzden de gemide yaptığın ufak tefek kurlara göz yumdum. Eğlence oluyordu sana da, bana da. Karından, çocuklarından pek uzun bir zamandır ilk kez ayrılmıştın; pas tutmuş gibi bir halin vardı. Açıkça anlaşılıyordu. Fakat artık paslı değilsin, Markham Grant! iyice yağlandın. Çok yağlanmak da iyi değildir, çünkü kaymalar başlar!»

«Kafanda birtakım şeyler icat ediyorsun!»

«Öyle mi dersin? Bütün gün sana ve Sigrid

Reimers'e baktım. Hiç de öyle aşırı platonik davranmıyordun.»

Ruth'la daha çok konuşmak istemiyordum. Ona karşılık vermek, gerçek olduğunu bildiğim bir şeyi inkâr etmek olurdu. Yine de söylenecek bir şey daha vardı:

«İşin aslını anlamamakta ayak diriyorsun, Ruth! Niye kuşku içerisinde olduğumu kavramaya çalış! Daha önceden gördüğüm, yaşadığım bazı hayaller, rüyalar gerçekleşiyor. Bunlar küçük şeyler, kabul ediyorum; ancak dağ treninde gördüğüm şey küçük bir şey değil.»

«O olayı unutmaya karar vermiştin sanırım.»

«Olanların arkasında yatan şeyin ne olduğunu anlamadan, buradan ayrılamam! Sigrid tehükedeysen...»

«Birisi tehlikede ama, diyerek Ruth sözümü yarıda kesti, her halde zavallı, yardım edecek kimsesi olmayan Sigrid değil. Avrupalı kadınlar! Ah, ne kadar akıllı oluyorlar!

Sözlerini bitirir bitirmez de topuklarının üzerinde dönerek, kapıya doğru yürümeye başladı. Artık gitsin istiyordum yanımdan. Birden bütün gün ona sormak istediğim şey geldi aklıma:

«Bir dakika baksana, dün gece üzerime battaniyeyi sen mi örttün?»

Kızıl saçlı öğretmen neredeyse öfkesinden burnundan soluyacaktı. Hışımla döndü:

«Ben örtmedim.» dedi. «Gözlerimin önünde donsan, sana bir şey örtmem!»

Bu sözler üzerine yeniden düşünmeye başladım.

UYANDIĞIMDA havanın puslu olduğunu gördüm. Oldukça da serindi. Carl Reimers'in ceketini giydiğime bayağı memnun olmuşum.

Dün gece hiç uyumamıştım. Ruth'a da söylediğim gibi üç ürkütücü gerçek vardı: Garip ve sık sık önüme çıkan bir rüya; ayağımı bile atmadığım bir şehri ilk görüşte eski bir yerlisi gibi tanımam; dağ trenindeki o korkunç görüntü. Hepsi bu değildi kuşkularımın. Dün, Sigrid, kendisi sözünü etmişti dağ treninin. Bergen'i de dağ trenini de tanıdığı anlaşılıyordu. Savaştan önce kocasıyla orada oturmuştu; arada bir de olsa, eski dostlarını görmek için oraya gidebilirdi. Acaba düşmanları da var mıydı? Bütün gece bunu kurmuşum. Sigrid'i o kadar az tanıyordum ki. Bütün bildiğim çok genç yaşta evlendiği, kısa bir süre mutlu olduğu ve on iki yıldır dul kaldığıydı. Acaba böylesine güzel, gönç bir kadın bunca yıldır niçin bu gözlerden uzak vadide gizleniyordu. Gerekli cevapları bilmediğim için hayal gücüm alabildiğine koşuyordu.

Ne olursa olsun, gelecekte Sigrid'in yakınında olmaya karar vermişim. Oslo'ya gidişimi geciktirecek bir sürü neden uydurabilirdim.

Daha eşyalarımız da gelmemişti. Voss'a yolladığımız haberler bir yarar sağlamamıştı. Bundan üzüntü duyan bir Ruth oldu.

Sabahleyin hiç konuşmadık. Eski bir kiliseyi gezmeye gittiğimizde de birbirimizden uzak durduk. Zaten ben Sigrid'in peşindeydim. Onunla yalnız kalabilmek için uğraşıyordum.

Bir ara yalnız yakalayabildim. Tahtadan, eski bir haça bakıyordu.

«Sigrid!» dedim, usulca. Seninle yalnız konuşmak istiyorum.

Hiç karşılık vermeyince üsteledim:

«Çok önemli ama. Sana söylemem gereken bir şey var!»

«Rica ederim, Bay Grant!»

«Hayır, sandığın gibi bir şey söylemeyeceğim. Tuhaf bir şey... Benim anlayamadığım bir şeyden söz edeceğim.»

«Çok şeyleri anlamamız güç olur, Bay Grant! Acaba siz hiç Floransa'ya gittiniz mi?»

Konuyu değiştirmek istiyordu. Sustum. Bekledim. Resimlerden, yapmak istediği bir tablodan söz ediyordu. Bir ara yerini getirdim, bir gece önce olanlardan dolayı özür diledim. Kendimde olmadığını, bunun bir nedeni olduğunu söylüyordum ki, Doktor Bjornsen bizi çağırırdı.

Söylemek istediğim her şeyi söyleyememişim, ama yine de bir ilerleme olmuştu. Bu da bana yetti o an için. Arabaya binerken kendimi mutlu bile hissettim. Fakat birdenbire bütün dünyam yeniden alt üst oldu.

Bayan Bjornsen şemsiyesini unutmuştu kilisede. Herkes yerine yerleştiği için, ben gider alırım,

dedim.

Bir, iki adım atmıştım ki, kilisenin köşesinden bizi gözetleyen, kılıksız bir adam gözüme çarptı. Onu gördüğümü anlar anlamaz gizlendi. Ancak ben göreceğimi görmüştüm: Buruş buruş bir yağmurluk ve kırmızı bir saç yığını.

Bizi dağ yolundan inerken bulan adam, burada da bulmuştu: Cary Bryan, Voss'taydı !

YEDİNCİ BÖLÜM

BAZI ANLAR vardır ki, içgüdü mantığı bastırır; ne yapmamız gerekiyorsa yapar, sonra onu anlamaya çalışırız. Ben de duraklamadım bile. Bayan Bjornsen'in şemsiyesini unutmuştum. Aklım fikrim, iki gün önce hiç umulmadık bir biçimde karşıma çıkan, şimdi de buralara gelip bizi gözetleyen adama takılmıştı.

Bryan'ı yakalarsam ne yapacağım diye düşündüm: Ondan bazı şeyler soracaktım. Evet, bunların karşılığını isteyecektim. Daha olmazsa döverdim adamı.

Fakat ben köşeye vardığımda, ortadan yok olmuştu. Koşmaya devam ettim. Bryan görünürlerde yoktu. Cin değildi ya bu adam, birdenbire ortadan kaybolsun. Derken birinin bana seslendiğini duydum:

«Bay Grant!.. Ne oluyor? Nereye gidiyorsunuz?»

Bir baktım soluk soluğa, ne olduğunu anlamaya çalışan bir yüzle Otto Sundequist geliyordu.

«Birdenbire koşmaya başladığınızı gördük. Ne var? Ne oldu?»

«Onu gördünüz mü?» diye bağırdım.

«Kimi? Kimden söz ediyorsunuz, siz?»

«Bryan'dan! Cary Bryan bizi gözetliyordu. Benim kendisini gördüğümü anlayınca kaçtı!»

Avazım çıktığı kadar bağıırıyordum. Niye, kime bilmiyorum ama, bağıırıyordum. Bryan adı Sundequist'e hiç bir şey vermedi. Boşuna vakit kaybediyordum ki, biri daha koşarak geldi. Ruth, Bryan'ın adı geçtiği sırada yanımızda bitivermişti.

«Bryan mı? O küçük, komik adam mı?»

Ruth Atkins'in gözlüğe ihtiyacı olduğuna bükere daha kesinlikle emin oldum: Ne Cary Bryan küçük bir adamdı, ne de durumda bir komikük görüyordum.

«Allah aşkına, ne işi varmış burada?»

«Ben de bunu öğrenmek istiyorum. Bu yüzden peşinden koştum zaten.»

«Peki, nerede?» Gözleriyle sokağı araştırdı. Artık gözlüğe ihtiyacı yoktu. «Nereye gitti?»

«Nereye gittiğini busem, kazık gibi dikilir durur muydum burada sanıyorsun. Yok oldu ortadan!»

Sundequist'in yüzünü görünce bir rahatsızlık duydum. Bana bakışından, dudaklarının gerilmesinden Bryan'ı hatırladığını anladım.

«Kırmızı saçlı, eski yağmuriuklu adam..» Kendi kendine konuşur gibi bir hali vardı. «Hayır, olamaz!...»

«Size onu gördüm diyorum!»

«Ama niçin?... Bu adam ne iş yapar? İşi neymiş, size söyledi mi?»

Sundequist'in yüzünde gördüklerimi çözümlenmeye çalışmaktan cevap veremedim. Neyse, Ruth yetişti:

«Profesyonel bir serseri. Bedava tarafından turist rehberliği yapıp, yolunu buluyor sanırım.»

«Siz mi tuttunuz bu adamı?»

«Yok camm!»

«Anlamıyorum öyleyse... » Sundequist yine kendi kendine konuşur gibiydi. Ruth atıldı:

«Anlayıp anlamayacak bir şey yok ortada, Bay Sundequist. Siz Cary Bryan'ı kilisede gördünüz mü?»

«Buraya bakın, şimdi...» diye söze başladım ama, kimse dinlemedi bile beni.

«Hayır, doğrusunu isterseniz görmedim!»

«Ben de görmedim. Dahası var: Dağ treninde boğulan kadını da görmedim. Yıkık kilise merdivenlerini de hayal etmiyorum...»

«Yıkık kiliseler ne oluyor?»

İşte o anda rahatça Ruth'u boğazlayabilirdim. 'Gerçekten boğabilirdim.

«Mark'a sorun ne oluyor diye. Daha iyisi Doktor Bjornsen sorsun. Şuna bir bakın, Bay Sundequist: Gemiye ilk bindiği gün gördüğümüz adama benziyor mu?»

«Ruth, susar mısın?» diye parladım.

«Hayır, susmayacağım. Dağ treninde bir cinayet gördüğüne inanıyor ya, bunun gerçekleşeceğinden, Sigrid Reimers'in hayatının tehlikede olduğundan korkuyor. Dün gece kendisi söyledi bunları bana.»

«Sigrid'in hayatı mı tehlikede?»

Sundequist ikimizin arasında kalmıştı. Ruth'un söylediklerine inanıyordu ama, benim kovalamam da onu tedirgin etmişti. Bir Ruth'a bir bana bakıyordu.

«Kim Sigrid'e bir kötülük yapmak isteyebilir ki?»

«Kurşuni yağmurluklu bir adam!»

«A, evet! Dağ treninde gördüğünüz adam... haklısınız. Bayan Atkins. Bu işi Doktor Bjornsen'le görüşsek iyi olacak!»

«Fakat Bryan'ı gördüm!» diye ayak diredim.

«Elbette gördünüz, Bay Grant. Bryan'ı ya da Bryan'a çok benzeyen birini gördünüz, bu da sizi çok heyecanlandırdı, çünkü Sigrid'le ilgiliydi. Kabul ediyorum. Yalnız şunu da sizin kabul etmeniz gerekir: Ortada bir tehlike varsa, bunu Doktorla da görüşüp, tedbirlerimizi almamız gerekir. Böylesine önemli bir durumu olurlarına bırakamayız, değil mi?.. Ancak eve gidene kadar bu konuda hiç bir şey söylemeyelim. Sigrid'in korkmaması gerekir! Anlaştık mı?»

Bu soru bana mı sorulmuştu, Ruth'a mı pak çıkaramadım. Ancak davranışları beni aldatmamıştı.

Zavallı adam, benim düşündüğümde de daha kötü dınımdaymış. Aslında söylemek istediği buydu.

Kolumdan tuttuğu zaman artık direnmekten vazgeçtim. Cary Bryan nasıl olsa uzaklaşmıştı. Ancak ben onu görmüştüm. Bir şey daha görmüştüm: Otto Sundequist büyük bir diplomat, büyük bir konuşmacı olduğu halde, Cary Bryan'ın adı geçer geçmez, o mağrur yüzünde beliren korkuyu gizleyememişti benden!

■

NE YAPTIĞIMI, ne düşündüğümü bilmiyordum artık. Düşünüp düşünmediğimi bile bilmiyordum. Yalnız Voss'daki o koşmamdan sonra bazı şeyleri açıklamam gerektiğini anlamıştım.

Eve dönünce Doktor'la kütüphaneye çekildik: Ruth'la Sundemist'e anlattığım her şeyi ona da anlattım. Sundequist de yammızdaydı. Gemideki ani ve çok şiddetli baş ağrılarımı, kendince bunun nedenlerini falan açıkladı.

Bütün konuşmamız süresince, hatta dağ trenindeki korkunç olayı anlatırken bile Doktor Bjornsen şaşılacak derecede sakindi. Yalnız. Sundeauist başağrılarımından söz edince:

«Bunları gelir gelmez bana anlatmalıydınız,» diye bizi azarladı. «Otto, bu senin suçun. Zaten her zaman bütün yükü kendin taşımak istersin. Herkesin uğraştığı dal ayrıdır, dostum. Bir profesyonel ile, çok ilgili de olsa bir amatör arasında büyük farklar vardır.»

«Efendim, sanırım bu benim suçum,» diye durumu açıklamaya çalıştım. «Bay Otto'dan bu konudan size söz etmemesi için söz almıştım.»

«İşler kendiliğinden düzeler diye beklediniz, değil mi? Şimdi bunu bur akalım da, bana baş ağrılarınızı anlatın. Gemiye binmeden önce de baş ağrısı çeker miydiniz? Evinizde, işinizde?...»

Gözlerimi ateşe diktim: Evim denen yeri, karımı bile hatırlayamıyordum. Toparlandım:

«Hiç bir zaman!» dedim.

«Durakladınız ama, Bay Grant!»

«Başka bir şey düşünüyordum da.»

«Peki ne düşünüyordunuz, Bay Grant? Evinizde sizi rahatsız eden bir şeyi mi? Yoksa, yıllar önce sizi tedirgin eden bir şeyi mi?»

İşin bu yola gireceğini biliyordum; Arna, bir çocuk gibi bu tuzağa düşmeyecektim.

«Hayır,» dedim. «Evde beni rahatsız eden hiç bir şey yok.»

Doktor'un yüzünden hafif bir gülümsemenin geçtiğini görür gibi oldum. Bir saniye için bu adamdan nefret ettim. Beni sömürmek istiyordu çünkü. Tecrübe, analizden her zaman daha sağlamdır.

«Bu konu üzerinde bir tartışma yaptığımızı düşünün ve bir an için size söylediklerimin gerçek olduğunu kabul edin. Sizin her şeyi bildiğinize inanmıyorum, Doktor Bjornsen!»

Doktor: «Ben de inanmıyorum!» diyerek sözlerimi onayladı. «Ne zaman her şeyi bildiğime emin olsam, o an, hiç bir şey bilmediğimi kavıyorum.»

«Tamam öyleyse,» dedim. «Bu durumda nasıl olur da bugün Voss'da benim Cary Bryan'ı görmediğimi bilebilirsiniz ? Rüyalarımnda tırmandığım merdivenin Sigrid'in tablosunda gördüğüm merdiven olmadığım; dağ treninde gördüğümü sandığım olayın, Sigrid için var olan bir tehlikeyi önceden haber veren bir olay olmadığım nasıl bilebilirsiniz?»

Onları inandıramayacağımı biliyordum. Benimle tartışacaklarını, hatta bana güleceklerini ummuştum. Karşımda derin bir sessizlik, dikkatle düşünen adamlar buldum.

En sonunda Doktor:

«Sorularınız gerçekten çok ilginçti,» dedi. «Bu odanın duvarlarında, bu sorularınızı, başınızdaki geçenleri hiç kuşkusuz, sorgusuz sualsiz kabul edecek bir çağın tarihini, edebiyatını yansıtan bir sürü kitap var. Onlar sizin geçirdiklerinizi ilâhi bir ziyaret ya da şeytanın uyanları olarak kabul edebilirlerdi.»

«O kadar geriye gitmenin gereği yok.» dedi. Sundequist de. «Yalnız Okyanus'u geçmen yeter. Savaştan bu yana çok ilginç yerler gezdim. Oralarda ölüm olduğu gibi kabul edilir. Kimse niye diye sormaz bile. Doğu ülkeleri, Hindistan...

Gözüm Sundequist'e takıldı. Birden bu çok konuştuğu halde çok az şey söyleyen adamı merak ettim; onu tanıımıyordum. Oysa Atlantik'i geçtiğimiz sürece bizi oyalamış, hiç durmadan konuşmuştu. Yine de onun hakkında hemen hemen hiç bir şey bilmiyordum. Bildiğim tek şey, bir yeğeni olduğu ve bu yeğenin garip bir şekilde, benim hayatımda en önemli unsur haline geldiği. Uzun yüzü, çukura batmış gözleri, Sigrid'inkilere benzeyen çıkık elmacık kemikleri ateşin yansıttığı ışıktaki yaşlı olmayan bir Tibet rahibine benziyordu. Hele sözleri!

Doktor Bjornsen konuşmaya başlayınca oda da eski havasına kavuştu. Mesleğini iyi bilen adam, bir kere daha bizi mantığa döndürdü:

«Gözü kapah olarak bilinmeyen, doğaüstü şeylere atılmak, inanmak yersizdir. Esrar diye bir şey yoktur, yalnızca cehalet vardır. Bir sırrın gücü bilinmezliğinde gizlidir. Bir kere açıklandı mı, her şey aydınlanır.» Doktor Bjornsen'in tebessümü bütün odayı aydınlattı sanki. «İlmin gayesi de budur zaten: İnsanoğluna karanlıklara hakim olma gücünü sağlamak!.. »

«Ya da insanlığı egemenliği altına alma gücünü sağlamak! Her zaman bu tehlikeyle burun burunayız, kıymetli dostum!»

Doktor Bjornsen arkadaşının bu çıkışı üzerine bir kahkaha atarak:

«Bizim Otto gelmiş geçmiş kötümserlerin en büyüğüdür!» dedi. «Haklısın dostum, gerçekten bu tehlike var. Ancak bu bizim içimizde olan bir tehlikedir. Size gelince, Bay Grant: Bir adama, 'Sen ne dediğini bilmiyorsun!' demek için hatırı sayılır bir budala olmak gerekir. Ancak yine de söylediklerinizi, korkularınızı, ciddiye alamıyorum. Sigrid niçin bir tehlike içinde olsun? Bir tehlike içinde olduğunu kabul etsek bile, niçin bu tehlikenin uyarıcıları sizin gibi bir yabancıya geliyor? Niçin evden birine ya da dayısına gelmiyor? Hiç kendinize bu soruları sormuş muydunuz?»

Böyle bir soruyu düşünmemiştim ki kendime soracaktım. Doktor'un sözleri üzerine düşünce de öyle bir karşılıkla karşı karşıya geldim ki, bunu da o iki adamla tartışamazdım. Böyle bir uyarmanın yalnızca Sigrid'e âşık olan birine gelebileceğini söylemek saçmalık olurdu. Korkularım gibi bu bağlılığımı da onlara açıklayacaktım. Birden Doktor'un bakışları altında bir rahatsızlık duydum:

Adam beynimin içinden geçenleri, bu bağlılığımı benden daha iyi biliyor gibi geldi, yerimden kalktım pencerenin yanına gittim. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Hiç de Cary Bryan'ın peşinden gidilecek bir gece değildi. Ne var ki Cary de benim tek tutar noktamdı; elimde olan tek canlı delildi.

«...İçinde gizli kalmış bir duygu olabilir. Sarışınları boğazlamak isteği. Bu adama dikkat etsen iyi olur...»

Cary gözümün önüne geldi, gülerek Ruth'a söylüyordu bunları. Daha başka neler söylemişti diye aklımı zorluyordum. Çünkü o sözlerin içinde dikkatimden kaçmış bir şeyler olabilirdi; bunlar da beni bir çözüme götürebilirdi. Cary Bryan? Kimdi? Niçin birdenbire o patikada karşımıza çıkıvermişti? Sundequist gelip de onu başımızdan savana kadar niçin bizimle o kadar yakın dostluk kurmaya çalışmıştı? Birden arkama döndüm, iki adamla göz göze geldim. Dikkatle bana bakıyorlardı. Ancak bu dikkat insanı rahatsız edici bir anlam taşımıyordu. Sanki onlara eğlenceli bir hikâyeye anlatmıştım da sonunu bekliyorlardı.

«Peki, peki» dedim. «Söylediklerimi unutun. Zaten anlatmak istememiştım; bana inanmayacağınızı, ne düşüneceğinizi biliyordum. Ne anlattıysam unutun. Yalnız bilmek istediğim bir şey var: Sigrid'in tehlikede olmasını gerektirecek bir neden var mı? Bergen'de tanıdıkları kimler? Kimlerle ilişkisi vardır?»

Aralarında bir bakıştılar. Yakaladım bu bakışı: Beni deli sanıyorlardı ama, umurumda bile değildi artık.

«Birilerini tanıyor olmalı. Savaştan önce orada yaşamış, kendi söyledi bana. Kim... kim öldürmek isteyebilir onu? Niçin?»

«Çok heyecanlandınız, Bay Grant!»

«Evet çok heyecanlanıyorum, Doktor Bjornsen. Birisi bu sorularıma bir karşılık vermezse daha da heyecanlanacağım. Sigrid nasıl yaşıyor? Neyle geçiniyor? Bütün günlerini o köhne kulübede yıkıntılar, yüz­süz adam portreleri yaparak mı geçiriyor? Onun gibi güzel bir kadın!.. Niçin gizleniyor? Niçin korkuyor?»

Bağırarak çok güzel bir şeydi; beynin ishal olup da sıkıntıdan kurtulmasına benziyordu. Hiç bilmediğim düşünceleri ortaya atıyordum bağırırken. Bugüne kadar gördüğüm Sigrid'den çok daha fazla şeyler görüyordum bağırduğum kadar. Doktor Bjornsen'in gözleri de artık gülmüyordu. Sundequist yerinden doğrulmuştu.

«Sorduklarıma cevap vermek zorunda değilsiniz. Bunu Sigrid'in kendisine soracağım. Ona her şeyi anlatacağım!»

«Hayır!»

Doktor Bjornsen bağırmişti. Aldırmadım.

«Bütün hikâyeyi hem de! Bundan sonrasını bana Sigrid söyleyebilir, hayal mi gördüm, gerçekleri mi görüyordum?...» Sigrid:

«Durdur onu, Otto. Durdur onu!»

Doktor Bjornsen masasının arkasına sıkıştığı için birdenbire yerinden kalkmamış, Otto'ya bağırmişti, beni durdurması için. Keşke avazım çıktığı kadar bir daha bağırıyordum Sigrid diye,

Sundequist yolunu kesmeseydi bütün evi dolaşabilirdim onun adını bağırarak. Birden ışığın kesildiğini, bir kolun kalktığını gördüm. Kafama bir darbe indi, uzun zaman hiç bir şey göremedim.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

KAFAMDAKI şişlik beni bu kadar rahatsız etmeyebilirdi eğer, kafamın içinde bu denli gürültüler olmasaydı. Gözlerimi açtım. Tepemde bir ışık yanıyordu, ben soluk aldıkça o da soluklanıyordu. Ben bu ışığı daha önce de görmüştüm... Yavaş yavaş kendime geliyordum; evet, odamda, yatağımdaydım. Işık da benim odamın lambasıydı. Bunlar da benim ayaklarımdı: Battaniyeden çıkmış, iki tane lobuta benziyorlardı. Dirseğime dayanarak doğrulmaya çalışıyordum ki güçlü bir el omzumdan bastırdı.

«Şu çizmeleri çıkarmak istiyorum. Başka bir adamın ayakkabılarını giymekten hoşlanmıyorum.»

«Sonra! Şimdilik yerinden kıpırdamamalısm. Doktor böyle söyledi.»

Benimle konuşan, omzumdan bastıran Sundequist'ti. Hatırlamaya başlıyordum. Tavan da lamba da benimle birlikte soluk almaktan vazgeçmişlerdi. Başımı çevirdim: Otto Sundequist yardımsever, müşfik bir hemşire gibi tepemde duruyordu. Elimi başıma götürdüm, tepemdeki şişkinliğin, ağırlığın ne olduğunu anladım. Islak bir havluydu. Otto koymuştu besbelli.

«Doktor'un verdiği son emri duydum. Bana neyle vurnuduz?»

«Ocak demiriyle, Bay Grant!»

«Yalnız bir kere mi?»

«Bir tanesi yetti, gerekseydi daha çoğunu da vururdum.. Hayır, kalkmak yok dedim! Sizi yukarı taşırken epey zorluk çektik, lütfen bir de şimdi zorluk çıkartmayın.»

Bu sözler üzerine kendimi yastıklarına, hastabakıcımın emin ellerine bıraktım. Bir açıklama bekliyordum. Kafama ocak demiriyle vurmaktan kaçınmayan, sonra da böylesine şefkatle bakan birinin belli bir nedeni, bir gayesi olmalıydı.

«Kötü bir rastlantı oldu: Bayan Atkins gördü bizi, sizi taşırken. Ona yalnızlıkla ayağınızın kaydığını, başınızı ocağın yanına çarptığınızı söylemek zorunda kaldım.»

«Ne İnce bir düşünce!»

«Hiç de o kadar ince değil ama, yapacak başka bir şey yoktu. Korkarım bizden kuşkulardı da... Niçin sizin kafanıza vurduğumu merak etmiyor musunuz?... »

Bazı sorular cevap verilemeyecek kadar aptaldadır. Sundemilst'in gözleri hâlâ üzüntü, merak doluydu; bir iskemle çekip yatağın yanına geldi.

«Ne kadar üzgün olduğumu tahmin edebilirsiniz, ancak bunu yapmam gerekiyordu. Çünkü tehlikeli olmaya başlamıştınız... Sigrid için!»

«Sigrid için mi?»

«Evet. Bağırıp çağırarak onu da bu acıklı olaya katmak istemenize ne Doktor ne de ben izin veremedik, Bay Grant! Sigrid için duyduğunuz korkuları, kuşkuları biz de duyuyoruz, hem de sizden çok. Sigrid için çok zorlu yıllar geçirdik... Çok zorlu!»

Basımdaki havluyu düzeltmek için uzandı ,elini ittim. Başıma ocak demiriyle vurmasından korkunç bir öfkeye kapılmak üzereydim, şimdi de aklım başıma geldikçe öfkem de geri geliyordu, hem de artarak. Sundequist de bunu anlanaş olacak ki içini çekip, sandalyesine yaslandı.

«Başınıza vurup sizi susturmamdan önce Sigrid hakkında çok önemli noktalara değinen sorular sormaya başlamıştınız. Artık yalmz olduğumuza göre size bunları açıklamaya çalışacağım. Sigrid'in kocası...»

«Ben Sigrid'in kocasını tanıyorum!» diye hırlar gibi adamın sözünü kestim.

«Bu konu üzerinde ayak dirememi hoş görün Bay Grant fakat Sigrid'in kocasını tanıdığınızı sanmıyorum. Mukavemet hareketlerinde Carl Reimers kilit adamdı, bağlantıyı sağlayan kişiydi. Beyninin içinde kuzeydeki bütün dostların gizli plan ve hareket yöntemleri ve sırlarım taşırdı. En sonunda dün gittiğimiz kulübede yakalanınca bütün bu sırların birini bile vermeden öldü. Bunun ne demek olduğunu anlayabilirsiniz. Konuşturmayı başardıklarında söyleyeceklerini düşünebiliyor musunuz!»

Artık Sundequist'in sözünü kesmeden dinlemeye başlamıştım.

«Bazı adamlar vardır, ne denli korkunç işkence yaparsanız yapın dayanırlar da, sevdikleri kadma yapılan işkenceye göz yumamazlar. Carl Reimers bu yönden de kırılmamıştı... Kocasının cansız vücudu yanımda Sigrid'i bulduğumuzda — Sigrid diye bir şey kalmamıştı ya— bunu anladık.»

«Hayır!» diye fısıldadım.

«Evet, Bay Grant, evet! O günlerde böyle olaylar her an karşımıza çıkardı ;bu tür olaylarla birlikte yaşamasını öğrenmiştik. Yaraları sarmayı, hasta vücutları, hasta kafaları yenilemeyi biliyorduk. En zor onarılan hastalanmış beyinlerdi. Genç bir vücut zamanla, dikkatle bakılırsa kendi kendini yemler; fakat beyin öyle mü... Bildiğiniz, gördüğünüz Sigrid'i yemden yaratmak yıllar aldı; sessiz, huzur içinde geçirilen yıllar. Yeniden inanmasını, güvenlikte olduğunu bilmesini sağlamak yıllar aldı. Carl'ın ihanete uğradığını biliyordu; birisi yerini haber vermişti. İlk delilik günlerinde Doktor Bjornsen' den, benden bile kuşkulandı... »

«O günlerde Norveç'te miydiniz?»

Sundequist başını salladı:

«Bir içeride, bir dışarıdaydım. O günlerde sınıra adam taşır dururduk. Carl'ın kendisi de birkaç kere girip çıkmıştı. Fakat size anlatmaya çalıştığım şeyi kavrayabiliyor musunuz? Sigrid'e kendisini güvenlikte bulmasını, sevildiğini anlamasını sağlamak için ne yorucu, ne üzücü günler geçirdiğimizi anlayabiliyor musunuz? Artık korkmadan hayata bakabiliyor; ya da böyle görünüyor. Umalım görüldüğü gibi olsun. Ancak sizinki kadar beklenmedik, umulmadık şok yaratabilecek bir hikâye yıllar boyu süren tedaviyi sıfıra indirebilirdi. İşte bunun içindir ki Doktor Bjornsen sizi durdurmamı söyledi; bunun için kafanıza ocak demirini indirmek zorunda kaldım.»

Sigrid'in bazı sözleri, yüzü, gözlerinin zaman zaman dalması aklıma geldi. Keşke dedim, iki kere vursalardı kafama. Doktor'a da Sundequist'e de candan hak verdim.

Birdenbire korktum yine; kütüphanede korktuğumdan daha çok korktum hem de. Cary Bryan'ı görmüştüm; Sigrid'i benim anlattıklarımın korumak yetmiyordu. Sundequist sanki aklımdan geçenleri okumuş gibi:

«Seni susturmakla iş bitmiyordu, bu işin aslına inmemiz gerekli.» dedi. Biraz durakladı sonra: «Bugün öğleden sonra kilisenin bahçesinde gördüğün kişinin Cary Bryan olduğuna emin misin?» diye sordu. «Çünkü o köşede ben de birini gördüm!»

Dirseğime dayanarak yerimden doğruldum. Bu defa kimse beni durduramazdı.

«Siz de mi gördünüz?»

«Evet, ama Bayan Atkins'in yanında söylemek istemedim. Köşede duran adam bana tanıdık biri gibi gelmişti: Kırmızı saçlı, pos bıyıklı! bu yüzden dikkatimi çekmişti.»

«Bryan!» diye soludum. «Ben de sanıyordum ki, aklımdan biraz zorum olduğuna inandığınız için beni Doktor Bjornsen'in koltuğuna sürüklediniz.»

Hafifçe gülümsedi:

«Sizin rüyalarınız hakkında fikir ileri sürecektir kadar bilgili değilim, ancak bu defa canlı bir adam peşinde koştuğunuzu biliyordum. O adam, ikimizin de düşündüğü adamsa, Voss'a niçin geldiğinin araştırılması çok gerekli demektir. Bay Grant, şimdi sizden birkaç gün öncesini düşünmenizi istiyorum. Cary Bryan'ı ne kadar tanıyorsunuz, onun hakkında ne biliyorsunuz? Hayır, onun söylediklerini istemiyorum; çünkü insanlar söylemek istedikleri kadarını söylerler. Bana gereken sizin onun hakkında ne düşündüğünüzdür. Karşılaştığımızda ve daha sonra onun için ne düşündünüz; ne hissettiniz?»

«Onu ilk gördüğümde fena halde şaşalamıştım. Patikadan aşağı koşuyordum, dağ trenine yetişmek için!»

«Öbür trende bir kadının boğazlandığını gördüğünüzü sanmanızdan sonra mı?»

«Evet, hemen sonraydı. Ruth da peşim sıra geliyordu. Derken birden tökezledi, durduk ve ona niye koştuğumu, niye böyle panik içinde olduğumu anlatmak zorunda kaldım. Sözlerimi bitirdiğim zaman başımı kaldırdığımda beş, on adım ötemizde Bryan'ın durduğunu gördüm. Elbette kelimesi kelimesine ne anlattıysam duymuştu. Onu görünce ilk düşüncem... »

Durdum. Sustuğumu görünce Sundequist: «Devam edin!» dedi.

«Onu görünce ilk düşüncem korku oldu. Bütün görebildiğim kurşuni bir yağmurluk olmuştu çünkü; kadını boğazlayan adamın giydiği kurşuni yağmurluğun aynısını giymişti.»

Yine sustum. Her şey birden pek saçma göründü gözüme:

«Elbette bir cinayet falan yoktu ortada!» diye düzelttim sözlerimi.

«Cinayet işlenmemişti!»

Sundequist'in ses tonu iliklerime kadar işledi. Arkama yaslandım. Tavan yine benimle birlikte soluk almaya başlamıştı, gözlerimi kapadım. Açtığımda her şey yerinde duruyordu. Sonunda söyleyebildim:

«Demek siz de korkuyorsunuz!»

«Ben dostum Bjornsen gibi bir ilim adamı değilim. Kafam mantık zinciriyle bağlanmış değil. Ancak şunu da söylemek isterim, başımızdan geçtiğini söylediğiniz olaylar bir hayalse, sizi iyileştirmek için sonsuz zamanımız var. Fakat bu tehlike duygunuz gerçekse... »

Bu defa sözlerini yarıda kesen Sundequist olmuştu. Rüzgâr artmıştı birden, yağmur pencereleri dövüyordu.

«Demek Bryan'ı görür görmez onun cinayetle ilgil olduğunu düşündünüz!»

«Tam böyle olduğunu söyleyemeyeceğim. Öyle bir durumdaydım ki, iki kolu olan kimi görsem, cinayetle ilgili olduğunu sanabilirdim.»

«Haklısınız, ancak her şeyi göz önüne almamız gerekiyor. Peki, Bryan'dan bu kadar korktuğunuz halde, nasıl oldu da saatlar boyu onunla birlikte kalabildiniz?»

«Biz onunla kalmadık, o bizimle oturdu!» diye düzelttim. «Sülük gibi yapıştı!»

«Sizi geciktirmeye çalıştı mı hiç?»

Sundequist'in bana söyletmek istediğini anlamam için birkaç saniye geçti.

«Geciktirmek mi?» diye onun sözlerini yankıladım. «Yani Bryan'ın benim gemiyi kaçırmamı istediğini mi söylemek istiyorsunuz?»

«İstemiyorum, yalnızca araştırıyorum. Bir düşünce bu! Bryan, Bayan Atkins'in söylediği gibi bir turist avcısıysa, niçin rıhtımda dolaşıp da kendine yeni avlar aramıyordu; ne işi vardıJ boş patikalarda? Sizin söylediklerinizi nasıl karşıladı? Korkmuş gibi bir hali var mıydı?»

«Korkmak ne kelime, eğlenir gibi bir hali vardı. Çok tuhaf gelecek ama, anlattıklarımı hiç de ciddiye almış bir görünüşü yoktu. Öbür trende cinayet işlendiğini öğrendikten sonra yemeğe gitmek istedi.»

«Ondan sonra sizi geciktirdi demek!»

«Hayır. Gemiye yetişmemiz gerektiğini öğrenir öğrenmez bizim için hemen bir taksi buldu, ama çok geç kalmıştık. Besbelli Ruth resim çektiği kadar epey zaman geçirmiştik.»

Bir hayalden, bir rüyadan söz ediyorduk. Deliliğe yakın bir durumdan söz ediyorduk, aklımın henüz sapıtmayan bir yanı bunu hatırladı. Fakat korku başka bir korkuyu doğurur. Gecikme! Sundequist şimdi bana bir kelime vermişti, işte bu kelime, tahtayı oymaya çalışan bir fare gibi, zihnimi kemiriyordu.

«Kim, niçin benim gecikmemi istesin, anlayamıyorum!»

«Bu sorunuza karşılık verecek kadar sizi tanımıyorum, Bay Grant. Siz beni tanıdığınız kadar ben sizi tanıyorum. Emekli bir işadama olduğumu söylemiştim size, inandınız hemen. Belki de uluslararası bir cani olabilirim. Siz de bana bir yayıncı olduğunuzu söylediniz, kabul ettim. Oysa kendine yeni kurbanlar arayan bir 'Mavi Sakal' olabilirsiniz. Bayan Atkins öğretmen olduğunu söyledi. Nasıl bunun doğru olduğunu bilebiliriz? Kim kimi tamyor ki!»

«Geciktirildiniz fikri belki bana şu yüzden gelmiş olabilir: Sigrid'in tehlikede olduğuna inanmak istemediğim için sizin gecikmenizi isteyenler olabilir diye düşünmüş olabilirim. Çünkü Sigrid'e zarar vermeleri için hiç kimsenin belirli bir nedeni olamaz. Hiç olmazsa bu günlerde. Eski kinler, eski nefretler geçti artık. Sigrid zavallı, masum bir seyirciden başka bir şey değildir. Carl sağ olsaydı, onun tehlikede olduğuna inanabilirdim, bunu kabul edebilirdim. Çünkü öylesine önemli sırları kafasının içinde taşıyan biri, yaşadığı sürece herhangi biri için çok önemli bir tehlike olabilirdi. Her zaman için, inanın bana, savaş canileri arta kalır; savaş bitse bile. Ortaya çıkarılacakları korkusuyla yaşar dururlar. Fakat bu tip bir cinayeti ele verebilecek olan kişi, yani Carl öldü. Sigrid'se bir şey bilmiyor!»

Sundequist öyle yavaş bir sesle konuşuyordu ki, bazı kelimeleri yağmurun gürültüsünde kayboluyordu. Konuştuğu kadar bir sözü aklıma takılmış, hızla kendini geliştiriyordu. Savaş canileri! Tor Holberg! Sigrid Reimers'in kütüphaneden içeri girdiği dakikadan beri aklımdan çıkan bu Önemli konu, ikinci bir ocak demiri gibi kafama vurdu. Birisi benim Tor Holberg'e ulaşmamı mı önlemeye çalışıyordu? Sundequist'e baktım, ama yüzü gölgede kalmıştı. Yalnız o derinden bakan gözlerin beni izlediğini biliyordum. Ne Ruth'a ne de Sundequist'e Oslo'ya ne görevle gittiğimi söylememiştim.

Ferguson ağzımı sıkı tutmamın iyi olacağını söylemişti. Ferguson da eski kurtun biriydi. Zihnim bu durumdayken Ferguson'ın bile birtakım oyunlar çevirdiğinden kuşkulandırırdım. Oslo'ya yapacağım yolculukta benim bilmediğim başka bir şeyler de olabilirdi.

«Şu halde Bryan'ın beni izlediğini düşünüyorsunuz, öyle mi?» diye sordum.

Sundequist ciddi bir sesle karşılık verdi:

Bryan'ın birisini izlediğini daha kesinlikle bilemiyoruz ki! Belki de Voss'da olmasını gerektirecek çok önemli, özel bir nedeni vardır.»

«Peki öyleyse .ben peşinden koşunca niye tabanları yağlayıp kaçtı?»

Karşılıksız sorular! Sundequist karşılık vermeye bile zahmet etmedi. Birkaç dakika Konuşmadan oturdu, sonra kalktı, iskemlesini geriye itti:

«Böyle bir havada bir ziyaretçi, sokak köşelerinde uyuyamaz ya!» diye fikrini belirtti. «Voss'da de belli sayıda motel ve pansiyon vardır. Hepsine telefon edip sorabiliriz. Bu da bir şeydir.»

Evet, bir şeyler yapılacaktı. Ancak bu yeni düşünce fena halde tedirgin etmişti beni.

«İyi ama, anlayamıyorum: Niçin Bryan beni gözlesin!» diye alay etmeye çalıştım. «Her şey dönüp dolaşıp Sigrid'e varıyor. Dağ treninde olanlar, o yıkıntı, gördüğüm rüyalar...»

«Rica ederim, Bay Grant, unutun şu rüyalarınızı! Dikkatli olmak gerekir, rüyalarla geçirecek zamammız yok! Bizi arkadan vurmak isteyenler olabilir her zaman dostum, unutmayın bunu.»

DOKUZUNCU BÖLÜM

OUNDEQUIST yanımdan ayrıldıktan sonra düşünmeye başladım. Her şey yeniden karışmıştı. Benim takip edilmem, benim tehlike içinde olmam, Sigrid'i düşünmeme, onu tehlikeden uzaklaştırma tutkuma şu kadar etki yapmamıştı.

Acaba Bergen'de geciktirilmem belli bir nedene mi dayanıyordu? Gemiyi kaçırmamı kim isteyebilirdi? Bütün eşyalarım gemide kalmıştı... Evrak çantam da! Bu düşünceyi evirip çevirmeye başladım kafamda. Çantada Tor Holberg'in imzalayacağı kontrattan daha önemli, daha dikkat çekici bir şey yoktu ki. Fakat Bryan laf arasında ne demişti:

«**Gizli evraklar mı var yoksa?**»

Evet, böyle demişti, ama şaka yapıyordu. Çok eğlendirici, çok komik bir adam şu Bostonlu Bryan... «Eğlendirici...» Ruth söylemişti bu sözü de. Birden Ruth'u düşündüm.

Geceyle birlikte benim düşüncelerim de gitgide daha korkunç olmaya başlamıştı.

Ruth, zamanımızın ne kadar kıt olduğunu bildiği halde nasıl resim çekerek oyalamıştı beni! Üstelik de gemiyi kaçırdığımızı görünce hiç de beklediğim kadar şaşılmamış, üzülmemişti. Bunu çok iyi hatırlıyordum. Macera! demişti, macera!

Yavaş yavaş olayları birbirine bağlamaya başlıyordum. Bir kelime ne zaman gerçekten masum bir kelimedir, ne zaman bilinerek söylenmiştir? Bunu bilmek gerekliydi. Sundequist dostlarının yanında birkaç gün geçirmemizi öne sürünce bu çağırımı canı yürekten kabul eden Ruth olmuştu, bense Oslo'ya varmam gerektiğinde ayak diremiştim. Acaba Ruth'un bu isteği basit bir Amerikalı turistin

yeni kişilerle karşılaşmak, onları tanımak dileğine mi dayanıyordu, yoksa altında caniyane bir plan mı yatıyordu?

Üç gün önce olsaydı bu findıkçı, sevimli öğretmenle caniyane kelimesini yan yana kullanan birini duysam avazım çıktığı kadar gülerdim. Ne var ki üç gün önce ben Markham Grant'tım. Nereye gittiğini, ne yaptığını bilen, aklı başmda bir Markham Grant! Oysa şimdi...

Düşünmek için kendimi zorluyordum. Zorlayınca da baş ağrım artıyordu. Kafamdaki havluyu çekip bir yana attım. Kalktım, oturdum. Dışarıda korkunç bir gece vardı. Bir yandan rüzgâr, bir yandan yağmur: Dışarıda kimse dolaşamazdı. Kimse! Birden Bryan'ı hatırladım. Nerede kalıyordu acaba? Bize en yakın pansiyon yirmi kilometre uzaklıktaydı. Bu adamın görevi beni izlemekse bu kadar uzaktan yapamazdı işini. Şu halde!

Bizi Voss'a kadar izlemekte hiç güçlük çekmemişti besbelli. Şimdi çiftliğe kadar gelmekte de bir güçlük çekmezdi. Ya beni izlemiyorsa!

Düşüncelerim yeniden hızla Sigrid'e döndü. Her şey ona dönüyordu sonunda: Sigrid ve korku! Sigrid ve tehlike! Ne demekti bütün bunlar?

Sundequist'in anlattıklarına rağmen Sigrid'le konuşmalıydım. Bir şey biliyor olabilirdi. Kendi farkında olmadığı minicik bir şey... Benim bilmecemde tam yerine oturup her şeyi açıklayabilecek bir şey!

Sigrid-Carl Reimers-Tor Holberg! Hiç biri bir anlam vermiyordu. Bütün gerçeklerin benden uzaklaştığı duygusuna kapıldım; fena halde ürktüm. Âdeta paniğe kapılmıştım. Artık kimse şarkı söyleyerek ölmeyecekti!...

Pencereyi açtım. Rüzgâr, yağmur yüzüme çarptılar. Her şey silinmişti aklımdan. Bomboştu kafamın içi. Dışarısı da zifiri bir boşluk gibiydi. Göz gözü görmüyordu.

Açık hava biraz aklımı başıma getirmişti. Fazla getirmiş olacaktı ki, çok cüretkâr bir düşünce geldi aklıma.

Sundequist telefonla asla Cary Bryan'ı ele geçiremezdi. Bryan iz bırakmayacak kadar akıllıydı. Fakat Mark Grant kadar değil!

Usulca aşağı süzülebilir, yağmurun gürültüsün den yararlanarak arabayı çalıştırabilirdim. Öbürküler yemektedirler; benim niye yemeğe inmediğime dair yeni bir şeyler uydurarak yemeklerini yiyor olmalıydılar.

Bu düşünce üzerine gülümsedim. Kendimi çok iyi hissediyordum. Ne ağrım kalmıştı, ne sızım. Daha da önemlisi aklım karışık değildi.

Pencereden dışarı sarktım. Bryan'ı ben bulacaktım. Birden içimde bir duygu uyandı. Bryan buralarda bir yerdeydi. Bunu seziyordum. İyice dışarı sarktım. Gözlerim kısılmış, eve ulaşan yolu tarıyordum; her an ağaçların ardından kurşuni yağmurluklu bir adam öne çıkabilirdi...

... Ve gördüm. Tam aklımdan geçirdiğim gibi oldu. Ağaçların birinin ardından yağmurluklu biri öne çıktı. Ancak eve doğru gelmedi de, evden uzaklaşmaya başladı. Âdeta kaçarcasma gidiyordu. Bunu elinde tuttuğu küçük cep fenerinin inip kalkmasından anlamıştım. Işık gözden kaybolana kadar arkasından baktım. Hemen pencereyi kapadım, hızla aşağı indim. O ışık nereye gittiyse ben de peşinden gidecektim.

Ne yazık ki ışığı bir daha göremedim. Pencereden baktığım o birkaç dakika çok uzun bir zaman olmuştu. Yoldan hızla gidiyordum. Derken anayoa Qıktım. Ne yana gideceğimi bilemeden karanlıklara bakakaldım. Birden o karanlık ıslaklık içerisinde bir şey çarptı gözüme. Nereye bastığımı bilemeden yana döndüm. Ancak bu fenerin ışığı olamazdı: kere çok daha parlaktı ve olduğu gibi duruyor, adamıyordu. Birkaç yüz metre gittikten sonra kafama dank etti nereye gittiğim. Ayaklarım farkında olmadan patikayı bulmuş, tırmanmaya başlamıştım bile. Işığı şimdi daha iyi seçebiliyordum. Tepeye varmama epey yol olduğu halde Sigrid'in kulübesini seçebildim. Avluya girince pencereden içeri baktım.

İlk bakışta bomboş gibi geldi. Yüreğim yerinden fırlarcasma çarpıyordu. Derken yatak odasından çıkan birini gördüm. Sigrid'di neyse.

Sırtında yağmurluk vardı. Cep feneri de masanın üzerindeydi. Cary Bryan'ı ararken kimi bulmuştum. Üzüntü değil, mutluluk duydum.

Kapıya gittim, usul usul vurdum. Sigrid dikkatle açtı kapıyı. Beni görünce de çok şaşırdı: «Bay Grant! Ne işiniz var sizin burada?» «Ben de size aynı soruyu soracaktım, Sigrid!» Ne kadar güzeldi Tanrım! Ancak o güzel gözlerde beni görmekten dolayı büyük bir şaşkınlık vardı. Sert bir sesle verdiğim karşılık üzerine biraz duraladı sonra kahkahalarla gülmeye başladı:

«Dün buraya geldiğimizde pencereleri açık bırakıp bırakmadığımı merak etmiştim. Bütün yemek boyunca kendimi yedim durdum. Yemek bitince de kimseye belli etmeden buraya geldim.»

«Arabaya binmeliydiniz ama, bakın sıırılsıklam olmuşsunuz.»

«Yok canım. Lars böyle bir şeyi merak ettiğimi duysaydı benimle alay ederdi. Haklı da çıkardı ya. Bütün pencereler kapalıymış.» «Boş yere ıslandınız.»

«Hiç önemli değil. Hem de yağmurda yürümeyi çok severim.»

Bunları öyle neşeli bir sesle söylemişti ki, sanırdınız yaz yağmuru altında parkta dolaşmıştı. Ağaca doğru bir adım attım, birden durdum. Aklıma bir şey gelmişti yine. Biri daha böyle söylemişti...

Evet. Cary Bryan söylemişti: «Floyen'den aşağı inmeyi ne kadar çok severim,» demişti. O sırada da yağmur yağıyordu.

Düşüncelerim yüzümden okunuyor olmalıydı. Sigrid endişeli bir sesle;

«Ne oldunuz, Bay Grant?» diye sordu. «Öyle endişeli bir görünüşünüz var ki.» Birden gözleri irileşmişti:

«Alnınız yaralanmış!»

«Bir şey değil. Kütüphanede takıldım, düştüm.»

«Ah, evet. Yemekte Otto dayım söyleydi. Fakat şimdi yatağınızda olmalıydınız, dışarı çıkmamalıydınız!»

«Sizde çıkmamalıydınız! Hiç emin değil!»

«Ben yolu iyi bilirim. Belki bin kere gece yarısı bu yoldan gelip gitmişimdir.»

Sustu, yüzüme bakmaya başladı. Yeniden konuşmaya başladığında sesi çok hafif çıkıyordu:

«Hayır, Bay Grant!» dedi. «Söylemek istediğiniz şey bu değildi. Ne demek istemiştiniz? Bilmemi istemediğiniz bir şeyler dönüyor ortada. Nedir bu?»

Bile bile inkâra saptım:

«Ne dönüyor ortada? Nereden vardınız bu fikre?»

Fakat Sigrid kolay kolay aldatılacak bir kimse değildi.

«Rica ederim, bana hasta bir çocukmuşum gibi davranmaktan vazgeçin. Uzun yıllar bu muameleyi gördüm, yeter artık. Ben hasta değilim; artık değilim! Size ne söyledilerse —ki söylediklerini biliyorum— buna inanmalısınız. Bazı durumlarda gerçekten iyileşmek için çok hasta olmak gerekir. Şimdi eskisinden çok daha güçlü; yalnız yaşamak zorunda olduğuma göre de böyle olmalıyım. Anlayamıyor musunuz bunu?»

Bana bu kadar yakın dururken, gözlerime bakan gözlerindeki o bakıştan anladığım bir tek şey vardı.

«Bütün anladığım sizin artık bir çocuk olmadığımızdır, Sigrid!»

Yanımdan uzaklaşmak için davrandı, birden vaz geçti, durdu.

«Siz benim peşimden geldiniz!»

«Evet, sizin peşinizden geldim!»

«Niçin, Bay Grant?»

«Penceremden bakarken csp fenerinizin ışığım gördüm. Dedim ki...» Sustum.

Şu dakikada ona Bryan'dan nasıl söz edebilirdim ki!

«Dedim ki, yalnız bir kadın bu havada tek başına gitmemeli. Ben de çok meraklı bir insanımdır.»

«Hem de evli, çocuk sahibi bir adam!»

Fena halde şaşladım. Aklımın unutmak için ayak dirediği bir şeyi üçüncü defadır yüzüme vuruyorlardı. Bir ara Ruth'la mı konuştu bu konuyu diye düşündüm. Fakat o elini cebine sokmuş, bir şey çıkarmaya uğraşıyordu. Her zaman çocukların ve Nancy'nin resimlerini koyduğum küçük cüzdammdı bu.

«Bu gece yerde buldum bunu. Dün gece ceketinizi değiştirirken düşürmüş olacaksınız... Çocuklarınız ne kadar size benziyorlar. Hele uzun boylusu. Bu hanım da karınız olmalı! Çok hoş bir kadın.»

Resimdeki yüzler benim için bir anlam taşıymıyordu. Sigrid'in baktığı yere bakmak için kendimi zorladım, ama onun yüzünden başka bir yere bakamıyordum.

«Gerçekten çok hoştur. Fakat onu sevmiyorum, Sigrid, seni seviyorum!»

Geriledi. Yüzüme bakakaldı.

«Fakat beni tanıımıyorsunuz bile.»

«Uzaklaşma benden, Sigrid. Bak bana! Yüzüme bak ve öyle söyle seni tanımadığımı. Aşka nasıl inanmazsın? Aşk nasıl yanlış olabilir? Bütün bildiğim ne hissettiğim.. Karşılaştığımız an ne hissettiğimdir. Ben seni arıyordum, Sigrid! Seni görmeden önce karanlık sokaklarda, ıssız köşelerde

ne aradığımı bilemiyordum, şimdiyse biliyorum: Bütün bu yıllar boyunca seni aramıştım.»

Bu sözleri nereden bulup söylediğimi bilemiyordum; ağzımdan dökülürcesine çıkıyorlardı. O korkunç yalnızlığım dışarı çıkmak için bir ses bulmuştu sanki.

Fakat Sigrid'in de sesi vardı:

«Evlenmeden önce karınızı aradığınız gibi mi Bay Grant.»

«Ben Nancy'yi aramadım. O vardı. Savaşa gitmeden önce vardı, dönüşümde beni bekliyordu. Böyledine bir bağlılık karşısında ne yapabilirdim ki Bunun gerçek bir bağlılık olduğunu, bana gerekli olan şeyin bu olduğunu, onunla evlenin mutlu olacağımı söyledim kendime. Başka ne yapabilirdim ki! Fakat mutlu olamadım. Hep arıyordum.. O zamanlar bile!»

«Hepimiz arıyoruz. Mark!... Her zaman arıyoruz. Senin karın da arıyor.»

Cümlesinden yalnız bir tek kelime duymuştumMark! Bay Grant artık Mark olmuştu. Cüzdanı aldım, cebime soktum. Bir suçluluk duymam gerekirdi her halde, ama duyamıyordum. Sanki o resim unutulmak üzere olan bir rüyaya aitti.

«Sen de arıyor musun, Sigrid?»

Hiç ses çıkarmadı, başım çevirdi, boş resim sehпасına gözü takıldı. Bitmemiş portre tersine çevrilmiş yerde duruyordu yine.

«Resimde yüz yoktu!» diye hatırlattım.

«Lütfen... »

«Hayır, artık susmayacağım. Her şey yerli yere oturuyor, göremiyor musun? Bunu açıklamamı isteme benden. Hiç olmazsa şimdilik... Belki birkaç güne kadar.»

Sözlerime başladığımdan beri, gözlerinde beliren şaşkınlık artıyordu. Bir şey anlamamıştı dediklerimden.

«Bir şeyler oluyor. Fakat niçin benden gizliyorsunuz? Neyi gizliyorsunuz?»

Artık güçlü olduğunu söylemiş, ben de ona inanmıştım. Yine de o sabah dağ treninde olanları ona anlatamazdım. Hiç hasta olmamış bile olsa. Ancak benim anladığım şeydi: Sigrid'e de söylediğim gibi her şey yerli yerine oturuyordu. Carl Reimers yoktu artık... Yüzü bile unutulmuştu. Carl Reimers ölmüş ve gömülmüştü: Mark Grant'ın gelmesine yetecek kadar bir zaman geçmişti artık aradan.

Gözleri benden bir karşılık almak için yalvarıyordu.

«Sabırlı ol!» dedim en tatlı sesimle. «Küçük bir şey daha var... »

«Küçük mü?» Gözleri artık yalvarmıyor, azarlıyordu. «Bugün kilise avlusunda koşarken yüzünü bir görseydin... Bal gibi fark ettim ben. Sanırım anlıyorum artık... Sen birinin peşinden koştu, değil mi? Kimdi o, Mark? Kimdi?»

Uygun bir karşılık bulmalıydım. Sigrid Reimers korkuyu, vahşeti tatmıştı. Zihninde olayları olduğundan çok daha korkunç bir şekilde canlandırabilirdi.

«Evet, gerçekten birinin peşinden koştum. Bergen'den tanıdığım bir adam.»

«Kim?»

«Ben de tanımıyorum. Bir Amerikalı. Sen Bergen'de oturduğunu söylemiştin. Cary Bryan adında adam tanıyor musun?»

Kaşlarını çatarak düşünmeye başladı.

«Üstüne başına dikkat etmeyen, kırmızı saçlı, posbıyıklı, az paralı biri.»

«Hiç böyle birini tanımıyorum. Eminim. Fakat kim bu adam, Mark? Niçin seni o kadar korkuttu?»

«Beni korkutmadı!» dedim çabucak. «Ancak takip edilmekten hiç hoşlanmam da!»

«Seni mi takip etti? Emin misin?»

Sigrid'in yüzünde gördüğüm anlamdan hiç hoşlanmadım. Fakat artık geri dönemezdim.

«Sundequist de görmüş onu,» dedim. «Ancak bunu sana söylememem gerekirdi.»

«Ama niçin?... Ah, evet. Doktor Bjornsen'le benim hakkımda epey konuşmuş olmalısın!»

«Doktor Bjornsen'le epey konuştum, ama senin hakkında değil. Benim hakkımda konuştuk.» Bunu da söylememek gerekirdi. Arkasmdan yığınlarla açıklama yapmam gerekecekti. Çabuk çabuk konuşmaya başladım:

«Senin hakkında dayınla konuştum. Sana bunları anlatmamamı, belki de seni tedirgin edebileceğimi söylemişti. Sana bildiğim her şeyi anlattım Çünkü, bir şey bilmemek, bazen çok daha tedirgin edici olabilir. Şimdi her şeyi unut artık, lütfen...»

Unutmak! Kendi kendimi aldatabilirdim, ama Sigrid'i hayır.

«İyi ama, bu Bryan denen adam beni niçin tedirgin etsin? Takip ettiği sensin...» Sustu; kendi sözlerini dinler gibiydi. «Ya da acaba seni mi takip ediyordu?... Evet, böyle olmalı. Bu gece yalnız dışarı çıkmamdan bu yüzden korktun. Beni bunun için buraya kadar izledin, değil mi, Mark?»

«Sigrid, dinle... Hiç de böyle değil.»

«Yalan söyleme Mark. Fakat kim bu adam? Nie onu tanımam gerekiyor?»

Omuzlarından tuttum; onun korkmasına izin eremezdim.

«Onu tanımak zorunda falan değilsin; tanımadığın bir adam.»

«Fakat sen ondan korkuyorsun. Benim yüzümden korkuyorsun o adamdan. Biliyorum, benim için korkan başkalarını gördüm daha önceleri. Daha önceleri de gözetlendim, takip edildim...»

Evet, yapmıştım yapacağımı. O kadar uyarılara, yapmamam için baş vurulan her çareye rağmen kızı o korkunç günlerine itmiştim işte. Sigrid, gözlerinde korku, kuşku ile bana bakıyordu. Ellerim omuzlarındaydı ve yapabileceğim tek bir şey vardı. Onu kendime doğru çektim, bunu yapmamam için insanüstü iyi biri olmalıydım, ama değilim.

«Hiç biri önemli değil anlattıklarımın; önemli olan tek şey sensin, Sigrid.»

«Fakat, Mark...»

«Yalnız sen önemlisin... Seni istemem önemli!»

Yapacak başka hiç bir şey yoktu; olsa da yapmazdım ya. Sigrid kollarımın arasındaydı, bütün dünya korkularıyla, bıkkınlıklarıyla, esrarıyla gözümünden silinmişti. Ne Cary Bryan kalmıştı, ne dağ treni. İkimiz bir aradaydık ve o kollarımın arasından kaçmıyordu...

Uzun bir süre birbirimizin kolları arasında kaldık. Ateşin karşısında başını omzuma dayamış oturuyorduk. Bütün aramalar sona ermişti.

«Öylesine yalnızdım ki!» dedi.

«Çok uzun bir süre hem de!»

«İnanamazdım bir daha...»

Sözlerinin gerisini getirsin diye bekledim, ama tamamlamadı. Söyletmek istedim.

«N'olur söyle, Sigrid. Yeniden sevebileceğini söyle.»

«Ama bu yanlış bir şey.»

«Neden? Karım olduğu için mi? insanlar hata işleyebilirler Sigrid, bir zarar vermek istemeden dürüst hatalar işleyebilirler. Yüzünü bana çevir. Evet, yine canlı bir yüz oldu artık yümn. Sen de hissetmiyor musun bunu Sigrid?»

Kendimi tanyamıyordum âdeta. Neler bulup söylüyordum! Şimdi de kollarımın arasında sıkıldığım bu tapılacak kadının bana söyleyeceği sözleri bekliyordum.

Fakat duyduğum sözler Sigrid'den çıkmadı; üstelik de beklediğim sözler değildi bunlar.

«Sigrid, ne yapıyorsun?»

Yağmur, fırtına seslerine yarı öfkeli yarı korkulu bir ses daha katılmıştı. Sigrid hemen kollarımdan ayrıldı; ikimiz de kapıya döndük.

Doktor Bjornşen fırtınayı dışarıda bırakmak için kapıya dayanıyordu, ama gözlerindeki fırtına bize yetmişti.

«Sigrid'e neler anlatıyordunuz?» diye sert bir sesle sordu.

«Lütfen, Lars...»

«Sana sormadım, Sigrid, Bay Grant'a sordum.»

«Ona kendisini ne kadar çok sevdiğimi anlattım!»

Doktor Bjornsen şapkasından sular sızarak bir şeyler daha söylememi bekliyordu. Başka bir şey söylemedim. Bunun üzerine:

«Öyle mi?» dedi. «Kendinizi böyle bir şey söyleyebilecek bir durumda mı görüyorsunuz?»

Durum! Sigrid, cüzdanda gördüğü resimle ilgili sanacaktı bu durum kelimesini, ama ben Doktor'un ne demek istediğim çok iyi anlamıştım.

«Bu ancak Sigrid'in karar verebileceği bir şeydir.»

«Olabilir!» Doktor Bjornsen'in yüzü benimle tartışıyordu; ancak dudakları Sigrid'i hatırladığı için başka türlü konuşmak zorunda kaldı.»

«Olabilir, ancak şimdi değil, Bay Grant! Çünkü Oslo'ya gitmek zorundasınız!»

«Lars, neler söylüyorsun? Böyle bir şeye hakkın yok ama... »

«Bir haber getirmeye mi?» Elini ceketinin cebine soktu, bir şeyler aramaya başladı. «Çıkarken benim yağmurluğumu almışsınız, Bay Grant. Neyse zararı yok. İşte burada. Telefonla geldi haber,

Otto da yazdı. Odanıza baktık, yoktunuz. Sonra Karen Sigrid'in kulübeye gittiğini söyledi. İki kere iki dört eder, dedim.»

Bu arada kâğıdı açmış, bana uzatmıştı. Gözlerimiz karşılaştı. Kâğıda bakmak beni daha bir rahatlatacaktı.

«Elbette Bay Grant artık görevinle ilgilenmeyebilir ancak, iyi bir ev sahibi olarak bu haberi ona ulaştırmak benim görevimdi.»

Harekete geçmek için Doktor'un sözlerine ihtiyacım yoktu. Sundequist'in kâğıda yazdıkları yeter de artardı bile:

«Hemen Oslo'ya gel. Acildir

Nate Talmadge»

ONUNCU BÖLÜM

ACİL! Bu kelime haberden fırlamış, her şeyi silip süpürmüştü kafamdan. Ne anlam taşıdığını bilmiyordum. Üç gündür —topu topu üç gün mü geçmişti— gerçeklerden uzakta yaşıyordum: Nate Talmadge'dan, Oslo'da beni bekleyen görevden. Doktor Bjornsen haklıydı. Hazır olsam da olmasam da Oslo'ya gidecektim. Araba kapıda bekliyordu. Hiç bir şeyden söz etmeden geri döndük eve. Doktor geri döneceğimi bildiği halde olayların bu yolda gelişmesinden hoşnut kalmıştı.

Beni Oslo'ya götürecek tren ertesi sabah kalkacaktı. Bu yüzden Sundequist ile yeniden konuşabildim. Düşündüğüm gibi telefonlardan bir şey elde edememişti. Voss'da Cary Bryan'ın izine rastlanmamıştı. Ne o adda, ne o görünüşte kimse yoktu Voss' da. Sundequist:

«Belki seni görünce korkup akşam üstü treniyle Bergen'e dönmüştür!» diye fikrini belirtti.

«Buna inanıyor musunuz?»

Yatağımın kenarına oturmuştu. Yorgun, bitkin bir hali vardı. Canlılığıyla örttüğü yaşı olduğu gibi ortaya çıkmıştı. Endişeliydi. Benim korkularım geç de olsa onu pençesine mi almışlardı, yoksa özel bir derdi mi vardı, bilmiyorum ama, çok endişeliydi. Gemideki o neşeli, canlı, yorulmaz yolcudan bambaşka biri olmuştu. Gülümsemeye çalıştı fakat gözleri onu ele veriyordu.

«Korkarım ki inanmıyorum!» dedi. «Beni inandırdınız, Bay 'Grant. Olanlar hoşuma gitmiyor.»

«Ben burada yokken, Sigrid'i gözden kaybetmeyin!»

«Hâlâ mı Sigrid! Siz kendinize dikkat edin, Bay Grant! O haber... »

Bir açıklama beklediğini anlıyordum. Benim meselelerimle bu kadar yakından ilgilendiği, bildiği için bu durumu da açıklamamı istemek hakkını bulabiliyordu kendinde. Ancak ben bir kere uyanmıştım. Oslo'daki işimin ne olduğunu söylemeyecektim. Niye böyle bir karara varmıştım, bilmiyorum ama, söylememem gerekiyordu.

«Benim işimde hep böyle olur. Herkes her olayı, her durumu acil olarak nitelendirir. Birkaç gün içinde geri geleceğimi umuyorum. O zaman ne yapıp yapıp Cary Bryan'ı ele geçireceğiz.»

«Umarım öyle olsun, Bay Grant! Dua edelim öyle olsun... »

SABAHLEYİN Doktor Bjornsen treni kaçırmadığımdan emin olmak için kendi götürdü beni istasyona kadar. Sigrid'in kulübesinde karşılaştığımızdan beri topu topu bir düzineyi geçmezdi karşılıklı ettiğimiz lafların sayısı. Sigrid'le daha çoğunu konuştuğuna ise kalıbımı basabilirdim. Sabahleyin onu görememiştim. Dün yağmurda biraz üşüttüğünü ve yataktan çıkamayacağım söylediler. Ortalıkta dolaşır da elin adamlarından korkacağına yatağında kalsın daha iyiydi. Veda etmek için Sigrid'i görememiştim ama, dün geceki tatlı beraberliğimiz bütün yol boyunca bana arkadaşlık etti.

Ara sıra işimi de düşünüyordum. Görevim hiç de küçümsenecek bir şey değildi. Neredeyse Nate Talmadge'la karşılaşmaktan korkuyordum. Nate eski dostunu karşılamaya hazırlanıyordu. Ancak ben, on gün önce New York'tan gemiye binen adamdan öylesine farklıydım ki. Allahtan ki Nate'le birbirimizi görmeyeli epey zaman olmuştu. Fakat benim kendimle barışmam ne zaman olacaktı? Bana ne olmuştu? Pencereden dışarı bakmaya başladım. Sigrid'den uzaklaştıkça ona daha çok bağlanıyordum. Mark Grant: Büyük âşık!

Oslo'ya varmadan hava kararmıştı bile. Aydınlik olsa ne görecektim ki. Bütün günlük yolculuk beni problemlerimden uzaklaştırmamış, ancak Nate Talmadge'a yaklaştırmıştı. Garip bir çekingenlik, korku içinde trenden indim. Besbelli işi berbat etmişim; hiç kuşum yoktu bundan. Aldığım telgraf da bunu gösteriyordu ya. Görünüşte son derece zararsız olan gecikmem hiç de zararsız olmamıştı anlaşılabilir.

Eşyasız, kontratsız, normal zamanından koskoca bir gün gecikmiş olarak Oslo'ya varmışım. Ne gibi bir sebep bulacaktım bu olanlara?

İstasyonda Nate yoktu. Telgrafını alır almaz yola çıkacağımı ve bu trenle geleceğimi bilmesi gerekirdi. Üstelik de eski arkadaşım ve ben Oslo'nun yabancıyım. Şaşalamış, kızmışım. Bütün günkü korkularım da artık patlamak üzereydi.

Korkunç bir rastlantı, Nate'in adresi de evrak çantamda kalmıştı. Telefon rehberine saldırdım: Çalıştığı yayınevinden onu bulabilirdim belki. Bir yandan da geceyi nerede geçireceğimi düşünüyordum. Telefon konuşmam tam bir fiyaskoyla sona erdi. Santraldaki kızın ne dediğini anlayamamışım. Başka bir telefon için de gerekli olan bozuk paradan cebimde yoktu. Yeniden rehberine atıldım: Belki ev adresini bulabilirdim. Bu kez talihim daha yaver gitti. Kulübeden çıktığımda kartlarımdan birinin arkasına adresi yazmışım. Oslo'nun taksileri de her yerdeki taksilerden farklı değildi.

İçeriden neşeli sesler geliyordu. Galiba uzun zamandır peşimi bırakmış olan talihim beni özleyip, yanıma gelmişti. EVİ kolayca bulmuştum.

Kapı açılınca üç tane meraklı yüzle karşı karşıya geldim:

Biri Nate'in bacakları arasından bakıyordu; biri omuzlarından, aralarında da Nate!

«Mark Grant! Seni... Çocuğu! Gel içeri, gir, gir!»

Yarı yarıya sürüklenerek içeri alındım. Pijamalarını giymiş, yatmaya hazırlanan çocukların yüzleri de parlamıştı; babalarım bu denli sevindiren adamı onlar da sevmişlerdi anlaşılabilir. Nate karısını çağırdı.

«Şimdi niçin Amerika'ya dönmediğimi anlayacaksınız!» dedi. «Norveç'in en güzel kızıyla evlendim!»

Gerçeğe oldukça yakındı söyledikleri. Genç kadın gülererek karşıladı beni.

«Bu yüzden Nate'den boşanabilirim. Çünkü genellikle karşılaştığımız herkese iskandivanya'nın en güzel kızıyla evlendiğini söylerdi. Bizi bulabildiğiniz için ne kadar sevindim, Bay Grant! Yemek yemiş miydiniz?»

Çocuklar ve karılar! Hemen her yerde aynıdırlar. Hayır, yemek yememiştım ama, üç yüz kilometrelik yolu da yemek yemek için aşırp gelmemiştim. Nate'e baktım, adam istifini bile bozmuyordu. Sanki beni uçan halıyla çağırın o değildi. iyi bir ev sahibi, eski arkadaş rolüne devam ediyordu.

«Demek Bergen'de gemiyi kaçırdın, ha!» diye benimle alay etti. «Hiç şaşmadım, doğrusunu istersen. Bu adam koskoca bir savaşı bile kaçıırıyordu. Tatlım, neyse savaşın daha bitmediğim haber verdiler de ayıldıydı. Ah, bü kitap yazıyordun sen hani, 'Savaş ve Barış' tan daha çok satacak bir kitap, ne haber ondan?»

Eski arkadaşlar nedense hep ters şeyleri hatırlarlar.

«Herkesin kitabına ne olduysa, benimki de öyle oldu. Seninkinden ne haber?»

Nate sıırıttı: «İkinci baskısı bitmek üzere? Eee, daha ne var ne yok?»

Havadan sudan konuşuyorduk. Birden aklıma takıldı: Nate 'Acil' diye haber yollamış, sonra da beni karşılamaya bile gelmemişti. Eve gelene kadar aklımdan neler neler geçmemişti. Ormanda boğazlanmış Nate; fiyorda atılmış Nate vb. Oysa kanlı canlı, son derece sevinçli benimle gevezelik ediyordu. Merak, endişe yalnız bendenize ait şeyler olmuştu sanırım.

Artık dayanamadım lafa ben başladım:

«Şu acil dediğin durum neymiş bakalım, anlat da öğrenelim. Yoksa bizden başkaları da mı Holberg'e kanca attılar?»

Çocuklarıyla övünen bir babanın sözünü kesmek hiç de hoş bir şey değildir ancak Nate'in yüzündeki bu denli büyük bir değişmeye de ben hazırlıklı değildim.

«Acil olan ne?» diye sordu aptal aptal.

«Bana ne soruyorsun. Bunu öğrenmek için otelime gidecek yerse size geldim. Doğrusunu istersen seni istasyonda bulacağımı sanmıştım.. »

Endişeli bir ses tonu yerine buyruk verir gibi konuşmuş olacaktım ki, Nate biraz bozuldu.

«Elbette, istasyonda!» dedi. «Niçin istasyonda değil misim? Lafa bak! Ben kahin miyim? Daha iki gün önce telgrafını aldım, ancak bir hafta sonra gelebileceğini yazıyordun!»

«İyi ama, dün gecedten sonra...» Cümlelerimi tamamlamaktan nefret eder olmuşum. Nate'in yüzü bana gerçeği anlatmıştı bile. Fakat sesi beni devam etmeye zorladı: «Ne olmuş dün gece?»

Cebimden yolladığı telgrafi çıkartıp, uzattım: «Dün yolladığın telgraf!»

Bu defa sözleriyle yüzündeki anlam birbirlerini tamamladılar.

«Benim telgrafım mı! Bu ne biçim şaka böyle, Ben telgraf falan yollamadım ki!»

ON BİRİNCİ BÖLÜM

DAKİKADAKİ duygularımda bir karışıklık, anlaşılamayan bir yan yoktu. Tepeden tırnağa büyük bir korku içindeydim. Sanki bunu bilmiyor muydum ? Şimdi istasyondaki korkumun ne olduğunu açıkça anlayabiliyordum. İşimden dolayı, Nate'in güvenliğinden dolayı duyulmuş bir korku değildi bu. Fakat bu... oynanacak oyunların en eskisi, en tanınmışıydı. Niçin telgrafın doğruluğunu araştırmamıştım? Niçin?

«Mark! Hey koca adam ne oldun? Hasta mısın?»

«Geri dönmem gerekiyor. Voss'a dönmeliyim. Ne zaman tren var?»

Açıkça benim deli olduğumu düşünüyordu; ben de, böylesine eski bir oyuna geldiğim için aynı düşüncedeydim kendi hakkımda.

Bütün düşünebildiğim kurşuni yağmurluklu

Cary Bryan'dı. Beni uzaklaştırıp Sigrid'e yaklaşmayı hesaplayan Bryan!

«Yarma kadar tren yok. Fakat sen o trene binecek değilsin, hiç olmazsa benim sorularıma bir karşılık verene kadar, buradan ayrılamazsın. Tatlım, bize kahve yapar mısın?»

«Kahve mahve istemiyorum ben!»

«Kahveyle birlikte akşam yediğimiz o soğuk etten de getir, Tatlım! Ya da sen bırak, ben alırım onları. Çocukları yatır, biz de şöyle adam adama bir konuşalım bakalım.»

Kaçacak yol bırakmamıştı bana. Nate'e bir şeyler anlatmak zorundaydım. Bütün hikâyeyi anlatamazdım ama, bir şeyler söylemeliydim. Olanları başından beri açıklamaya kalksam... Hayır. Nate son derece akli başında bir adamdı, gerçekçi bir adamdı. Kâhinlere yaraşır rüyalarla, hayallerle onun başını ağrıtamazdım. inanmazdı da zaten. İkimiz de böylesine ayıkken hiç bir anlattığıma inanmazdı.

«Sana her şeyi anlatamam,» dedim. «Çünkü ben de bilmiyorum. Ancak çok garip şeyler oluyor... Bergen'de bir adama rastladım... »

Ona Cary Bryan'dan söz edebilirdim; bu konu oldukça emindi. Hiç olmazsa canlı bir adamdı. Uzun uzun Bryan'ı anlattım. Bir yandan da dikkatle Nate' in yüzünü gözlüyordum: Bir tamma işareti görebilir miyim diye. Uzun zamandır bu ülkedeydi ve yabancı ülkelerde yaşayan Amerikalılar garip bir şekilde birbirlerini bulup çıkarırlardı.

«Cary Bryan!...»

Nate sanki bu adı ve adamın tarifini ezberlemek istermiş gibi habire kendi kendine konuşuyordu. Sonunda:

«Onun Amerikalı olduğuna emin misin?» diye sordu.

«Öyle olduğunu söyledi. Bostonluymuş.»

«Bostonlular gibi mi konuşuyordu?»

«Ne bileyim ben canım. Amerikalı gibi konuşuyordu işte!»

«Kızma yahu.» diye yine alaya aldı beni. «Savaştan beri Avrupa'da herkes Amerikanca konuşuyor, hatta bazı İngilizler bile... »

Nate'in kesin olarak evet veya hayır dediği pek duyulmamıştır. Yine öyle oldu. Hiç karşılık alamadım. Ancak gördüğüm kadarıyla Bryan'la ilgilenmişti.

«Bilmiyorum,» dedi. «Adım hatırlamıyorum ama, kırmızı saç ve posbıyk... Hayır, çıkaramıyorum. Belki sonra hatırlarım. Ne olmuş bu Bryan'a? Benim yolladığımı sandığın telgrafla bir ilişkisi var mı ?»

«Korkarım var. Bizi Voss'a kadar izledi çünkü.»

«Biz dediğin kim?»

Biz kelimesini kullanınca Ruth'tan, Sundequist' ten, derken Bjornsen'er ve Sigrid Reimers'den söz etmek zorunda kaldım.

«Reimers!» dedi kendi kendine. «Ben bu adı tanıyorum. Dur bakayım... O Sigrid dediğin kadının erkek kardeşi falan var mıymış, Norveç yeraltı örgütünde çalışmış biri!»

«Kocasını varmış!»

«Tamam,» oldu işte. «Cari Reimers, değil mi? Büyük bir kahramanmış, duyduğuma göre. Öldürülmüş... »

«Evet, evet.» diye sözünü kestim. Norveçli kahramanlardan, hele Sigrid'in kocası olan bir kahramandan konuşmaya niyetim yoktu.

«Önemli olan şu yalancı telgraf. Şimdi ben çiftlikten uzaklaştırıldığımıza göre... »

Yine susmak zorunda kaldım, yoksa dağ trenindeki o korkunç olayı anlatacaktım. Ancak böyle bir hayalle Nate'in ilgisini dağıtmak istemiyordum.

«Yani demek istiyorum ki, niye böyle bir haber yollandı bana?»

«Uzaklaştırıldı, değil mi? Öyle görünüyor. Fakat niçin? Onu anlayamıyorum. Bu Bryan denen adam ne yapmak istiyor acaba?»

«Benim de öğrenmek istediğim bu ya. Nate, ömründe korktun mu? Ne biçim bir korku olduğunu bilemediğin bir korkunun pençelerinde kıvrandın mı biç? İşte ben bu durumdayım şimdi. Oraya dönmem gerekiyor. Niçin diye sorma, fakat dönmeliyim hemen.»

«Bir planım var!» diye atıldı. «Arkadaşımın birinin küçük bir uçağı var. Beş on kuruş harcamaktan kaçınmazsan bizi alıp Gudvangen'e götürebilir!»

«Bizi!»

Nate'in karısı belli ki mutfaktan bizi dinliyor olmalıydı. Kadıncağz artık dayanamamış, lafa karışmıştı:

«Bay Grant, dostlarınızı bu kadar merak ediyorsanız, telefon edin, rahatlayın. Üstelik de uçaktan daha hızlı eriştirir sizi onlara!»

Öyle tatlı bir sesle konuşuyordu ki, içim rahatladı. Nate de sırıtmaya başlamıştı.

Telefona endişeli bir sesle Ruth cevap verdi; Benim de endişelerimi artırdı. Sesimi duyunca çok

şaşırılmıştı. Sundequist'i sorduğum zaman biraz durakladı.

«Burada değil,» dedi. «Telefon ondan sanmışım ben de.»

«Nereye gitti?»

«Biz de bunu merak ediyoruz. Özellikle Doktor Bjornsen. Öğleden sonra Doktor'un arabasını aldı, gitti. Daha dönmedi.»

«Peki öyleyse, Doktor Bjornsen'i çağırır mısın, lütfen?»

«Çağırمام, çünkü o da gitti. Sundequist'i aramaya çıktı!»

«Sigrid?»

«O odasında. Sanki hastaymış. Hiç anlamadım bu hastalığı. Ne öksürüyor, ne hapşırıyor. Yalnız ağlıyor.»

«Sigrid mi ağlıyor?»

«Bugün öğleden sonra odasının önünden geçiyordum, ağladığını duydum. Kapıyı açıp içeri girdiğimde uyur taklidi yaptı... Mark, ne demek bütün bunlar?»

Duraklama sırası bana gelmişti. Bir kere Sundequist'e açılmıştım; ancak Ottumawalı öğretmene de açılmak istemiyordum artık. Kafamı toparlayıp, bir cevap buldum:

«Biliyorsun, sen.» dedim. «Uzun uzun anlatamam ama, biliyorsun sen. Sundequist Cary Bryan'ı aramaya gitti. Bryan dün Voss'daydı, Sundequist de görmüş onu!»

«Sundequist kendi mi söyledi bunu sana?»

«Dün gece söyledi. Senin yanında söyleyip de, endişelendirmek istememiş.»

«Şimdi endişelendim işte!»

«Ben de. Hemen geri geleceğim, Ruth, ancak Sigrid'e göz kulak olmanı istiyorum ben gelene kadar.»

«Ne yapayım, ne yapayım?»

«Duydun ne dediğimi. Bana çekilen telgraf sahteymiş. Sundequist dönünce ona mutlaka söyle bunu. Nate Talmadge çekmediğine göre Bryan yapmış olmalı bunu!»

Telefonu kapattıktan sonra Nate'in soran bakışlarıyla karşılaştım. Anlatabileceklerimi anlattım ama, yine Sigrid'den söz edemedim. «Gitmek istiyorum!» dedim. «Hoşuma gitmiyor olanlar.»

«Holberg'i görmeden mi gideceksin?»

«Ne yararı olur ki. Kontrat öbür eşyalarımınla birlikte kaldı. Fikrini değiştirmede ya?»

«O sözünü tutar da, ben seni berak ediyorum. Son zamanlarda hiç aynaya baktığın var mı?»

Ne halde olduğumu Nate'in bana bakışından anlıyordum. Ancak Nate kuşkulananmaya başlamıştı bir kere; söylemek İstediklerimden çoğunu ağızımdan alabilirdi. Beni böylesine altüst eden olayı ya da olayları öğrenmeden yakamı salıvermeyeceğini biliyordum. O gece orada kalacaktım.

Yatmasına yattım ama, uyku neredeydi. Karanlığa gömülür gömülmez işkencelerim başlıyordu. Yorgundum, endişeliydim, korkuyordum. Saatlar saatları kovaladı, ben de cevaplarımı bulamadığım

sorular, nedenini bilemediğim korkular içinde çırpındım. Sigrid'i ölürken görüyordum da elim kolum bağlı duruyordum. Durmadan o taş basamakları tırmanıyordum. Çırpımıyordum, beni saran zincirlerden kurtulmaya uğraşıyordum.

«Mark? iyi misin? Uyuyamadım mı?»

Nate'in sesi beni karanlıklardan çekip aldı. Sokak lambasının ışığında Nate'in yüzünü gördüm: Son derece ciddi, şaşkın, oldukça endişeli.

«Ben de uyuyamadım,» dedi. «Mark, bu işten beni uzak tutmaya çalışıyorsun, ama epey derine batmış gibisin, anlatsan belki rahatlarsın!»

Ona gerçeği söyleyemezdim. Söylediğim kadarıyla bile onu yeterince üzümüştüm. Bıraktım konuşsun; sessizlikten çok daha iyiydi.

«Şu telgraf işine dönelim. Nasıl olur da Bryan denen adam böyle bir haber yollamış olabilir? Ona, Norveç'e niye geldiğini, benim adımlı söyledi miydi?»

Hiç bunu düşünmemiştim. Korku insanı mantığa yöneltmez ki.

«Sana bir telgraf çekmiştim... »

«Voss'dan değil mi? Aldım onu.»

«Voss'dan değil. Doktor Bjornsenlerden, Telefonla vermiştim telgrafı.»

«Seni işiten: oldu mu?»

«Bilmem ama, olmuştur sanırım, hiç dikkat etmedim ki!»

Nate'in çizdiği yolu görebiliyordum. Bu telgraf beni Sigrid'den uzaklaştırmak için çekildiyse, bunu yollayanın benim Oslo'da bir işim olduğunu bilmesi gerekiyordu. Bjornsenlerin çiftliğindeki herkes de bunu biliyordu. Bryan da biliyordu; ancak bilmediği bir şey vardı: Nate Talmadge'ın adını bile duymamıştı.

«Ya telgrafı yollayan Bryan değilse?...» Başka bir düşünceye dayanacak halim kalmamıştı. Sıkı sıkı eskisine sarıldım.

«Bu bir şey ispatlamaz ki,» dedim. «Sanki Nate benimle birlikte düşünüyormuş gibi. Bryan Voss'dan çekilen telgrafları kontrol etmiş olabilir.»

«Nasıl?»

«Nasıl bilebilirim nasıl olduğunu. Bu onun işi... insanları gözetlemek. Belki baştan beri seni biliyordu. Gemiden çıktığımdan beri benim peşimden geldiyse...»

«Dur bakayım burada! Bunu bana daha önce söylemedindi!»

«Ben de kesinlikle bilmiyorum, bir tahmin benimkisi. Dün gece Sundequist'le konuştuk: Bütün olayı Bryan'ın hazırlamış olabileceğini söyledi. Yani gemiyi kaçırmamı, demek istiyorum.»

«Niçin ama, niçin?»

Karanlıkta konuşuyorduk ama, soruyu sormasındaki tavır bana ışık tutmaya yetti. Artık düşüncelerimi Sigrid'den çekip almam gerekiyordu. Nate bana bildiğim halde seçemediğim bir şeyi göstermeye çalışıyordu. Trende olup bitenleri bilmediği için de her şeyi daha açık seçik

görebiliyordu. Telgrafın beni çiftlikten uzaklaştırmaktan başka bir gayesi de olabilirdi.

«Niçin seni izleyip gözetlesinler?» Nate üstüme üstüme geliyordu. Bak, Mark, bunun bir tek nedeni olabilir —eğer benim bilmediğim, senin için çizilen programın dışında bazı özel durumların yoksa— bir tek neden olabilir: Tor Holberg!»

«Fakat sen onun sözünü tutacağını söylemiştin!»

«Harrison Yayneviyle kontratı söylemek istiyorsan, evet. İnatçı bir koca adamdır o. Bir kere söz verdi mi tamamdır. Ancak saatlardır gözümü tavana diktim, olmayacak şeyler düşündüm durdum. Gizlen ve Vur! Peşinde kırmızı saçlı, posbıyıklı bir Amerikalı... Yok arkadaş, bunlardan sonra uyuyamam ben.»

«Holberg nerede?» diye sordum. «Beni ona sen götürecektin.»

«Biliyorum,» dedi. «Beni de düşündüren bu ya. Biliyorsun emekli olduktan sonra ortaklıktan çekildi. Birkaç kişinin dışında kimseyi görmüyor, dünyadan elini eteğini çekmiş durumda yaşıyor. Savaş öncesi yıllardan tanırım ben onu. Nasılsa benden hoşlandı. Derken Amerika'da o karanlık, kirli işler dönmeye başladı...»

«Hangi karanlık işler?.. »

«Büyücü avı! Ne kadar bağlı olurlarsa olsunlar, masumlar da suçluların yanında kaynadı gitti. Ne varki bir iç mesele olduğundan zararı pek büyük olmamıştı ancak, bir süre sonra bu kriz yayılmaya başladı, ta ki Birleşmiş Miletler'e bulaşana kadar. O zaman Holberg çekildi.»

«Hatırlıyorum.»

«Elbette hatırlarsın ama, nedenini biliyor musun? Hayır, inceden inceye anlatacak değilim bunu. Ancak bir şey var ki onu söylemem yetecek: Avrupa'da Nazi yönetiminde yaşamış üçbeş kişi — özellikle liderler— ancak böylesine siyahbeyaz gözlüklerle bakabilirlerdi dünyaya. Düşman tabancasını başına dayayınca bunu onun elinden alan her kim olursa olsun senin dostundur. Atlantiğin iki yakasında da böyle garip dostluklar yeşerdi...»

Nate durakladı. Bu hikâyeyi kendine anlatıyordu. Bunu anlayabiliyordum. Eski hatıralardan, yeni olaylardan bir şeyler toparlamaya bir araya koymaya çabalıyordu.

«Ancak gerçek şu ki, Holberg hatıralarını yazmaya başladı. Son derece dürüst bir adam ve demokrasi âşığı. Görebildiği kadarıyla bütün hikâyeyi anlatacak; bir özelliği de çok şey görmüş olması. Bazı insanlar bu yüzden acı çekecek!»

Nate gerçekleri anlatıyordu. Biri daha aynı akıl

Nate baktı ki sorusuna karşılık veremiyorum, kendisi cevaplandırdı:

«Diyelim ki kendi kendine çıktın, gemiyi kaçırman da basit bir kaza sonucu oldu... Bryan da orada kaldı. Oysa senin peşinden gelmesi gerekmez mi?»

«Geldi!... »

«Fakat sen Oslo'ya gelecek yerde, bir dostunu ziyaret etmeye gittin ve orada kaldın. Seni nereye götürmek istediğimi anlıyor musun? Demek istediğim şu: O sahte telgraf seni çiftlikten uzaklaştırmak için değil, seni Holberg'e çekmek için yollandı!»

Nate konuşmaya başladığı sırada işi sezmiştim. Haberin bir yönü daha olabilirdi. Bu bir düşünceydi ama, olabilirdi. Nate yerinden kalkıp da pencereye yürüdüğü zaman ne düşündüğünü biliyordum.

«Oteline gitmediğine şimdi daha çok sevindim.» dedi. «Beklenildiğin yer otelin olacaktı. Fakat bu da pek bir şey ifade etmez. Sen beni bulabildiğine göre, telgrafi çeken adam da bulabilir.»

Başını eğmiş, omuzlarını kaldırmış düşünüyordu. Boşuna düşünmezdi o. Başını kaldırdığında sırtmaya başladığını görmeden anladım.

«Gizlen ve Vur!» dedi yeniden. «Benim nasıl bir av köpeği olduğumu bilirmisin sen? Her zaman böyle uluslararası bir düzene, bir entrikaya karışmak isterdim... »

«Ne demek istiyorsun yani?..»

«Son derece hızlı giden bir Volkswagen'im var. işi kuyruğuna takılıp izler yani. Peşini bırakmaz kolay kolay; hele gece olursa!»

Nate baktı ki sorusuna karşılık veremiyorum, kendisi cevaplandırdı:

«Diyelim ki kendi kendine çıktın, gemiyi kaçırmın da basit bir kaza sonucu oldu... Bryan da orada kaldı. Oysa senin peşinden gelmesi gerekmez mi?»

«Geldi!... »

«Fakat sen Oslo'ya gelecek yerde, bir dostunu ziyaret etmeye gittin ve orada kaldın. Seni nereye götürmek istediğimi anlıyor musun? Demek istediğim şu: O sahte telgraf seni çiftlikten uzaklaştırmak için değil, seni Holberg'e çekmek için yollandı!»

Nate konuşmaya başladığı sırada işi sezmiştim. Haberin bir yönü daha olabilirdi. Bu bir düşünceydi ama, olabilirdi. Nate yerinden kalkıp da pencereye yürüdüğü zaman ne düşündüğünü biliyordum.

«Oteline gitmediğine şimdi daha çok sevindim.» dedi. «Beklenildiğin yer otelin olacaktı. Fakat bu da pek bir şey ifade etmez. Sen beni bulabildiğine göre, telgrafi çeken adam da bulabilir.»

Başını eğmiş, omuzlarını kaldırmış düşünüyordu. Boşuna düşünmezdi o. Başını kaldırdığında sırtmaya başladığını görmeden anladım.

«Gizlen ve Vur!» dedi yeniden. «Benim nasıl bir av köpeği olduğumu bilirmisin sen? Her zaman böyle uluslararası bir düzene, bir entrikaya karışmak isterdim...»

«Ne demek istiyorsun yani?.. »

«Son derece hızlı giden bir Volkswagen'im var. işi kuyruğuna takılıp izler yani. Peşini bırakmaz kolay kolay; hele gece olursa!»

■

AZ SONRA ortalık ağaracaktı. Biz hâlâ tırmanıyorduk. Yola çıktığımızdan beri arkamıza bakıyorduk ama, koca yolda bizden başka araba yoktu. Nate biraz bozulmuştu buna. Çünkü son derece esrarlı bir şekilde giyinmiş, Nate'in karısına bir not bırakmış, gizlenmiş adamlara kendimizi göstermeden arabaya binmiştik. Gizlenmiş adamlar olduğunu sanıyorduk elbette, yoksa böyle bir şey yoktu. Bizim bu kadar heyecanımıza kimse peşimize düşmemişti. Nate umut kırıklığına rağmen

giderek neşeleniyordu.

«Belki ortada bir şey yok, biz kafamızda yarattık. Ne dersin. Yine de yola çıktığımız iyi oldu; Holberg'i görmüş olacaksın. Çok erken kalkar; kahvaltıya otururken yakalarız onu.»

«Adama ne diyeceğiz ki sabah sabah?»

«Gerçeği söyleyeceğiz. Yeryüzünde gerçeği duydukları zaman ona inanan o kadar az insan kaldı ki. Çok eğlenebilir ya da bizim aklımıza gelmemiş olan bazı şeyler düşünebilir... Geliyoruz artık!»

Kapıya yaklaştığımızda üniformalı birtakım adamlar gördük. Yolu kesmişlerdi. Nate frenlere asıldı.

Hiç de olağan bir durum değildi bu besbelli. Nate'in yüzü allak bullak olmuştu çünkü. Birkaç yüz metre ötede durduk, Nate direksiyonun üzerine abandı, gözlerini kısıtı, alaca karanlıkta adamları seçmeye uğraştı. Birden fısıltı halinde ağzından 'Polis!' diye kısık bir çığlık koptu. Kapıyı açtığı gibi fırladı, adamların yanına gitti. Ben oturduğum yerde kaldım. Gitgide artan bir korku içerisinde Nate'in dönüşünü beklemeye başladım. Bilinçaltı bir şey beni rahatsız ediyordu; bir şey hatırlamam gerekiyordu...

Nate on dakika kadar sonra döndü. Başım önüne eğmiş, hızlı adımlarla arabaya yaklaşıyordu. Hiç sesimi çıkarmadan arabaya girdi, motoru çalıştırdı. Fırtına gibi oradan uzaklaştık. O koyu sessizliğinden çıktığında epey yol almıştık.

«Şimdilik oraya gidemeyiz. Bir şey olmuş!»

Bir şey! Biliyordum ben! Daha o zaman biliyordum.

«Holberg mi?» diye sordum.

Soruma karşılık vermedi. Gözlerini yola dikmişti. Az sonra o bir soru sordu:

«Dün geceki trenle geldiğine emin misin?»

Fena halde şaşırılmıştım. Ben soru değil, cevap istiyordum.

«Öyle olduğunu sen de biliyorsun!»

«İstasyondan doğru bana mı geldin?»

«Elbette. Bana baksana sen, ne demek istiyorsun? İnanmadın mı yoksa bana?»

Nate hızı artırırken:

«Sana inanıp inanmamam önemli değil,» dedi. «Polisin neye inandığı önemli. Tor Holberg dün gece öldürülmüş. Polis, Holberg'i yemekten sonra ziyarete gelen adamı arıyor. Bir Amerikalıyı, Holberg'in sekreterine kartını bırakan adamı: Markham Grant. Harrison Yayınevinden!»

ON İKİNCİ BÖLÜM

KAÇINILMAZ bir şeydi bu. Nate konuştuğu kadar bunu biliyordum. Şok geçirmekten çok derin bir hatırlama içerisinde gibiydim. Her şey yerli yerine oturuyordu sanki. Tor Holberg ölmüştü. Elbette. Böyle olması gerekiyordu zaten. Görebiliyordum her şeyi. Hayır yalnızca esası görüyordum, detaylarını değil. Oysa bana detaylar gerekiyordu.

«Bizim kör olmamız lâzım.» diyordu Nate. «Sağır, dilsiz ve kör! Dün gece o sahte telgrafla geldiğinde hemen Holberg'e haber vermeliydim. Hiç olmazsa bunu yapabilirdim.»

Olmuş bir şeyin tartışmasını yapmak ne kadar boş, ne kadar aptalca bir şey. Fakat Nate susmak bilmiyordu.

«Belki o zaman bile gecikmiş olabilirdik. Çünkü polis ölümün saat tam kaçta olduğunu daha anlayamamış. Yağmurluklu, şapkalı Amerikalı 9.30 sıralarında gelmiş. Sekreter adamın kartım alıp, Holberg'e götürmüş sonra da onu kütüphaneye almış. Arkasından da yatmaya gitmiş.»

«Yağmurluk!»

«Kurşunimtırak bir yağmurlukmuş. Sekreter böyle demiş polise. Birkaç saat önce pencereleri kapamak için kalktığına kütüphanenin ışığının yandığını görmüş, merak etmiş, içeri girdiğinde yaşlı adamı masaya yaslanmış bir durumda bulmuş. Ocak demiriyle arkadan vurmuş katil. Başına inen tek darbeye ölmüş yaşlı adam. Bu kadar lafı kapıda duran bir arkadaştan öğrendim. Yoksa hükümetten adamlar gelip olaya el koyana kadar, bir şeyin eksik olup olmadığını açıklayana kadar çenelerini tutmak zorundalar.»

«Ya Holberg'in notları»

«Onlar yüzde yüz gitmiştir. Yoksa katil niçin senin kartını kullansın! Ancak mutlaka kopyaları vardır. Ah içeri girip de o kütüphanede araştırma yapabilmek için sağ kolumu keserdim seve seve. Ama, tek düşüncem seni mümkün olduğu kadar buradan uzaklaştırmak. Sana bir görgü şahidi gerekiyor, Mark! Seni dün trende gördüğünü söyleyebilecek biri gerek bize. Sonra da bir uçak kirayıp, olay açığa çıkana kadar gizlenebileceğin bir yere gitmek... »

Nate'in neler söylediğini anlamaya çalışıyordum ama, kafamın içinde bir tek düşünce vardı: Kurşuni yağmurluklu adam! Benim kartım! Uçak...

«Tamam!» diye bağırdım birden. «Dün uçağı olan bir arkadaşından söz etmiştin. Çabuk beni ona götür. Hemen şimdi!»

Nate boş boş yüzüme baktı .Anlayamazdı ki ne yapmak istediğimi.

«Delirdin mi sen? Uçağı ne yapacaksın şimdi?»

«Seni ilgilendirmez. Beni o adama götür, yeter.»

«Ama görgü şahidin ne olacak. Polise anlatacak bir hikâye bulmalıyız.»

Kötü kötü bakmaya başlamıştım Nate'e. Biraz daha tartışmaya devam ederse otomobilini elinden alıp, bir pilot aramaya gidebilirdim. Fark etti o da, ama kolay yılacak adamlardan değüdi.

«Bana anlatmadığın bir sürü şey var, Mark. Hepsini öğrenmek istiyorum.»

Ben karşılık vermeyince daha sert bir sesle konuşmasını sürdürdü:

«Bunları bilmek hakkımdır: Çünkü ben de bu işe karışmış durumdayım. Polisin Markham Grant'j Holberg'in evine benim götürdüğümü öğrenmesi çok mu uzun sürer sanıyorsun? Sonra niçin bu kadar erken bir saat,ta adamı görmeye gittim? Belki de arabamda benden başka birinin daha olduğunu görenler olmuştur bile.»

«Bilmiyorum. Bu yüzden de uçak kiralamak istiyorum.»

«Voss'a gitmek için mi ?»

«Katili yakalamak için!»

UÇAK beni Gudvangen'e getirip bıraktı. Oradan vapura bindim, karşı yakaya geçtim. Az sonra da beni Bjornsen'lerin çiftliğine götürecek olan otobüsün içindeydim. Bütün yolculuğum süresince yağmur bir dakika bile durmamıştı.

Çiftliğe giden yolun başında indim. Bundan sonrasını yaya gidecektim. Fakat Sigrid'in kulübesine giden yolun başına gelince bir tuhaf duyguya kapıldım. Çiftliğe değil, Sigrid'in kulübesine gitmeliydim. Bir tutkunun esiri olmuş gibiydim birden. Sanki insan beyninin^ kavrayışının çok üstünde bir güç tarafından yönetiliyordu. Bu güce karşı koymak da imkânsızdı.

Ayaklarıma söz geçiremiyordum. Az sonra kulübeye varmıştım. Sigrid'in içeride olduğunu biliyordum. Birtakım şeyleri önceden bilmek bende doğal bir huy halini almıştı. Rüyada gibi, kapıyı bile vurmadan içeri girdim. Gerçekten Sigrid içeride, resim sehпасının önündeydi. Yalnızdı. Bunu da biliyordum.

Sarı saçlarını parlak mavi bir eşarpla toplamıştı. Ona doğru yürüdüm. O zaman Carl Reimers'in tablosunun bitmek üzere olduğunu gördüm. Yüz geri gelmeye başlamıştı anlaşılan.

Sigrid'in yüzü de bana çok yakındı şimdi: Korkmuş, şaşırılmıştı.

«Mark!.. »

Yeryüzünde Sigrid'den daha güzel bir yaratık olamazdı. Sigrid hayattı; Sigrid tatlılıktı; Sigrid benim kurduğum hayallerin tümüydü.

«Seni gittin sanıyordum. Doktor Bjornsen dedi ki...»

Benden korkuyordu. Bu korkusunu gizlemeye çalışıyordu ama, ben anlamıştım.

«Bu kadar çabuk döneceğini ummuyordum... »

«Beni hiç beklemiyordun aslında, değil mi?»

Arkasını bana dönüp, resme bakmaya başladı.

«Onu geri getiremezsin!» diye bağırdım. «Öldü o. Resimde canlandırırsan bile ölü kalacak, bunu dün gece biliyordun. Yoksa bu da oyunun bir parçası mıydı? Beni oyalamaya, yamltmaya mı çalışıyordun?»

Ben kendi kelimelerimi anlıyordum. Sigrid bir şey anlamamış olabilirdi. Ne kadar doğal bir şekilde konuşuyordum, nasıl da böylesine rahat çıkıyordu kelimeler ağızımdan, şaşılacak şeydi. Duymadan ne diyeceğimi biliyordum.

«Evet beni uzaklaştırmak için bir oyun oynaman gerekiyordu, iblis dişidir zaten. Bunu hep duy< muştum... »

«Mark, sen hastasın. Doktor Bjornsen dün gece söyledi bana. Önce beynimden vurulmuşa döndüm, fakat şimdi anlıyorum. Sen hastasın...»

'Tanrım. Ne kadar güzel rol yapıyordu! İçimden «Bravo Sigrid!» diye bağırma geldi. Ne var ki şimdi alkışlamak zamanı değildi; maskelerin indirilme zamanıydı.

«Tuzak!» Evet, başlangıçtan beri bu tuzak hazırlanmıştı. Dağ treninde başladın. Gemiden

uzaklaştırdınız, trenden uzaklaştırdım, beni burada alıkoyup işinizi rahatça görebilmek için kurmadığınız tuzak kalmadı; sen beni burada oyalarken Bryan da rahatça Holberg'e gitti, kendini benmişim gibi tanıttı.»

«Bryan mı? Ha, dün gece sözünü ettiğin adam.»

«Evet dün gece sözünü ettiğim adam. Bergen' den tanıdığın adam. Buluşmak üzere kulübeye geldiğin adam. Ben içeri girene kadar gelmesini beklediğin adam!»

«Hayır, Mark! Hayır!...»

«Benim Norveç'e niçin geldiğimi bilen adam.. Tor Holberg'le buluşup, hatıralarım satın alacağımı bilen adam.»

Birden kendini ellerimden kurtardı. O ana kadar kolunu tuttuğumu fark etmemiştim. Yatak odasına gitmek istiyordu ama, resim sehпасının çevresi öyle kalabalıktı ki, geçerken sehpalardan birini devirdi, bir şey gürültüyle yere düştü.

İkimiz de yere baktık, Bir resim çerçevesiydi bu. Eğildim, elime aldım. Büyütülmüş bir resimdi, iki adam yan yana duruyorlardı: Biri genç, yakışıklı bir adamdı. Sehpadaki resme benzeyen yanları vardı. Öbürü ise çok iyi tanıdığım biriydi: Geniş göğüslü, ciddi yüzlü, ne istediğini bilen, yüce adam. Yanılmama imkân yoktu.

«Tor Holberg bu! Biliyordun demek! Baştan beri biliyordun!»

Sigrid gözlerini kocaman kocaman açmış, bana bakıyordu:

«Ne demek istediğini anlamıyorum. Neyi bilmem gerekiyor, ne biliyorum baştan beri?»

«Bunun Holberg olduğunu inkâr mı ediyorsun?»

«Bir şey inkâr ettiğim yok! Tor Holberg o; öbürü de kocam, Carl'ım benim. Carl'ın yüzünü yeniden görmek istedim, onun için çıkardım bu fotoğrafı ortaya. Senin yüzünü unutmak istiyordum.»

«Artık bana ihtiyacın kalmadığı için mi?»

«Sana güvenemediğim için. Doktor Bjornsen senin deli olduğunu söyledi. Ona inanmadımdı. Neye inanacağımı bilemiyordum. Yalnızca Carl'ı bulmak istiyordum... »

Küçük bir çocuk gibi konuşuyordu. Dün de odasında ağlamıştı. Bir an için insancıl bir duygu, kapıldığım o büyüü yırtar gibi oldu. Kuşku duydum. Oslo'dan o korkunç bilgiyle henüz dönmemiş olsaydım, Sigrid'e inanabilirdim.

«Carl'la Tor Holberg arkadaş mıydılar?»

«Evet.»

«Ve şimdi ikisi de öldüler!»

Sigrid bu sözlerim üzerine bembeyaz kesildi. Sesi bir fısıltı halinde çıktı:

«İkisi de ölü!»

«Elbette.» dedim. «Böyle olması gerekiyordu. Beni buraya çekmek, burada tutmak için hazırlanan tuzağın doğal sonucu bu. Bu olayın olması için, senin hesabına korku duydum hep, Holberg yerine senin için korktum durdum. Şimdi her şey bana öyle basit geliyor ki. Planlarım değişmeye

başladığı dakikadan itibaren Holberg için korkmalıydım; ne var ki bütün düşüncem dağ treninde gördüğüm o yüzdü. Bunu nasıl yapabildin, nasıl basardın, Sigrid? Beni büyüleyen esrar nedir? Resmini yaptığın yıkıntıyı rüyamda gördüğüm gece odama gelip ne yaptın da başardım o işi?»

Sigrid artık beni dinlemiyordu. Başını iki yana sallayarak:

«Tor Holberg öldü!» diye mırıldanıyordu.

«Öldürüldü.» dedim. «Kurşuni yağmurluklu bir Amerikalı tarafından dün gece öldürüldü. Son derece nazik bir Amerikalı tarafından: Ziyarete gittiğinde kartını bile bırakmış. Bu kart şimdi poliste: Harrison Yayınevinden Markham Grant!»

Her şeyi söylemiştim. Aslında o biliyordu ya. Gizlenecek şey kalmamıştı aramızda. Yalan söylemenin gereği yoktu. Doğru söylediğinden kuşkulanmışım bir an, onu da sildim attım içimden. Artık bu güzel yüz beni aldatamazdı. O donmuş kalmış gibi duran dehşet ifadesi, inanmamazlık dolu gözler beni aldatamazdı.

«Bu kadar şaşmış gibi durma boşuna. Kart lafını duyar duymaz gerçeği kavradım. Polis beni yakalayana kadar bunu duymamam gerekiyordu değil mi? Olmadı işte, Bayan Sigrid! Bazen cadıların planları bile ters gidebilir. Katilin benim kartımı ele geçirebilmesi için bir tek ihtimal vardı: O da sendin, Sigrid! Kartlarım her zaman küçük cüzdammda durur. Dün gece bana verdiğin cüzdanda.»

Dehşet ifadesi çözülmeye başlamıştı. Öfkeye benzer bir ışık yandı gözlerinde.

«Yani beni mi suçluyorsun, neyle suçladığımı anlamadım ya. Cüzdanını düşürdüysen suç benim mi?»

«Düşürmeyebilirdim!»

«O kartı benim aldığımı mı düşünüyorsun yoksa? Niçin alayım? Bu korkunç işleri ben niçin yapayım?»

«İşte ben de bunu öğrenmek için buraya geldim. Niçin Holberg'in ölmesini istedin? Niçin kitabının ortadan kalkmasını istedin?»

«Ben mi?»

«Savaş yıllarında bu ülkede neler olup bittiğini Tor Holberg kadar kimsenin iyi bilemeyeceğini biliyordun. Carl için mi yaptın bunu? Gerçekten bir kahraman mıydı yoksa, bir vatan hainiydi de sen bunu biliyor muydun?»

«Carl mı hain! Hayır!...»

«Ya da hain olan Carl değildi, ihanete uğrayan oydu. Sundequist nasıl herkesten kuşkulandığını söyledi bana.»

«O zaman hastaydım.»

«Niçin bu kadar uzun zamandır hastasın. Sigrid?»

«Bana işkence yaptılar. önce Carl'a işkence ettiler, öldürdüler, sonra bana işkence yaptılar.»

«Ama seni öldürmediler!»

«Beni de öldürsünler istedim. Tanrım, niye ben de Carl'la birlikte ölmedim!»

«Seni öldürmemelerinin bir nedeni olmalı? Ben söyleyim mi bu nedeni? Kocana ihanet eden sendin, Sigrid, onun için seni öldürmediler, onun için böylesine uzun süreli hastalandın? Kendim masum göstermek için değil, yaptığımdan dolayı çektiğin acı yüzünden hastalandın.»

Gözlerini gözlerime dikmiş, hayır diyordu. Fakat artık bu gözlerin büyüünden kurtulmuştum.

«Kocana niçin ihanet etmeyecektin? Bana ihanet ettin ya! Hep Bryan için mi yaptın bunları? Korumaya çalıştığın bu adam kim? Nerede o adam? Söyle!»

«Bilmiyorum. Onu hiç görmedim, onu tanımıyorum!» Sigrid artık bağırmaya başlamıştı.

Yine kendini ellerimden kurtardı, yatak odasına doğru koştu. Kapıyı kapamadan yetiştim. Omuzlarından yakalayıp kendime çevirdim:

«Yalan söylüyorsun. O adam Bryan olmalı! Nerede o şimdi? Nerede gizleniyor?»

Bana cevap vermeye çalışıp çalışmadığının farkında değildim. O korkuyla gerilmiş ağızdan bir ses çıkıp çıkmayacağından bile emin olamazdım.

«Onun nerede olduğunu biliyorsun. Her şeyi biliyorsun, sen. Dağ trenindeki günden beri bana işkence edip, beni oyuncak ediyorsun. Yalan söylüyorsun.»

Derken bu bilincine vardığım şeyin verdiği güç, içimden yükselen delice öfke ile kendimden geçtim; cevap vermek için çırpındığım görüyordum ama, aldırımıyordum artık. Bütün istediğim ellerimi sıkı sıkı boynuna dolamak, onu boğmak, ebediyen susturmaktı.

«Mark!... Hayır!...»

Benim adımları son haykırışı olacaktı bu. Onu yere devirmeye çalıştım. O yüzü ortadan silecektim, bir daha geri gelmemek üzere silecektim. Birden gözüm duvarda asılı aynaya ilişti. Günlerdir bana kâbuslar geçirten sahne karşımdaydı: O korkulu dakikada bile inanılmayacak kadar güzel yüz, yağmurluklu adamın sırtı, omuzları ve elleri: Kadının boğazının çevresine dolanan, sıkı sıkıya hazırlanan eller...

Her şey gerçekleşiyordu. Başımdan geçen o garip, korkunç olay zamanım doldurmuş, yerine getirilmesini bekliyordu. Katilin elleri de —o kadar uzun zamandır aradığım eller— benim ellerimden başka eller değildi!

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BENİM ELLERİM... bu düşünceyle hareketim havada asılı kaldı sanki. Kıpırdayamıyordum. Çılgınlar gibi aradığım katü benden başkası değildi. Katil bendim. Şok ve hatırlama kanımı dondurmuştu. Bir dakika daha geç kalsaydım her şey bitecekti. Karşımda duran ayna hayatımı, Sigrid'in hayatını kurtarmıştı.

Daha sıkı. Parmaklarımı daha sık. Hâlâ yaşıyor, soluk alıyor...

Kafamın içindeki bu korkunç kelimeleri duyuyordum, ama parmaklarıma söz geçiremiyordum artık. Onlar kurtulmuşlardı.

Daha sıkı sar boynunu. Daha sıkı! Olan bir şeyi sen değiştiremezsin ki. Kaderin oyuncağıdır insanoğlu; onu değiştirmek elinde değildir. İnsanoğlu toz üstüne yığılmış tozdur...

Titremeye başladım. Beynimin içindeki sesi tıyamyıyordum. Ses bir tiran, bir istilacıydı. Ona karşı savaşımaya çalıştım; böyle bir şeye kalkışır kalkışmaz parmakların Şigrid'in boğazım daha bir sıktı. Ona bakamıyordum. Gözlerim aynaya takılmış, oradaki aksimi seyrediyordum. Sanki gerçek olan oydu, ben de gölgesi idim. Aynadaki bana bakıyordum. Aklıma bir fikir gelmişti: Aynadaki eller Şigrid'in boğazını bıraksaydı, ben de özgürlüğüme kavuşacaktım. Aynadan Şigrid'in gözlerinin kapandığı gördüm; dudaklarıysa daha kıpırdıyordu. Belki dua ediyordu. Keşke dua etseydi... Ben de dua etmek istiyordum, ama nasıl edeceğimi bilemiyordum. Bir papazın oğlu olan Markham Grant nasıl dua edileceğini bilmiyordu.

Beynimdeki istilacım yanı sıra konuşan başkaları da vardı. Şigrid'in bir sözünü hatırlamıştım: «Zamanı gelince inancın ne olduğunu öğreneceksin!» demişti. Ah, birkaç kelime daha hatırlayabilseydim... Bir şeyler hatırlayabilseydim. Kafamın içi bomboş bir ambara benziyordu. Derken kesin ve sert emir geldi:

«Karşı koymaya uğraşma. Direnme!»

Dinledim. Bu kelimeleri bir yerden hatırlıyordum. Dinledim.

Bu kelimeleri iyi hatırlıyordum. O zaman dokuz yaşındaydım. Babam beni yüzmeye götürmüştü; orada akıntı vardı. Suya girmeden önce, aşağı doğru çekildiğimi hissettiğim zaman ne yapmam gerektiğini anlatmıştı:

«Karşı koyma! Direnme!»

Yüksek sesle:

«Karşı koymak gerek!» diye bağırdım. «Sigrid ölecek yoksa.»

Aklım sordu:

«Sigrid'i kim öldürüyor?»

«Aynadaki adam... onun elleri... »

«Kimin elleri o eller? İyi bak! İyi bak, kimin elleri onlar?»

Gözlerimi önüme eğdim. Sigrid'in dudakları renksizleşmiş, kıpırdamıyordu artık. Çırpınmadan yatmış kalmıştı. Ben de mücadele etmekten vazgeçtim. Parmaklarım gevşedi, tam yere düşeceği sırada yakaladım.

«Tanrım!» dedim. «Tanrım!»

■

NE KADAR zaman sonra açtı gözlerini bilemiyorum. Bana bir yüzyıl kadar uzun gelmişti. Onu yere düşmeden yakalamış, yatak odasındaki divana taşımıştım. Odada demin beni deli eden eşyalar artık sinirime bile dokunmuyordu. Bütün ilgimi Sigrid'e vermiştim. Boynunda parmaklarımın bıraktığı kırmızı, çirkin lekeler vardı ve son derece hafif soluk alıyordu. Derken yavaş yavaş solukları düzeldi, yerinde biraz kıpırdandı ve gözlerini açtı.

Yanma, yere diz çöktüm:

«Yalvarırım, benden korkma. Artık iyileştim. Her şey yoluna girdi,» dedim.

Belki bunlar delice sözlerdi ama, aklıma başkaları gelmiyordu. Beni duyup duymadığından emin

olamadığım için yeniden söze başladım:

«Ne yaptığımı bilmiyordum, Sigrid. Doktor Bjornsen haklıydı. Hastaydım. Az kaldı deliliğe sürüklenecektim !»

Bu defa beni duymuştu:

«Sürüklenmek mi?» diye fısıldadı. «Nasü olur bu, Mark?»

Çılgılık atmasım, yağmura aldırmadan benden kaçmasını bekliyordum da fısıltıyla söylediği bu sözleri hiç beklemiyordum. Belki yanında duran adamın, demin onu öldürmeye çalışan adam olduğunu kavrayamayacak kadar zayıf hissediyordu kendini.

Bu zayıflığından yararlanarak dikkatle, zaten üstünkörü bildiği hikâyenin boşluklarını doldurmaya çalıştım. Artık bağırıyor, onu suçlamıyordum. İkimize de anlatmaya çalışıyordum olanları.

Daha kendime gelememiştim; sanırım Sigrid'den daha acınacak haldeydim. Anlatacaklarımı bitirdiğim zaman, Sigrid kalkmış, oturmuştu.

«Aslında seni incitmek istemiyordum!» diye ısrarla söylendim. «Seni korumaya çalışıyordum, dağ trenindeki o sahneden sonra deliler gibi seni kimin öldürmek istediğini bulmak için çırpıyordum.»

Söylediklerim kulağıma çalınınca sustum. Bazen bilmeden, kendimize, bildiklerimizden çoğunu söyleyiveririz.

Sigrid dikkatle beni gözlüyordu. Söylediklerime inanmış mıydı, yoksa beni deli yerine koyup, oyalamaya mı çalışıyordu?

«Ne oldu, Mark? Ne düşünüyorsun?»

«Tor Holberg'i düşünüyorum. Ölümüne neden olan şey çok açık yazıları ama, ben niye buraya yollandım?»

«Yollandın mı?»

Sigrid iyiden iyiye deli olduğuma inanacaktı, ancak bu bir gerçektir. Artık Sigrid'in güvenliğe olduğuna inandığıma göre, gerçeği aramaya gidebilirdim. Fırtına gibi kulübeye girdiğimde bunca zamandır aradığım gerçeği bulduğumu sanmıştım. Fakat gerçekler her zaman böyle açıkça görünmezler insana. Yine de, Sigrid yatak odasına kaçmak için uğraşırken önemli bir şey söylemiştim..

Evet, hatırladım!

«Resim!» dedim. «Rüyam! Evet, tamam, tamam, Sigrid!»

Yerimden kalktım, odanın içinde bir aşağı, bir yukarı dolaşmaya başladım.

«Sigrid, demin çıldırmama ramak kala sana neler söylediğimi hatırlayabiliyor musun?»

Bir eliyle boğazını ovuştururken bir yandan da soruma karşılık verdi:

«Benim bir cadı olduğumu, sana tuzak kurduğumu söyledin.»

«Tuzak mı dedim?»

Eğer bu kelimeyi kullandıysam, bir parça daha, yerine oturuyordu.

«Bana cadı da dedin. Sana bir çeşit büyü yaptığımı söyledin... »

«... Yıkıntıları rüyamda gördüğüm gece odama geldin. Evet, nasıl olduğunu anladım artık.»

Deli! Benim hakkımda başka bir şey düşünemezdi. Fakat yavaş yavaş bana ne olduğunu anlamaya başlamıştım. Aklım eski berraklığına kavuşuyordu. Çok çok açık konuşursam belki beni anlayabilirdi.

«Dinle beni Sigrid! Senin yıkıntıları gösteren bir resmin var ya, işte ben, böyle bir yıkıntının var olduğunu bile bilmeden, senin resmini görmeden, o yıkıntıyı rüyamda gördüm. Tıpatıp birbirlerine benziyorlardı: Aynı merdivenler, aynı yıkık duvarlar, aynı açık gökyüzü. Böyle bir yıkıntı resmi bile görmüş değilim daha önce. Ve inan sana yalan söylemiyorum. Hem dayın, hem Ruth Atkins bu rüyayı biliyorlar. Sonra Doktor Bjornsen'e de anlattım. Bu yüzden de benim hasta olduğuma karar verdi zaten.»

Şaşkınlık içerisinde beni dinliyordu, ama artık tartışmıyordu.

«Olayları anlamaya başlıyorum. O rüyayı görmeden önce, birisi benim odama geldi. Uyandığımda üstüme bir battaniye örtülmüştü ve bu battaniyenin benim odamda olmadığı çok iyi biliyordum.»

Odamda, tam tepemde yanan yuvarlak lambayı hatırladım. Tren pencerelerindeki ışık oyunları, denizin üstünde pırıltılar yapan güneş ışınları... Cary Bryan, Bergen'deki yemekte: «Biz sürekli olarak kendimizi ipnotize ederiz!» demişti .

«Fakat bu imkânsız! Bu işi ben kendi kendime yapamam ki!»

Farkında olmadan yüksek sesle konuşmuş olacaktım ki Sigrid irkildi. Gözlerinde okudum korktuğunu. Gülmeye çalıştım.

«Korkma!» dedim. «Kendi kendime konuşuyordum. Aklım başımda değil sanıyorsun, değil mi? Haklısın, bir ara bütünüyle aklımı kaçırdığımı sanmıştım. Ancak artık böyle bir şey olmadığını biliyorum. Biliyorum, Sigrid!»

«Neyi biliyorsun. Mark?»

«Bana ne olduğunu biliyorum. Hiç kuşkum yok, ben ipnotize olmuşum. Ve bunu bilmiyordum. Eğer seni öldürmem için verilen emirleri yerine getirmeyi başarsaydım, hâlâ da bilemezdim, inan bana, doğruyu söylüyorum. Bergen'de gemiden ayrıldığımdan beri bütün benliğimi kaybetmiş gibiydim. Bir şey, ya da birisi cinayet işletmek için bir alet gibi kullandı beni.»

«Tor Holberg!»

Şimdi de kendi kendine konuşma sırası Sigrid'e gelmişti. Umduğum kadar büyük bir şaşkınlık geçirmemişti ona söylediklerimin üzerine.

«... Demek öldü. Yoksa bu da o anlamsız öfkelerinden birinin sonucu söylenmiş bir şey mi?»

«Hayır, Sigrid, inan ki öldü.»

«Senin bu cinayete bir ilgin var mı?»

«Katil benim kimliğime bürünerek Holberg'in yanına girmiş. Hatta benim kartımı bile bırakmış. Oysa ben Holberg'i görmedim bile, Sigrid. Bu sabah

Oslo'daki, benim Holberg'le ilişki kurmamı sağlayacak olan arkadaşımınla Holberg'in evine gittiğimizde öğrendik olayı. Çok geç kalmıştık.»

«Sen de benden kuşkulandın, demek!»

«Senden kuşkulanmam gerekiyordu; öyle ayarlanmıştı iş. Yalvarırım bana inanmaya çalış. Beyin korkuyla, endişeyle ters çalışmaya başlayabilir. Benim de bütün hatırlayabüdüğüm, cüzdanımı burada düşürmüş olmam ve senin bulup bana geri vermendi. Bryan'la bir ilişkin olduğunu düşünmüştüm... Fakat Bryan olamaz, çünkü o evde değildi.»

Yine karışmıştım. Beynim bir kapanıyor, bir açılıyordu. Doğru çıkış yolunu bulamıyordum bir türlü. Sehpaya doğru yürüdüm, resmi elime aldım.

«Onu tanıyor muydun? Yani Holberg'i demek istiyorum!»

«Kocam iyi tanırdı onu. Sonra, Carl bir hain değildi, tıpkı Holberg gibi bir kahramandı.»

Gözlerindeki öfkeli parıltılar çok hoşuma gitmişti. Benim yüzüne karşı bağırdıklarımı teker teker hatırlıyordu. Böylece de eski benliğine kavuşuyordu.

«Doktor Bjornsen de tanır mıydı onu?»

Önce biraz durakladı, sonra:

«Bu resim bu çiftlikte çekilmişti,» dedi. «Burası genel karargâh gibi bir yerdi yeraltı örgütü için.»

«Fakat sen kocam Almanlara ihbar etmekle suçlamıştın Doktor Bjornsen'i.»

Biraz geriledi, elini yine gırtlığına götürdü. Şaşırmış, alınmıştı sanki.

«O zaman üzüntümden deliye dönmüştüm,» diye kendini haklı çıkarmaya çalıştı. «Fena halde yaralanmıştım; hem maddi, hem manevi olarak. Önüme çıkan herkesi suçluyordum: Doktor Bjornsen, Otto Dayım... »

«Sigrid, şimdi senden çok önemli, çok büyük bir şey isteyeceğim. Bana inanmam isteyeceğim... Seni öldürmeye kalktığım halde isteyeceğim bunu. Seni öldürecektim, yapamadım, bunu unutma!»

'Gözlerini gözlerimden ayırmadan bakıyordu. Bu bakışların gerisinde ne denli büyük bir mücadele verdiğini anlayamıyordum. Fakat Tor Holberg ölmüştü... Bu elle tutulabilir bir gerçektir. Ve Sigrid bunu biliyordu.

En sonunda: «Ne istiyorsun?» diye sordu.

«Bana Holberg'le ilgili her şeyi anlatmanı, her türlü gerçeği anlatmanı istiyorum. Belki cinayetle ilgili bir nokta bulabiliriz. Holberg bir kitap yazdı. Ben de bu kitap için Norveç'e geldim. Anlaşmayı yapacak ve kitabı alıp götürecektim. Holberg kitabında bildiği her şeyi anlatıyordu. Bazı kimseler bu yüzden oldukça büyük acılara kapılacak, büyük sıkıntılara düşeceklerdi. Anladım mı ne demek istediğimi?»

Başını salladı.

«Bütün bu yıllar boyunca Holberg tüm sırlarını kafasımın içinde gizlemişti. Sanırım hayatı her an için tehlikedeydi. Ancak ulusun malı olmuş bir kahramanı ortadan kaldırmak çok zordur. Cinayetten sonra yapılacak soruşturmalar her şeyi ortaya çıkarabilir...»

Artık düşüncelerim normal bir şekilde geliyordu. Küçük hesapları yapabiliyordum. Elbette en başından beri Holberg'e ulaşacak tek anahtar bendim. Yazılarını tahrip etmedikten sonra yaşlı adamı öldürmenin bir yararı olmazdı ki!

«Düşün, Sigrid. Biliyorum o yılları unutmak için yıllar harcadın ama, bu arada Carl'ın yüzünü de unuttun. Fakat senden düşünmeni istiyorum. Bu karışıklıkla bağlantı sağlayabilecek herhangi birini ya da herhangi bir şeyi hatırlayabiliyor musun? Senin de Holberg'le birlikte ölmeni gerektirecek bir neden biliyor musun?»

«Hayır,» dedi. «Hayır, hiç bir şey bilmiyorum.» Gerçekten doğru söylüyordu.

«Biraz daha düşün! Cary Bryan'ı düşün!»

«O adamı hiç görmedim. Sen sözünü edene kadar böyle bir adamın varlığından bile haberim yoktu.»

Yenilmiştim. O kadar çalıştım, hikâyemi en küçük noktalarına varana kadar anlattım ama2 boşuna. Yalan söylemediğini de biliyordum... Fakat Holberg ölmüştü ve ben Sigrid'i öldürmeye kalkmışım.

İkimiz de susuyorduk. Artık yorulmuşum. Polis her an peşime düşebilirdi; işimi bir çorbaya çevirmiştim; kafamı istediğim gibi kullanamıyordum.. Birden Sigrid'in sesiyle canlandım. Hiç olmazsa ona kötülük etmemiştim.

«Mark! O dediğin olabilir mi? Yani o gece gerçekten biri odana geldi mi?»

Bu kadarcık bir desteklenme bile yetmişti canlılığıma kavuşmama; okullu kızlar gibi dakikam dakikama uymuyordu.

«Yemin ederim ki, yattığımda odada battaniye falan yoktu!»

«Ya o resim, o nasıl oluyor?»

«Bilmiyorum, belki anlatılmıştı.»

«O zaman hatırlamaz mısın?»

«Hatırlamayabilirim. Birtakım şeyleri ortadan ;ilmek için bir yol biliyorlardır her halde.»

«İpnotizma öncesi teklifler! Evet böyle bir yol var, ben biliyorum. Biraz biliyorum. Çok hasta olduğum zaman, savaştan sonra Doktor Bjornsen...»

Birdenbire sustu. Ortalık öylesine sessizleşmişti ki, soluklarımı duyabiliyordum.

İkimiz de aynı şeyi düşünüyorduk. Sigrid var gücüyle bu düşüncesine karşı savaşıyordu.

«Hayır,» dedi. «Düşündüğün gibi değil, Mark! .Hayır!»

Yavaş bir sesle:

«Anlamalıydım,» dedim. «Doktor Bjornsen ipnotizmayı çok iyi biliyor, değil mi? Aküdan hasta olanlarla çok uğraşmıştı... Savaştan kurtulabilen şok kurbanlarıyla çok ilgilenmiş zamanında.»

«Onlara yardım etmek için, Mark. Onları iyileştirmek için!»

«Ama bu işi iyi biliyor, değil mi? Her türlü yolunu biliyor!»

Kapıya doğru yürüdüm. Sigrid arkamdan bağırdı:

«Nereye gidiyorsun?»

«Doktor Bjornsen'i görmeye!»

«Göremezsün ki! Evde değil çünkü. Dün gece Flam'da bir kaza olmuş, oraya gitti.»

Topuklarımın üzerinde dönerek, Sigrid'e baktım.

«Kaza mı? Ruth telefonda böyle bir şeyden söz etmedi, dün gece konuşurken.»

«Doğru söylüyorum. Soğuk algınlığından odamda yatarken, yukarı gelip kendi söyledi bana.»

Sigrid'in soğuk algınlığı falan yoktu. Yalan söylediğini kendisi de biliyordu. Gözlerini ellerine dikti:

«Hayır, yalan söyledim,» diye itiraf etti. «Yatakta olmasına yataktaydım, ama çok ineinmişim ve kendi başıma kalmak istiyordum da ondan. Sana ...sana her bakımdan güvenemeyeceğimi anlamıştım.. »

«Sigrid!»

Onu kollarımın arasına alıp, Doktorun söylediklerinin baştan aşağı yalan olduğunu, gerçeğin bambaşka olduğunu söylemek istedim. Yapamazdım böyle bir şeyi; çünkü hikâyem bana bile deli saçması gibi geliyordu, onların inanmasını nasıl isteyebilirdim.

«Ruth, Doktor Bjornsen'in dayını aramaya çıktığını söylemişti bana.»

«Ama niçin dayını aramaya gitsin? Otto Dayım Bergen'e eşyalarını almaya gitti. Gümrükten haber yollamışlar.»

Şaşıрма sırası bana gelmişti. Demek Cary Bryan'ı aramaya gitmemişti. Birden bana yollanan haberi düşündüm, fena halde sarsıldım.

«Sigrid, yollanan haberi sen gördün mü? Dayın sana gösterdi mi?»

«Hayır, dayımla konuşmadım ben. Lars, yani Doktor Bjornsen söyledi.»

Bu durumda susmak bana daha uygun göründü. İspat edemeyeceğim şeyleri söyleyerek başımı yeteri kadar sıkıntıya sokmuştum. Kendi kendime düşünmeye başladım: Bana sahte bir haber yollanır da Otto Sundequist'e neden yollanmaz. Sigrid'e açamazdım bu düşüncemi; kızın gözlerinde hâlâ Doktor'u savunan, onun masum olduğuna inanan parıltılar vardı. Fakat birisi yalan söylüyordu. Bunun cevabını verecek bir tek insan vardı bana! Yeniden paltomun yakasını kaldırdım, bardaktan boşamrcasma yağın yağmura çıkmaya hazırlanırken, yumuşak kalpli talihim bir daha imdadıma yetişti. 'Görmeye gideceğim insan paldır küldür içeri girdi. Soluk soluğa kalmış, tepeden tırnağa ıslanmıştı.

«Ben söylemiştim Bayan Bjornsen'e senin burada olabileceğini. Niye dışarı çıktın bu havada, yatakta olman gerekirdi şimdi.»

Ruth Atkins yine öğretmen kişiliğine bürünüvermişti. O sırada gözü bana ilişti:

«Sen?.. Ne işin var burada senin?»

«Otur,» dedim. «Sinirlerini sağlam tut, anlatacaklarımı dinle!.. »

SABAHTAN akşama, akşamdan sabaha kadar da konuşsak bir cevap bulamıyorduk zihinlerimizdeki sorulara. Kafese kapatılmış bir hayvan gibi hissediyordum kendimi. Az önce Sigrid'e olanları anlatırken her şey biraz açıklığa kavuşur gibi olmuştu;, oysa şimdi yine karanlıklara gömülmüştüm.

Ruth dediklerinde direniyordu. Ne Flam'daki kazadan haberi vardı, ne de eşyalar hakkında gelen haberden. Sanırım bu da Ruth'un benim çılgın bir adam olduğum fikrinden uzaklaşmasına yardım etti. Tor Holberg ise onun için bir anlam taşımıyordu.

«Adam öldüyse radyo niçin söylemedi? Bayan Bjornsen sabah haberlerini dinledi; Holberg dediğiniz kadar önemli biriyse bunu söylerdi.»

«Soruşturmadan bir sonuç almadan kamuoyuna duyurmak istemiyorlar bu olayı sanırım. Ruth. n'olursun en iyi bildiğim noktalarda olsun beni yanıltmaya uğraşma. Holberg bal gibi öldü; bir numaralı şüpheli kişi de benim... Hele böyle apar topar Oslo'dan kaçmamdan sonra.»

«Neden polise gidip anlatmıyorsun her şeyi?»

Aslan Ottumavvalı öğrtemen! Ne kadar mantıklı, düzgün düşünceli insanlar yetiştiriyorlardı o şehirde. Sigrid'e bir göz attım. Yapılacak iş en basit, en doğru şey olacaktı gerçekten. Birkaç gün sinir kliniğinde yatmamla sona ererdi iş ama, şahidimi kimse yabana atamazdı. Nate beni yalnız bırakmazdı bu durumda. iyi ama, Sigrid'in hali ne olurdu?

«Benim Sigrid'i öldürmüş olmam gerekiyor!» dedim.

Ruth benim deli olduğuma iyice inanmış olacak ki:

«Mark, sen çok ciddi bir kriz geçiriyorsun... » diye söze başladı. Fakat hemen onu susturdum.

«Başlamayalım yine! Ne dediğimi biliyorum "ben!.. Trende sen benimleydin ve o rüyamı, gördüğüm hayali iyice biliyorsun.»

«Çok saçmaydı ama.»

«Niye saçma olsun? Her gün yüzlerce kişi cinayete kurban gitmiyor mu? Adamın biri çıldırıyor, bütün ailesini kesiyor; bir ulus çıldırıyor, komşu ülkeyi istila ediyor. Ne farkı var? Her şey çılgınlık, her şey saçmalık ona bakarsan. Şimdi birisi cinayet işlemek için yeni bir yol buldu: Sigrid'i ben öldürecektim!»

«Bunun doğru olduğunu kabul edersek, niçin sana Tor Holberg'i öldürtmüyor da Sigrid'i öldürtüyor. Niye gerçek katil sen olmuyorsun?»

«Sıkı talimat almadan ne Holberg'i ne de başkasını öldüremezdim. Holberg'in hedef alındığından kuşkulandığım zaman da böyle bir şeyi asla yapamazdım. Hayır, her şey Sigrid'e dönüp geliyor. Ona da söylediğim gibi Sigrid bir tuzaktı. Ancak daha fazlası... çok daha fazlası!»

Beynimin içini bir şeyler kemiriyordu. Bir şey unutmuştum sanki, onu hatırlamaya çalışıyordum. Talimatlar! işin başlangıcından beri talimat alıyordum. Boğazlanan güzel bir kadın hayali gör; vapuru kaçır; çiftliğe git ve orada trende gördüğün kadını ibul, ona âşık ol; taş basamaklı bir yıkıntıyı hayal et.

Şimdi anlamaya başlıyordum samrım. Sigrid'e döndüm:

«Tam zamanında durmasaydım? Seni öldürseydim ne olurdu?»

Aslında bir karşılık vermesini beklemiyordum. O da zavallı, boş boş baktı bana.

«Ruth'un dediği gibi gerçek bir katil olurdum.»

«Mark!»

Ne düşündüğümü hemen anlamıştı. Zaten birlikte geçirdiğimiz şu son birkaç saat içinde birbirimizin düşüncelerini okur olmuştuk.

«Buyrukla iş gören bir katil. Kendi aklıma sahip olmayan bir adam olurdum.»

Duvara gittim, aradığım resmi hemen buldum. Sigrid'in Visby'de yaptığı yıkık duvarlı, taş basamaklı yıkıntı resmi!

«Visby nerededir?» diye sordum.

«Gotland adasında, isveç sınırına yakın.»

«Beni buraya getiren uçak. A fiyordda bekleyecekti. Karanlık basmadan oraya gidebiliriz.»

İşte buydu! Unuttuğum buydu işte. Gördüğüm rüya hayallerime renk katsın diye görülmüş bir şey değildi... Aklıma daha çok karıştırmaya yarayacak bir şeydi. Bana verilen talimatlardan bir parçaydı. Alaca karanlık! Rüyamda da böyleydi. Alaca karanlık ve denizin kokusu; alaca karanlıkta döne döne çıkan merdivenlerde uzayan gölgeler!.

Sigrid ayağa fırladı:

«Hayır, Mark!» dedi. «Korkuyorum.»

«Benden mi?»

Cevap vermeden birkaç dakika gözlerime baktı sonra:

«Hayır, senin için!» dedi.

«Ya gerçek ne olacak?»

Bu bizim tek şansımızdı. Evet polise gidebilirdik. Akıllıca davranır ve kısa bir süre önce bu kulübede olup bitenlerden hiç söz etmezdik onlara; ancak o zaman gerçeği öğrenemezdik; o zaman da Sigrid'e uzanan ölümün eli yemden rahatça ona erişebilirdi.

Ruth artık dayanamayıp çığlığı bastı:

«Siz ikiniz de delisiniz! Bir rüya nedir ki? Bir rüyadır alt tarafı!»

«Birisi deli, ama onun kim olduğunu öğrenmek istiyorum ben de! Sen de öğrenmek istiyor musun, Sigrid?»

Sanki bir yüzyıl geçmiş gibi geldi bana Sigrid, «Evet,» diyene kadar.

Ruth yine bağıırıyordu:

«Şahesersiniz, doğrusu! Mark'ın tepesinde katil yaftası asılı dururken bir rüyanın peşinden gidiyorsunuz? Ben ne yapsam acaba? Hiç buraya gelmemiş ve bir çift sersemle karşılaşmamış gibi mi davransam?»

«Sen polise haber vereceksin. Şimdi, biz fiyorda inene kadar bekle, ondan sonra eve, Bayan Bjornsen'e koş. Ona kulübenin darmadağın olduğunu ve Sigrid'in gittiğini... Hayır, hayır. Kulübeye

yaklaşırken birtakım korkunç gürültüler duyduğunu, bir boğuşma olduğunu ve sonra kucağında Sigrid'le benim ormana doğru koştuğumu, söyle.»

«Mark! Sen gerçekten delisin!»

Ama ben deli değildim. Artık ne yapacağımı biliyordum. Kendimi bilmeden hareket ettiğim devre yeniden başlayacaktı; oyunu sürdürmem gerekiyordu. Her şey olması gerektiği biçimde olacaktı. Belki Ruth karşı koyacak, Sigrid de korkacaktı ama, her şeyin bana verilen talimata uygun bir biçimde gelişmesi gerekiyordu. Visby'deki taş basamaklar oyunun son perdesini görmek için bizi bekliyorlardı. Hiç bir tehlike de geri dönmenin yaratacağı tehlike kadar büyük olamazdı.

Çekildiğim yönden başka gidecek başka bir yön yoktu...

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

KUTSAL RUH Kilisesi yıkıntılarında vardığımda karanlık basmak üzereydi. Oynamakta olduğumuz oyunun son sahnesi için çok uygun bir yerdi.

Sigrid'e yapması gerekenleri söyledikten sonra onu aşağıda bıraktım, yalnız yukarı çıktım.

Yolculuğumuz oldukça iyi geçmişti. Bir ara uçağın telsizinde polis sinyalleri duymuştuk: Öldürülmesinden korkulan Sigrid Reimers adlı bir kadınla, o kadını öldürdüğünden şüphe edilen Markham Grant adında bir Amerikalıyı arıyorlardı.

Visby'ye geldiğimizde yüreğimiz ferahladı. Sanatçılara, ünlü adamlara, antikacılara büyük yakınlık gösteren Visbyliler cinayetle, katillerle hiç ilgili değillerdi. Ancak bu haberi duymasını istediğim kişi bu zamana kadar çoktan duyacağım duymuş olmalıydı. Benim de dileğim buydu. Yıkıntıya varmışım. Hemen basamakları tırmanmaya başladım.

Beyaz taş basamaklar karanlıkta zor seçiliyordu. O gün başıma gelen iki korkunç olayın etkisiyle bir yorgunluk, bir gerginlik çökmeye başlamıştı üzerime. Ancak korkmuyordum.

Son günlerde benim hayatımı altüst eden dış etkenler değildi; benim kendi korkularım ve merakımdı bu düzensizliği yaratan. Korku ve esrar!

En üst basamakta rüzgârın ve denizin kokusunu duydum. Rampa gibi bir yere gelmişim, ters yönde ilerledim ve yolculuğumun son noktasına geldim.

Soluk gökyüzüne yüzünü vermiş, uzun boylu, dimdik duruşlu, zarif bir adam duruyordu az ilerimde. Her gün görmeye alışık olduğumuz yolculuk elbiselerini çıkarmış, usta bir terzinin elinden çıktığı belli olan sık bir takım giymişti. Şapkası yoktu; hafif bir rüzgâr beyaz saçlarının arasında oynaşyordu; ancak yüzü ve duruşu neredeyse genç bir delikanlıyı andırıyordu.

Hiç bir zaman kibarlığını, zarafetini elden bırakmayan Otto Sundequist kendinden, geleceğimden emin, beni bekliyordu. Gözleri ufka dikili konuşmaya başladı:

«Sık sık gelirim buraya. Özellikle güneş batarken. Burası Baltık denizinin mücevheridir. Görebiliyorsunuz, değil mi, Bay Grant? Sizin mesleğinizde bir kişinin hayal gücü olması gerekir. Ama, sizin var, eminim. Yoksa burada olur muydunuz?»

O uzun tırmanıştan sonra soluğum daralmıştı; karşılık vermedim. Gelişimi bu kadar olağan karşılamaında nefis bir hal vardı; sanki verilen program üzerine koşu koşu gelmişim. Mağrur

yüzünde en küçük bir şaşkınlık izi yoktu. O buyurmuştu, ben de gelmişim. Daha olağan ne olabilirdi ki?

«Hayal kurma yeteneği! İşte bununla —yalnız bu düşünceyle— dünyaya yepyeni bir biçim verilebilir. Çöküş bağışlanamaz. Bu duvarların yıkılmasına, çökmesine izin verilmemeli!»

Sundequist ilk kez duygularına kapıldı. Şimdi sesinde öfkeden çok bir tiksinti, iğrenme vardı:

«Aptallık!» dedi. «Her şey aptallık, Bay Grant! O adamlar bu duvarları yaptırdıkları zaman birer tanrıydılar; çökmesine göz yumdukları zaman da birer aptal budala! Yine de eğlendirici! Bu duvar niçin yapıldı, biliyor musunuz, Bay Grant? Yabancı istilâcıları durdurmak için mi? Baş kaldıran Danimarkalıları durdurmak için mi?... Hayır, dostum hiç biri değil. İnsanları mahveden şey hiç bir zaman bu denli yüce bir nedene dayanmaz. Duvarları yapanlar çiftçilerden korkuyorlardı; öylesine ağır bir vergi yüklemişlerdi ki, isyan etmelerini bekliyorlardı; bu yüzden de duvarları yaptılar. Bu da onların sonu oldu. Omuz omza düşmana karşı savaşmaları gereken bu insanlar birbirleriyle savaştılar ve çöktüler. İşte bu adamın adamı yenmesinin hikâyesidir. Duvarların, silahların çöküşü!»

«Mahvetme gücü insanın beynindedir. Diğer bütün silahlar güçsüz birer oyuncaktır. Cengiz Han bunu bilmiş olsaydı, yeryüzü egemenliğini eline geçirirdi.»

Sundequist günlerdir bu konuşmaya hazırlanıyor olmalıydı. Kendi sesini, söylediklerini dinlerken zevk alıyordu. Güzel bir sesi, düzgün vücudu, soylu bir başı vardı. Hayalini kurduğu krallıkların devrine ait bir elbise içinde düşündüm onu: Yaraşmıştı. Ancak konuşma sırası bana gelmişti.

«Ya da Hitler aynı şeyi yapabilirdi!»

Sundequist söylediğimden çok hoşnut kalmıştı. Buraya ne korkular ne düşünceler içinde gelmişim, oysa şimdi felsefe yapıyordum.

«O bir aptaldı! Yaptıklarıyla önceleri yakından ilgilendim —hoşuma gitmek değil— ilgi yalnızca, dikkatinizi çekerim. Fakat adamın stili yoktu... Uçak, tank, top... Bunların, kılıçlardan ne farkı var ki? Zorbalık, şiddet; direnmeyi, karşı koymayı doğurur. O da bu yola girdi ve yenildi, insanlara baş eğdirmek için şiddetin, zorbalığın seçilmesi hiç bir zaman başarıya ulaşamaz. Yalnızca korkunç bir direnmeye yol açar ve inatçı bir sessizlik içerisinde düşmanlarının mahvına neden olur.»

«Carl Reimers'in düşmanlarını yendiği gibi!»

Pek emin değilim ama, Sundequist'in yüzünde bir gülümseme görür gibi oldum.

«Carl bir kahraman gibi öldü!» dedi. «Ne yazık ki mezarın altına girince bir kahramanla bir korkak arasında fark kalmaz. Ancak, Carl, benim düşüncemi doğrulayan güzel bir örnektir: Sıkı bir direnme, inatçı bir suskunluk ve düşmanın yenilgisi! Yönetilen düşünce başarıya ulaşacaktır; yönetilen araç değil!»

«Ya da yönetilen bir ocak demiri!»

Geldiğimden beri Sundequist ilk kez başını benden yana çevirdi. Ön deyişler sona ermişti. Şimdi asıl konuya geçebilirdik.

«Şiddetten nefret ederim, Bay Grant! Ancak başka çıkar bir yol yoktu. Zaman değişiyor, dostum; zeki bir adam da bu değişikliğin farkındadır ve kendisi de birlikte değişir. Bir işe yaramayacağını

bile bile duygusal bir ideale saplampa kalmaz. Holberg'se inatçı bir koca budalaydı. Gerçeğe dönmüş, buna kendini uydurmuş bir sürü akıllı adama ihanet edecekti.

«Sizin yardımınız olmadan onu öldürmek son derece basit bir işti aslında. Ancak önemli olan, asıl gaye onu öldürmek değildi. Onu öldürüp yazıları ele geçirmektir. Sizin kimliğinizi, kartınızı kullanarak bu hırsızlığı yapmak kadar da iyi bir çözüm yolu bulunamazdı işi sonuca vardiirmede. Elbette, Markham Grant tarafından işlendiği sanılan cinayet, Markham Grant'ın işleyebileceği biçimde bir cinayet olmalıydı: Şiddetli, ihtiraslı bir cinayet tarzı. Yeğenime âşık olmakta gösterdiğiniz boyun eğmede ve tutkuda bana ne denli tutkulu, arzulu bir adam olduğunuzu açıkça belli etmişsiniz!»

Bakışlarımdan hoşlanmamış olacaktı ki:

«Size bir açıklama yapmak zorunda hissediyorum kendimi!» dedi. «Profesyonel olarak işbirliği yaptığım kimseler son derece dikkatli çalışan kişilerdir. Oslo'ya ne gibi bir görevle yollanacağınızı daha siz öğrenmeden ben biliyorum. Aynı gemide kendime de yer ayırttım ve kamarotla da anlaşarak yemeklerde sizin yanınızda oturmamı sağladım. Sizi yakından gözledim ve inceledim: Sinir sisteminizi, enerjinizi, kuruntularınızı... Bütün Amerikalılar kuruntu, endişeden rahatsızdırlar; ulusal bir hastalığınız bu sizin. Birkaç gün boyunca akli durumunuzu ölçüp biçtikten sonra çalışmalarına başladım!»

«Baş ağrılarım, değil mi?»

«Telkin, Bay Grant! İpnotizma için en gerekli olan şaşırtmadır; ikinci olarak telkin gelir. Sık sık sizi rahatsız eden baş ağrılarınız sırasında, kişiliğinize yaklaşmak için özel bir yol bulmuş oluyordum.»

Birdenbire hatırladım:

«Doktor Bjornsenlerdeki ilk gecemizde odama gelen sizsiniz, değil mi?»

Sundequist başını salladı:

«Osloffjord'daki son üç gece de geldim,» dedi. İpnotizma öncesi telkinlerime öyle güzel karşılık verdiniz ki. İpnotizma sırasında size Sigrid'in fotoğrafı gösterildi ve dağ trenindeyken karşınıza çıktığını sandığınız olay size detaylarıyla anlatıldı. Yine ipnotize olduğunuz sırada size bu yıkıntının anlatımı yapıldı; ilk görüşte Sigrid'e âşık olmanız söylendi. Aslında böyle bir telkine pek ihtiyacınızın olduğunu da söyleyemem ya, neyse.»

Bu konuda onunla tartışmaya girişemezdim. Şu anda bile Sigrid'i düşününce içimde bir heyecan dalgası uyanıyordu.

«Birkaç telkin ve hayal dalgaları ile istediğim biçime girdiniz. Ancak bütün beklediğim Oslo'dan o haberi yollayabümek için uygun zamanın gelmesiydi. O gün geldi ve siz Oslo'ya hareket ettiniz. Ben de arkamdan, Doktor'un arabasına atladığım gibi Bergen'in yolunu tuttum. Sizden saatlarca önce vardım oraya. Dün gece de, üzerime aldığım işi başardıktan sonra, buraya, sizi beklemeye geldim.»

«Sundequist!» dedim, Tor Holberg'i öldürme nedenini, beni bir yem olarak kullanmanı, bir katil yapmak için uğraşmanı anlıyorum da, niçin Sigrid'i ortadan kaldırmak istiyordun onu anlamadım?»

Yüzünden bir gölge geçti, birkaç saniye kadar konuşamadı:

«Sigrid için gerçekten çok üzgünüm, onu severdim!» dedi sonunda. «Fakat bu işi yaptırmak zorundaydım. Dün akşam Tor Holberg'in yanından ayrıldığımda o ölmüştü, fakat siz katil olmamıştınız, Bay Grant! Bir süre için şüpheli kişi olarak tutuklanırdınız, ancak bir süre sonra da sizin masum olduğunuz ortaya çıkabilirdi. Bu durumda benim için bir tek çıkar yol kalıyordu: Sizi katü yapmak! Acaba yapılabilir miydi? Ahlâkının engel olmak için direneceği bir davranışı bir adama yaptırabilir miydim? Beyninin içinde bir kontrol merkezi kurabilir miydim? Âşık olduğu kadını öldürtebilir miydim?

«Yıllarca önce ipnotizma ile ilgilenmiş ve işin girdisini çıktısını dostum Doktor Bjornsen'den öğrenmiştim. Ne var ki, Doktor bir bilim adamı olduğu için hayal kurma yeteneğinden yoksundu. Bu yüzden bir süre sonra deneylerimi kendi başıma sürdürmek zorunda kaldım. Beyin yıkama tekniği artık gazetelerde manşet olmaya başlamıştı, fakat ben daha derinlere indim. Çok ilginç şeyler öğrendim.»

Artık Otto Sundequist'i kendi gözlerimle görebiliyordum. Sigrid için tuttuğu yas, belki de hayatında duyduğu en gerçek duyguydu, ama Otto Sundequist'in ilerlemesi ve onun varlığının yaşaması için gerekli olan yeni silahından, duyduğu zevk içinde eriyip gitmişti.

«İpnotizma ile cinayet!» diye yüksek sesle alay ettim. «Fakat niçin burada kalıyorsunuz? Niçin bir intihar olmasın? Yoluna çıkan, kendisini ortadan kaldırmak isteyenleri kandırmak ve böylece ortadan kaldırmak için en uygun yol değil mi intihar sizce, Bay Sundequist?»

Gülümsedi:

«Bay Grant, oldukça iyi çalışan bir hayaliniz var, yardımcı da aynı zamanda. Belki de bana gerekli olan fikir buydu!»

«Beni ortadan kaldırmak mı?»

«Ah! Siz zaten ortadan kaldırıldınız, Bay Grant! Yolda gelirken polis haberlerini dinledim. Sağ olarak ele geçirilseniz bile, arkamzda bıraktığımız izleri ancak bir delinin bıraktığına inanacaklardır! Hoş bu durumda ele geçmeyeceksiniz ya!»

«Ya sağ olarak ele geçerseml!»

«Özür dilerim, Bay Grant! Birlikte çalıştığım kişiler böyle olmamasını istiyorlar.»

«Ne yapmamı isterdiniz şu halde, kulenin tepesinden aşağı mı atlasam acaba?»

Sundequist başını salladı. Artık iyice karanlık bastırmıştı. Beyaz saçları bir gümüş bayrak gibi dalgalanıyordu gökyüzünün altında.

«Çok tehlikeli bir şey olur, Bay Grant. Benim mesleğimdekiler tehlikeyi ortadan kaldırmalıdırlar; her ne kadar çirkin bir yolsa da!»

Aynı anda elini paltosunun cebine attı ve tehlikeyi ortadan kaldıracak şey elinde belirdi. Çok güzel bir tabancaydı bu!

«Çok üzgünüm, Bay Grant! Emirlerimi aldım!»

«Efendilerinizden mi?»

«İş verenlerimden! Ben, güç isteyenlerle, güçlerini kaybetmek üzere olanlar arasında bir bağlantıyım!»

«Yani, basit deyimiyile bir casus!»

Sundequist'e hakaret de etki etmiyordu. Kılı kıpırdamadı. Onu bu tetikte halinden çıkarmak için iyi bir şok gerekiyordu ama, elindeki tabancayla ben bu tehlikeyi göze alamıyordum.

Sakin bir sesle:

«Sizi öldürmek zorundayım, Bay Grant!» dedi. İşlediğiniz o iki korkunç cinayetten sonra intihar ettiğinizi sanacaklar sizi buldukları zaman. Polis niçin buraya geldiğinizi araştırdığı zaman, Sigrid'in kulübesinde Visby yıkıntılarının resmini görecektim ve romantik bir geçmişin etkisiyle buraya geldiğinizi düşünecekler.»

«Bunu böyle düşünemezlerse. siz onlara durumu anlatırsınız, değil mi?»

«Size söylediklerimi onlara da söyleyebilirim, ancak sevgili yeğenimin ve ulusal kahramanımızın ölümünden dolayı duyduğum üzüntüden pek konuşacak halde olmayabilirim de.»

TehlikeH olsa da olmasa da o hareketi yapmam gerekiyordu.

«Çok üzülmeden aşağı bir baksan!» dedim.

Durakladı, ne dediğimi pek anlayamamıştı.

«Haydi, bak aşağı!» dedim. «Sana oyun oynamak niyetinde değilim. Sadece polise niçin beni bir şahit önünde vurduğunu anlatmak zorunda kalma diye yapıyorum.»

Sundequist'in inadını kırmıştım. Tabancayı benden ayırmadan başını çevirip aşağı baktı. Sigrid benim sesimi duyunca, kararlaştırdığımız gibi yıkıntının önüne gelmişti. Karanlık basmıştı, ama yüzü bal gibi seçilebiliyordu.

Sundequist can çekişir gibi bir sesle:

«Sigrid!» dedi.

«Ve canlı!» diye atıldım.

«Hayır, hayır! Öldü o!»

Sundequist'in yüzünde artık şaşkınlıktan da öte bir şey vardı: Korku! Bunu anlamıştım. Bir yanlışlık yapmıştı ve onun mesleğinde yanlışlık kabul edilemezdi. Yanlışlık yapan için öldürücü olabilirdi. Birden silahını doğrulttuğunu gördüm. Artık duracak zamanım yoktu. Sigrid'i öldürecekti! Sigrid'in ölmesi gerekiyordu çünkü, o ölmezse ben bir katil olamıyordum ve Tor Holberg'in katili boşta kalıyordu.

«Sigrid!» diye var gücümle bağırdım. «Dikkat et!»

Tam ateş ederken de Sundequist'in üzerine atıldım, ikimiz birden yere yuvarlandık. Artık Sigrid'i göremiyordum. Yaralanıp yaralanmadığımı bile bilemiyordum. Sundequist de ben de çılgıncasına boğuşuyorduk. Bir ara benden kurtuldu, merdivenden aşağı koşmaya başladı; bir yandan da silahını yüzüme doğru çevirmişti. Sıçrayıp bir tekme atarak silahını düşürdüm.

Otto Sundequist silahını da kaybedince, hayatını kurtarmak için koşan korkmuş bir adamdan başka bir şey değildi.

Arkasından fırladım. Yola doğru kaçıyordu. Birden «Mark!» diye seslenen Sigrid'i duydum. «Dikkatli ol!» diye bağıırıyordu. Onun yaralı olmadığını anlayacak kadar oyalandım ve yine Otto'nun

peşine düştüm.

Bir oyuncak gibi benim aklımla oynayan bu adamla görülecek hesabım vardı. Yıkıntılardan uzaklaşır uzaklaşmaz caddedeki tek tük lambaların ışığında onu gördüm. Hızlandım. Az sonra yetişmişim; üzerine atıldım, ikimiz birden yere düştük. O korkusunun verdiği güçle, bense artık nefret derecesine varan öfkemden aldığım güçle dövüşüyorduk. Birdenbire bir aydınlık oldu ve sert bir emir duyuldu; durdum. Yoksa Sundeauist'i öldürmek üzereydim.

«Ayağa kalk, Grant! Yana çekil!»

Çok şaşırılmış, ışıktan da kör gibi olmuşum. Yine de tabancanın namlusunu tozlar içinde yatan Sundequist'e çevirmiş adamı görebildim: Üstü başı dökülen, kırmızı saçlı, posbıyıklı adam bana baktı ve sırıttı.

«Sohbetinizi yarıda bıraktığım için üzgünüm!» dedi. «Ancak, Bay Sundeauist'in bütün dişleri dökülmeden onunla konuşmak isteyen birkaç polis var da!»

ON BEŞİNCİ BÖLÜM

GOTLAND ADASININ iftiharını olan Snackgardsbaden Otelinin bahçesinde oturmuş, konuşuyorduk.

Beş kişiydik. Ruth da olanları duyduktan sonra uçağa atladığı gibi gelmişti. Neşeyle, zevkle çevresine bakındıktan sonra:

«Düşünün bir kere!» dedi. «Programımda Visby yoktu ve ben neler kaçıracaktım!»

Artık, çirkin de olsa, bir şakadan hoşlanabilecek hale gelmişim.

«Benim de, programımda olmayan nice şeyler çıktı karşıma!»

Doktor Bjornsen:

«Çoğunla karşılaşmamak isterdiniz sanırım!» dedi.

Sigrid'e baktım. Avrupalı kadınlara has bir zarafetle oturduğu yerden o da gözlerini kaldırdı bana baktı. Onu şimdi kendi gözlerimle görüyor, kendi aklımla tartabiliyordum. Hâlâ çok güzeldi benim için. İpnotize edilmeme falan gerek yoktu!

«Çoğunla!» diye karşılık verdim Doktor'a, «Ama hepsinle değil!»

Sigrid gülümsedi. Hemen yanında Cary Bryan oturuyordu. Bryan hiç de Bergen'de patikadan inerken rastladığımız adama benzemiyordu. Buruş buruş ceketini falan çıkarmış, gri flanel takımı içinde çakı gibi bir adam olmuştu. O da kendisi olmuştu; hem de işini başarıyla bitiren bir Bryan!

Kendisi ise birkaç dakika önce, işini hiç de tam bir başarıyla bitiremediğim söylemişti, üzgün bir tavırla.

«Tor Holberg öldü. Yazıları ele geçirebildik, ama o tarih gibi adamı bir daha bulamayız... Onun gibi inatçısını da! Hatıralarım yazmaya başladığı zaman, hayatının tehlikeye girebileceği kendisine söylenmişti. Dinlemedi. Evine koruyucu konması fikrine de şiddetle karşı çıktı. Yazılarına başlaması, onları bastırmak istemesi, korkuyla yaşayanlar için de gizli değildi.»

«Holberg ise dostlarının, hükümet tarafından korunmasını istedikleri zaman buna da karşı çıktı.»

Bunun üzerine dostları ona bildirmeden, belli etmeden bir koruma hareketine giriştiler. Amerikalı olarak, seni izlemek üzere ben seçildim. Norveç'i yakından tanımam da rol oynadı bunda. Yıllardır burada meteoroloji üzerine çalışmalar yapıyordum ve Oslo' da oturuyordum.»

O zaman aklıma geldi:

«Nate Talmadge'yi tamyor musun?» diye sordum.

«Oslo'da bağlantı kuracağın kişi, değil mi?»

«Seni birkaç kere görmüş olmalı ki, tarifini yaptığı zaman hemen hemen çıkaracaktı.»

«İyi ki çıkaramamış.» Bryan candan bir kahkaha attı. «Çünkü gerekmedikçe seninle bağlantı kurmayacaktım. Bergen'de vapurun gelişini bekleyecek ve senin sağ olup olmadığımı, meraklı dostlarımızın seni denize itip itmediklerini anlayacaktım.»

Ruth soluğu kesilmişçesine:

«Ne düşünce!» diye konuştu.

«Kozlar yüksek oynanınca bu tür şeyler çocuk oyuncağı gibi kalır. Fakat böylesine korkunç bir şeyle karşılaşacağımı sanmıyordum: Çünkü, Holberg'i tanıyorduk. Markham Grant'tan başkasına asla teslim etmezdi yazılarım. Zaten Grant'ın yazıları alana kadar bir zorlukla karşılaşacağımı sanmıyorduk; bizim yaptığımız bir bakıma işi güvene almaktı. Bir başka arkadaş da Kopenhag'da bekleyecekti gemiyi. Ben de bu arada trenle Oslo'ya gidecek, sizi orada bekleyecektim. Fakat siz beni fena halde şaşırttınız. Bayan Atkins'le birlikte Bergen'de gemiden indiniz. Küçük bir gezi yapacağınızı düşünmüştüm ki, birden peşinizde ciddi suratlı iki adam gördüm, görüşüm değişti.»

«Hayır!» diye çığılığı bastı Ruth. «Doğru mu söylüyorsunuz?»

«Adamlar için çok kötü de düşünmedim. Bir yerde Grant'ın kişiliği hakkında hiç kuşku kalmadı. Bana verilen fotoğraflar ve tarifleri desteklemiş oluyorlardı. Bir ara yakınınıza geldim ve Sindequist'in size, dağ trenine binmenizi salık verdiğini duydum. O zaman kim olduğunu bilmiyordum. Kalabalıktan sizi kaybedince de telâşlanmadım, trenle yukarı çıktım, sizi beklemeye başladım. Ancak öbürkülerle birlikte gezmeye çıkmayınca fena halde telâşlandım. Acaba aşağı inmemeniz mi planlanmıştı?»

«Ama, Sundequist sizin aşağı inmenizi kararlaştırmıştı. Hemen patikaya koştum, çok kötü şeylerle karşılaşacağımı beklerken yeryüzünde duyulabilecek en saçma hikâyeye ile burun buruna geldim. Senin hakkında ne düşüneceğimi şaşırmıştım. Acaba aklın başında değil miydi? Gerçek bir aptal mıydım? Yoksa birisi elini çabuk tutup —aklıma yalnız o gelmişti— sana bir zehir falan mı vermişti?»

«Zehir mi?» dedim. «Böyle bir şey olabilir miydi?»

Bryan dayanamayıp gülümsedi: «Başına bunca şey geldikten sonra hâlâ böyle bir şeyi sorabiliyor musun? Ben artık neyin mümkün olamayacağını düşünmeye başladım! Büyücü doktorun elinden her şey gelebilirdi!»

Lafın burasında Doktor Bjornsen işe karıştı: «İpnotizmaya olan merakı çılgınca bir tutku halini almıştı. Yıllarca önce onu bundan vazgeçirmeye çalıştım; başardığımı da sanıyordum.»

İçimizde en çok Doktor Bjornsen şaşırmış, üzülmüştü. Belki bu Sigrid'le benim başımızdan

geçenleri öğrenmesinden dolayı olmuştu. Gerçeği kabul etmek çok zor gelmişti ona. Belki de Sundequist'ın yaptığı denemelerde başta onunla birlikte çalıştığı için bir çeşit suçluluk duyuyordu.

«Sizin elinizden geleni yaptığınıza hiç kuşuk yok. Sundequist gibi bir adam istediğini elde etmek için bu yol olmazsa başka bir yol denerdi,» diyerek onu biraz rahatlatmaya çalıştım.

Bryan da atılarak:

«Holberg'in yazılarım ele geçirmek isteyenlerin her yolu denedikleri gibi,» dedi. «Grant'ın sözü çok doğru. Sundequist bu ipnotizma yoluyla çok önemli işler peşindeydi; çok önemli kişilere yaklaşmaya başlamıştı.»

«Önemli kişiler!» diye alayla konuştu Doktor. «Otto'nun özel bir merakı vardı önemli kişilere karşı. Yani güçlü ve çok varlıklı kişiler. Kendisi de her zaman kazancının çok üstünde harcama yapardı; nasıl olduğunu bir türlü anlayamamıştım.»

«Değişik zamanlarda değişik yabancı güçlere çeşitli işlerinde yardımcı olarak, diyelim,» dedi Bryan. «Karda yürüse izini belli etmezdi. Beni de şaşırtan bu oldu ya. İlk gün patikada karşılaşmamızdan sonra, sana bir zamk gibi yapışmaya karar vermiştim, Grant. Daha doğrusu seni ne yapacağımı bilemiyordum. Bir ara gemiye döndürmeye çalıştım, ama başaramadık. Hoş senin gemiye gitmemen için her şeyi göze alabilirlerdi. Bir kaza, kaçırma, hatta bir cinayet! Sundequist'in de itiraf ettiği gibi, senin gemiye dönmemen planlanmıştı. Bayan Atkins'in de bir çaresine bakılırdı sanırım.»

Bryan'ın sözünü keserek:

«Sözlerinden anladığıma göre,» dedim. «Sundequist'in patronları, onun şiddet taraflısı olmayan metodlarına pek güvenmiyorlardı, değil mi?»

«Elbette hayır. Senin için hazırladığı plandan bile haberleri yoktu. Onların istedikleri, Sundequist' in seninle tanışıklık kurması ve hakkında öğrenebileceği kadar çok şey öğrenmesiydi. Holberg'le konuşma yaptığı sırasında açık vermemesi gerekiyordu çünkü. Bunda da başarılı olduğu görülüyor: Çantanla birlikte yazıları da ele geçirdik. Artık rahat soluk alabilirsin; kontrat da imzalanmış durumda. Artık o yazıların kanuni sahibi sensin, ancak bir süre soruşturma için Norveç Hükümeti yazıları elinde tutacak. »

«Şu halde Sundequist gemiden çıkarken benim çantamı da birlikte aldı!»

«Evet. Sen Nate Talmadge ile görüşmek üzere Oslo'ya giderken, o da çantayı Bergen'de kendisi için tutulan eve getirdi bıraktı. Sonra da kendi bildiği nedenlerden ötürü, seni gemiye geri götürmedi; arkadaşının evine getirdi. Artık çok güçlü olduğuna inanıyor, bunun zevkini çıkarıyordu. Ta ki, beni Voss'da görene dek. Beni görmemiş olsaydı, oyununu nereye kadar sürdürürdü, Tanrı bilir. Yalnız bir hata yaptı: Beni de kendi tarafından birisi sandı. Patronlarının sabrı taşmış, işi sonuçlandırmak, seni ortadan kaldırmak için beni yollamışlar, düşüncesine kapıldı. Kendi yaptığı o güzelim, ince planlarının böyle caniyane bir şekilde, senin ani ölümünle bozulacağından korktu.»

«Demek seni görünce bu yüzden bozuldu. Sen beni izliyordun, o ise onu izlediğini sandı!»

«Aslında ikinizi de izliyordum. Bergen'de otelde ilk karşılaşmamızdan sonra ondan şüphelenmeye başlamıştım. Siz ayrıldıktan sonra gümrüğe gittim: Sundequist'in eşyaları gümrükten geçirilmişti. Sizin eşyalarınız da sizleri bekliyor şimdi.»

Artık Bryan'ı dinlemiyordum. Gözlerim Sigrid'e takılmıştı. O da benim baktığımı sezinlemiş gibi

başını kaldırdı baktı, gülümsedi. Doktor Bjornsen ikimiz arasındaki bu bakışmayı görünce, elini Sigrid'in elinin üzerine koydu. Hastasının üzülmesini istemiyordu. Ama bunun bir gereği kalmamıştı, çünkü az önce birkaç dakika yalnız kaldığımızda o hikâyeyi sona erdirmiştik Sigrid'le.

Kısacık bir konuşma olmuştu bu.

«Yalvarırım, özür dileme!» demişti Sigrid. «Her şey geçti.»

«Her şey geçmedi, Sigrid!» diye üstelemiştim. «Seni sevdiğimi söylediğim zaman, inan bana, yalan söylememiştim.»

Bunun üzerine gülümsemiş ve:

«Teşekkür ederim, Mark Grant!» demişti. «Elbette yalan söylüyordun ama, bunu bilmeden söylüyordun ve ben sana şükran borçluyum. Sevilmenin ne güzel bir şey olduğunu bana yeniden hatırlattın, bunu asla unutmuyacağım.»

«Ya portre?»

«Tersinden duvara dayayacağım!»

Böylece Doktor Bjornsen'in endişelenmesine gerek yoktu. Sigrid onun düşünebileceğinden çok daha güçlü ve güvenlikliydi.

Cary Bryan anlatıyordu:

«O sabah Voss'a geldiğimde bir de baktım Grant istasyonda eşyaları soruyordu. Bu da Grant'a inanmama ve Sundequist'ten büsbütün kuşkulananmama yol açtı. Fakat Grant beni görünce kaçmak zorunda kaldım.»

Birden hemen hemen unuttuğum bir şey aklıma geldi:

«O gece çiftlik çevresinde gezindin mi sen hiç?» diye sordum.

Bryan sırtıttı:

«Gezinmek ne kelime, o gece keçilerle birlikte ahırda yattım. Sabahleyin Doktorla birlikte istasyona gittiğinizi gördüm. Sundequist geride kalmıştı. Hanginizin peşinden gideceğimi şaşırmıştım. Ne yazık ki yanlış seçim yapmıştım. Senin peşinden Oslo'ya geldim. Keşke Sundequist'i izleseydim...»

Doktor Bjornsen:

«Keşkeleri değiştirebilseydik, bugün bambaşka Mr tarih yazılırdı,» dedi. «Ben de Otto bize bir şey söylemeden evden ayrılınca şüphelendim. Bana Bay Grant hakkında anlattıklarıyla, Bay Grant'ın anlattığı o ilginç olayları düşünmeye başladım. Sizin tek başınıza, akli durumunuz sarsılmış bir durumda yola çıkmanızdan hoşlanmamıştım. Gerçek şu kadar olsun aklıma gelmemişti. Postaneye yolum düştüğünde Otto'nun aldığı telgrafi görmek istedim, böyle bir şey olmadığını öğrenince, polise baş vurmaya gittim. Fakat nasıl düşünebilirdim ki... Ah hiç aklıma gelmemişti ... »

Beşimiz de susmuştuk. Derin bir sessizlik, bir üzümlük sarmıştı ortalığı. Birden hepimiz bir rahatladık. Herkes güvenlikteydi artık. Sigrid sağdı, güvenlikteydi; benim aklım başıma gelmişti. Tor Holfaerg ölmüştü, ama hatırası kendi yazdıkları içinde her zaman canlı kalacaktı. Sundequist ise tutuklanmıştı. Onun hikâyesi ise yarım yamayıydı. Günün birinde o da konuşacak, içindekileri

boşaltacaktı.

Birden Ruth konuşmaya başladı:

«Gerçekten bir insan ipnotizma yoluyla cinayet işlemeye zorlanabilir mi?»

Ona Bryan karşılık verdi:

«Hükümetler kendi insanlarını savaşa sürüklemek ya da savaştan nefret ettirmek için nasıl etkileri altına alıyorlarsa, nasıl ipnotize ediyorlarsa, Sundequist de bu işi yapabiliyordu. Aslında o propagandacıların yaptıklarını kısa yoldan yapıyordu: Duygularla oynuyordu. Geçen gece sana söylediği çok doğru bir sözdü, Grant! Yönetilen düşünceler galip gelir, yönetilen silahlar değil! Bu çok doğru bir şey. İşin korkunç yanı da bu ya; Sundequist gibi insanlar her zaman gerçeği söylerler, ancak korkunç bir şekilde.»

«Sizinle aynı fikirde değilim,» dedi Doktor. «Onlar bizlere gerçeği değil, gerçeğin bozulmuş şekillerini söylerler. Başarıya ulaşan da yönetilen düşünce değildi. Yönetilen düşünce özgürlüğe kavuşturur. Arada büyük fark vardır, Bay Grant. Dünya çok büyük bir laboratuvar olabilir, ama içinde yaşayanlar^ hiç de bazılarının sandığı kadar budala değildir. Haklı değil miyim, Bay Grant?»

Haklıydı Doktor. Ve ben birdenbire evimi özlemiştim. Anlaşılan yanımızdaki havuzda oynayan çocukların sesi yaratmıştı bu özlemi bende. Artık her şeyin çabucak sonuçlanmasını istiyordum: Evime gitmek istiyordum, çocuklarıma, karıma dönmek istiyordum.

«Evet, Doktor,» dedim. «Haklısınız ve ben de sizin gibi düşünüyorum.»

BİTTİ

^[1] Kuzey ülkelerine özgü son derece sert bir içki.